

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԼՐԱՑՈՒՄ

«ԱԳՐՈՏԵԽ»

Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն
թողարկողի անվանումը և կազմակերպահրավական ձևը

ՀՀ, ք. Աբովյան, 2225, 2-րդ արդյունաբերական թաղամաս, թիվ 3 շինություն

Հեռ՝ +374 11 20 62 20

Էլ.-փոստ՝ info@agrotech.am

Կայք՝ www.agrotech.am

«Կուբ Ինվեսթ»

փակ բաժնետիրական ընկերություն

գլխավոր տեղաբաշխողի անվանումը և կազմակերպահրավական ձևը

ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Վ. Սարգսյան 10

Հեռ՝ +374 11 800810

Էլ.-փոստ՝ info@cubeinvest.am

Կայք՝ www.cubeinvest.am

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՐԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԾՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Արժեթղթերի տեսակը՝	Անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս (այսուհետ՝ Պարտատոմս)
Արժեթղթերի ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը	համապատասխան թողարկման ծավալի ու անվանական արժեքի
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար,
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝	1,000,000,000 (մեկ միլիարդ)՝ դրամային արտահայտությամբ
Արժեկտրոնը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
Շրջանառության ժամկետը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ 5

- 1.1. Տեղեկատվություն Թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ.....5
- 1.2. Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերը.....8
- 1.3. Թողարկողի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները.....12
- 1.4. Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձինք և խորհրդատուները 14
- 1.5. Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները, խոշոր մասնակիցները. 14
- 1.6. Առաջարկվող պարտատոմսերի հիմնական վիճակագրական տվյալները...15
- 1.7. Պարտատոմսերի առաջարկի համակողմանի նկարագիրը..... 16
- 1.8. Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը.....17
- 1.9. Ամփոփ ֆինանսական տվյալները.....17

ԲԱԺԻՆ 2. ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....22

- 2.1. Ռիսկային գործոնները..... 22
- 2.2. Հիմնական տեղեկատվությունը 24
- 2.3. Պարտատոմսերի վերաբերյալ տեղեկատվություն 25
- 2.4. Առաջարկի ժամկետները և պայմանները 38
- 2.5. Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը.....46
- 2.6. Լրացուցիչ տեղեկատվություն 50

ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 51

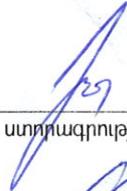
- 3.1. Անկախ աուդիտորները.....51
- 3.2. Ռիսկային գործոնները.....51
- 3.3. Տեղեկություն Թողարկողի մասին..... 57
- 3.4. Բիզնեսի նկարագիրը.....60
- 3.5. Թողարկողի կառուցվածքը 62
- 3.6. Թողարկողի հիմնական միջոցները.....63
- 3.7. Զարգացման վերջին միտումները..... 62
- 3.8. Շահույթի կանխատեսումը և գնահատումը.....64

3.9. Թողարկողի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները	65
3.10. Հսկող անձինք.....	71
3.11. Ակտիվներ և պարտավորություններ, ֆինանսական վիճակ	72
3.12. Մասնագիտական կարծիք.....	72
3.13. Այլ տեղեկատվություն	72
Բաժին 4. ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	73
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: Հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև (իրավաբանական անձանց համար)	73
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: Հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև (ֆիզիկական անձանց կամ անհատ ձեռնարկատերերի համար)	75
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը.....	77
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4: Թողարկողի վարչակառավարչական կառուցվածքը	78
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5: Թողարկման վերջնական պայմանները	79
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6: Ֆինանսական հաշվետվությունները	85

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք Ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն Ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել Ծրագրային ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝

<u>Աստղիկ Համբարյան</u> անուն ազգանուն	<u>Խորհրդի նախագահ</u> պաշտոն	 ստորագրություն	<u>22.01.2026</u> ամսաթիվ
<u>Նաիրա Խաչատրյան</u> անուն ազգանուն	<u>Խորհրդի անդամ, Մասնակից, Տնօրեն</u> պաշտոն	 ստորագրություն	<u>22.01.2026</u> ամսաթիվ
<u>Վահագն Մելքոնյան</u> անուն ազգանուն	<u>Խորհրդի անդամ, Ֆինանսական գծով փոխտնօրեն</u> պաշտոն	 ստորագրություն	<u>22.01.2026</u> ամսաթիվ
<u>Հարություն Առաքելյան</u> անուն ազգանուն	<u>Մասնակից</u> պաշտոն	 ստորագրություն	<u>22.01.2026</u> ամսաթիվ
<u>Աիդա Արզումանյան ԷՆ ԸՆԴ ԿԵՅ քնսայթինգ ՍՊԸ</u> անուն ազգանուն	<u>Գլխավոր հաշվապահ</u> պաշտոն	 ստորագրություն	<u>22.01.2026</u> ամսաթիվ
<u>«Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ՝ Գլխավոր տնօրեն - Տնօրինության նախագահ՝ Միքայել Մարգարյան</u> անուն ազգանուն	<u>Գլխավոր տեղաբաշխող</u> պաշտոն	 ստորագրություն	<u>22.01.2026</u> ամսաթիվ

Ստորագրությունները հավաստում են՝

<u>Նաիրա Խաչատրյան</u> անուն ազգանուն	<u>Տնօրեն</u> պաշտոն	 ստորագրություն	<u>22.01.2026</u> ամսաթիվ
--	-------------------------	---	------------------------------

1. ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

Ամփոփաթերթը պետք է դիտվի՝ որպես Ծրագրային ազդագրի ներածական համառոտ նկարագրություն, և առաջարկվող արժեթղթերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական Ծրագրային ազդագրի վրա:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ծրագրային ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել սույն Ազդագիրը և վերջինիս կից ներկայացվող փաստաթղթերը էլեկտրոնային տարբերակով www.cubeinvest.am և www.agrotech.am կայքերից:

1.1. Տեղեկատվություն Թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ

1.1.1. Թողարկողի տվյալները և կապի միջոցները

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է

Հայերեն՝ «ԱԳՐՈՏԵԽ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն

Ռուսերեն՝ общество с ограниченной ответственностью «АГРОТЕХ»

Անգլերեն՝ «AGROTECH» limited liability company

Թողարկողի կարճ ֆիրմային անվանումն է

Հայերեն՝ «ԱԳՐՈՏԵԽ» ՍՊԸ

Ռուսերեն՝ ООО «АГРОТЕХ»

Անգլերեն՝ «AGROTECH» LLC

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, ք. Աբովյան, 2225, 2-րդ

արդյունաբերական թաղամաս, թիվ 3 շինություն

Թողարկողի պետական գրանցման համարն է՝ 282.110.826499

Թողարկողի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, Կոտայքի մարզ, 2225, ք. Աբովյան, 2-րդ

արդյունաբերական թաղամաս, թիվ 3 շինություն

Կապի միջոցներ՝ Հեռ՝ +374 11 20 62 20

Էլ.-փոստ՝ info@agrotech.am

Կայք՝ www.agrotech.am

Պարտատոմսերին առնչվող հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են դիմել Թողարկողին («ԱԳՐՈՏԵԽ» ՍՊԸ՝ +374 93 709525 հեռախոսահամարով, Ֆինանսական գծով փոխտնօրեն Վահագն Մելքոնյան) կամ Տեղաբաշխողին («Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ՝ +374 11 800810 հեռախոսահամարով):

1.1.2. Թողարկողի համառոտ պատմությունը և ռազմավարությունը

«ԱԳՐՈՏԵԽ» ՍՊԸ -ն (այսուհետ Ընկերություն կամ Թողարկող) գրանցվել է Հայաստանի Հանրապետության Արդարադատության նախարարության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրում 2014թ.-ին: Հիմնադրումից ի վեր Ընկերությունը զբաղվում է ջերմատներին, ֆերմերներին և բուսաբուծական արտադրությունում ներգրավված այլ անձանց բույսերի մշակության համար բարձրորակ ապրանքների մատակարարմամբ, ինչպես նաև այդ բնագավառում տրամադրում է անհրաժեշտ խորհրդատվություն: Ընկերության 10-ից ավելի տարիների փորձը հնարավորություն է տալիս ճիշտ մոտեցում ցուցաբերել յուրաքանչյուր հաճախորդի նկատմամբ՝ ելնելով նրա գործունեության առանձնահատկություններից: Ընկերությունը Հայաստանում ներկայացնում է եվրոպական և աշխարհի այլ առաջատար արտադրողների արտադրանքը՝

- Ազոտական, ֆոսֆորական, կալիումական պարարտանյութեր, առանձին միկրոէլեմենտներ պարունակող պարարտանյութեր, համակցված պարարտանյութեր և օրգանական պարարտանյութեր,
- Հիվանդությունների և վնասատուների դեմ պայքարի կենսաբանական, քիմիական և մեխանիկական պաշտպանության միջոցներ,
- Փոշոտող իշամեղուներ,
- Բույսերի հիդրոպոնիկ մշակության համար կիրառվող օրգանական և հանքային սուբստրատներ,
- Բույսերը արևի ճառագայթներից պաշտպանելու համար ջերմատների տանիքները ներկելու և ներկը մաքրելու միջոցներ,
- Ջերմատների և այլ գյուղատնտեսական տարածքների ախտահանման միջոցներ,
- Բարձրարժեք հատապտուղների և պտղատու ծառերի տնկանյութ,

- Ջերմատան աքսեսուարներ, այգեգործական գործիքներ,
- Գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրության համար անհրաժեշտ այլ ապրանքներ:

Ընկերության առաջիկա 3 տարիների կարևորագույն նպատակներից է՝

- Ամրապնդել իր դիրքերը շուկայում, ընդլայնել Ընկերության ապրանքատեսականին, ավելացնել ապրանքանյութական պաշարների ծավալները և շարունակել ապահովել իր ներկա և պոտենցիալ գործընկերներին անխափան մատակարարումներով:
- Շարունակել հայաստանյան տնտեսվարողներին ներկայացնել միջազգային լավագույն փորձը և նորարարական տեխնոլոգիաները՝ կազմակերպելով տարբեր կրթական և ճանաչողական միջոցառումներ՝ ներգրավելով միջազգային առաջատար մասնագետների:
- Խթանել ինտենսիվ բուսաբուծության և այգեգործությանը զարգացումը, ոլորտում ձևավորել տեխնոլոգիապես հագեցած և գիտելիքահեն միջավայր միտված անվտանգ և բարձրորակ արտադրությանը:
- Տարբեր մշակաբույսերի համար մշակել և տնտեսվարողներին տրամադրել բույսերի սնուցման և պաշտպանության նորարարական սխեմաներ, ինչը թույլ կտա բարձրացնել բերքատվության մակարդակը և բերքի որակը:

1.1.3. Թողարկողի կանոնադրական կապիտալը

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը 31.12.2025թ.-ի դրությամբ կազմում է 141,500,000 (մեկ հարյուր քառասունմեկ միլիոն հինգ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, որը բաժանված է 114,615,000 (մեկ հարյուր տասնչորս միլիոն վեց հարյուր տասնհինգ հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով մեկ բաժնեմասի և 26,885,000 (քսանվեց միլիոն ութ հարյուր ութսունհինգ հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով մեկ բաժնեմասի:

Ընկերության մասնակիցներն են Հարություն Առաքելյանը՝ 81% բաժնեմասով, Նաիրա Խաչատրյանը՝ 19% բաժնեմասով:

1.1.4. Թողարկողի կազմակերպական և խմբի կառուցվածքը

Թողարկողի ներքին վարչակառավարչական կառուցվածքը ներկայացված է Հավելված 4-ում: Ընկերության կառավարման մարմիններն են՝ Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովը և Ընկերության գործադիր մարմինը՝ տնօրենը:

Ընկերության մասնակիցներից Նաիրա Խաչատրյանը ունի մասնակցություն նաև «ԷՆ ԸՆԴ ԿԵՅ ՔՆՍԱԼԹԻՆԳ» ՍՊԸ-ում 100% բաժնեմասով:

1.1.5. Թողարկողի բիզնես նկարագիրը

Ընկերության գործունեության հասցեն է ՀՀ, Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան, 2-րդ արդյունաբերական թղմ., թիվ 3 շինություն հասցեն: Այդ տարածքում է գտնվում ընկերության 4,874.85 քմ մակերես զբաղեցնող պահեստը, որտեղից իրականացվում է մեծածախ առևտուրը: Ներկա պահին ընկերությունն ունի նաև երկու մանրածախ առևտրի կետ՝ ՀՀ, Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան, 2-րդ արդյունաբերական թղմ., թիվ 3 շինություն և ՀՀ, Արմավիրի մարզ, համայնք Փարաքար, գ. Փարաքար, Գ. Չաուշի փ., 1/1 հասցեներում: Ընկերությունն ունի մեծ մրցակցային առավելություն, որն է՝ առկա մեծ տեսականին և վստահելի գործընկերոջ անսասան համբավը: Ընկերությունը համագործակցում է աշխարհի առաջատար ընկերությունների հետ: Լայն ապրանքացանկի շնորհիվ Ընկերության հաճախորդների թվին են դասվում ՀՀ-ում առկա, նորարարական տեխնոլոգիաներով հագեցած գրեթե բոլոր ջերմատնային տնտեսությունները և ինտենսիվ պտղատու այգիները: Ընկերությունը համագործակցում է նաև ՀՀ տարբեր շրջաններում գործունեություն ծավալող վերավաճառող խանութ-սրահների հետ, ինչը թույլ է տալիս ապահովել Ընկերության ապրանքների հասանելիությունը գյուղատնտեսությամբ զբաղվող ՀՀ հիմնական շրջաններում՝ հաղթահարելով լոգիստիկ խնդիրները: Արդյունքում, Ընկերության ապրանքատեսականին և առաջարկվող տեխնոլոգիական լուծումները հասանելի են դառնում նաև փոքր տնտեսություններին (միջին և ցածր տեխնոլոգիական հագեցվածությամբ փոքր ջերմատներ, ավանդական ագիներ, բաց գրունտ:)

Ակտիվների որակը

2025թ.-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Թողարկողի ընդհանուր ակտիվների մեծությունը կազմել է 3,983,023,000 (երեք միլիարդ ինը հարյուր ութսուներեք միլիոն քսաներեք հազար) ՀՀ դրամ: Նույն պահի դրությամբ կապիտալի համարժեքության գործակիցը (ընդհանուր կապիտալի հարաբերությունն ընդհանուր ակտիվներին) կազմել է 31.64%:

1.2. Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերը

Նախքան պարտատոմսեր գնելու որոշումն ընդունելը, պոտենցիալ ներդրողը, համադրելով իր փորձը, պարտատեր դառնալու նպատակները, ֆինանսական

հնարավորությունները, ռիսկի ախորժակը և ակնկալվող եկամուտները, պետք է հաշվի առնի էական ռիսկերը: Ստորև ներկայացված են Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող էական ռիսկերը՝ չբացառելով այլ ռիսկերի գոյությունը: Թողարկողին առնչվող ռիսկերի մանրամասն նկարագիրը ներկայացվում է Ծրագրային ազդագրի 3-րդ բաժնում:

1.2.1 Թողարկողին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Գործառնական ռիսկը: Գործառնական ռիսկ կարող է գոյանալ անբավարար կամ սխալ ներքին գործընթացների, մարդկային գործոնի և արտաքին միջավայրի ազդեցության հետևանքով Թողարկողի բնականոն գործունեության կամ համակարգերի (օրինակ՝ մատակարարման շղթայի, տեխնիկայի) խափանման դեպքում: Այսպիսի իրավիճակները կարող են ունենալ ուղղակի կամ անուղղակի բացասական ազդեցություն Թողարկողի ֆինանսական վիճակի և հեղինակության վրա:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխություն: ՀՀ կողմից որդեգրած ագրարային քաղաքականության ուղենիշային սկզբունքների հիման վրա իրականացվում են գյուղատնտեսության ոլորտին աջակցող մի շարք ծրագրեր, ինչպիսիք են գյուղատնտեսական վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորմանն ուղղված ծրագրերը (օրինակ՝ գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների ֆինանսական լիզինգ, գյուղատնտեսական վերամշակման ոլորտում ներդրումների, խաղողի և ինտենսիվ այգիների, ջերմատների, ժամանակակից ոռոգման համակարգերի զարգացման համար տրամադրվող վարկեր և այլն):

ՀՀ-ում գործում է նաև «Կազմակերպությունների և անհատ ձեռնարկատերերի կողմից ներմուծվող՝ ակցիզային հարկով հարկման ոչ ենթակա այն ապրանքների ցանկը հաստատելու մասին, որոնց ներմուծումն ազատված է ավելացված արժեքի հարկից» ՀՀ օրենքը: Ընկերության կողմից ներկայացվող ապրանքների գերակշիռ մասն ընդգրկված է վերոնշյալ օրենքով սահմանված ցանկում:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկերը պայմանավորված են օրենսդրության այնպիսի փոփոխություններով, որոնք կազդեն ինչպես Ընկերության գործունեության, այնպես էլ գյուղատնտեսության ոլորտում տիրող իրավիճակի վրա:

Մասնավորապես, ՀՀ կառավարության կողմից տրամադրվող աջակցության ծրագրերի չեղարկումը կամ վերջիններիս գործողության ժամկետի ավարտը կարող է նվազեցնել Ընկերության կողմից առաջարկվող ապրանքների շուկայական պահանջարկի աճի տեմպը:

Մակրոտնտեսական ռիսկեր: Ընկերության գործունեության համար լրացուցիչ ռիսկեր կարող է առաջացնել ՀՀ-ում ընդհանուր մակրոտնտեսական վիճակի վատթարացումը, որն իր հերթին կարող է պայմանավորված լինել ինչպես ներքին, այնպես էլ տարածաշրջանային աշխարհաքաղաքական զարգացումներով: Թվարկված գործոններով պայմանավորված մակրոտնտեսական վիճակի վատթարացումը շրթայական ռեակցիայով կբերի համախառն եկամուտների և գնողունակության անկմանը, բացասաբար կանդրադառնա նաև գյուղատնտեսության ոլորտի վրա՝ նվազեցնելով շուկայում առկա պահանջարկը և հանգեցնելով Ընկերության կողմից ակնկալվող շահույթի կրճատման: Սույն ռիսկը զսպելու նպատակով Ընկերությունը համագործակցում է տարբեր պետական կառույցների հետ՝ քննարկելով գյուղատնտեսության ոլորտում առկա խնդիրները և առաջարկելով տարբեր լուծումներ:

Գնաճի ռիսկ: Բարձր գնաճը կարող է բարձրացնել ներմուծվող ապրանքների ինքնարժեքը և նվազեցնել հնարավոր գնորդների իրական եկամուտները՝ որոշակի ապրանքների դեպքում հանգեցնելով պահանջարկի նվազման: Հարկ է նշել, որ Ընկերության կողմից ներկայացվող շատ ապրանքների օգտագործումն ունի կենսական նշանակություն բուսաբուծության և այգեգործության բոլոր շրջափուլերում, ինչը էականորեն կզսպի գնաճի ռիսկի բացասական ազդեցությունը:

Մրցակցային ռիսկ: Ընկերությունը ՀՀ-ում բույսերի մշակության համար անհրաժեշտ բարձրորակ ապրանքներ մատակարարող առաջատար ընկերություններից է: ՀՀ կառավարության որդեգրած ագրարային քաղաքականության, պետության կողմից տրամադրվող սուբսիդիաների և աջակցության ծրագրերի շնորհիվ տարեց տարի ավելանում է բաց և փակ գրունտում բուսաբուծությամբ զբաղվող տնտեսվարողների թիվը, ինչը ոլորտը դարձնում է ավելի գրավիչ մատակարար ընկերությունների համար: Դա նպաստում է Ընկերության հաճախորդների թվի աճին և շրջանառության ավելացմանը: Միաժամանակ, ոլորտի գրավչության աճին զուգահեռ՝ շուկայում հայտնվում են նոր մրցակիցներ: Ընկերությունը գործադրում է բոլոր ջանքերը

և պահպանում է որդեգրած սկզբունքները շուկայում իր դիրքը պահելու և գործընկերների թիվն ավելացնելու համար:

Արտարժույթային ռիսկ: Ընկերությունն իր ապրանքատեսականու գերակշիռ մասը ձեռք է բերում արտարժույթով, ուստի արտարժույթի փոխարժեքի տատանումներն Ընկերության ֆինանսական կայունության վրա կարող են ունենալ էական ազդեցություն:

ՀՀ դրամի արժեզրկումը կհանգեցնի ներմուծվող ապրանքների ինքնարժեքի և հետևաբար նաև գների աճի՝ պլանավորված շահույթի ստացումն ապահովելու համար: Միաժամանակ, քանի որ Ընկերության փոխառու միջոցները հիմնականում ներգրավված են արտարժույթով, ՀՀ դրամի արժեզրկումը կհանգեցնի դրամով արտահայտված պարտավորությունների աճի:

1.2.2 Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Տոկոսադրույքի ռիսկը: Տնտեսությունում տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է հանգեցնել ներդրողների կողմից Թողարկողի պարտատոմսերի նկատմամբ եկամտաբերության ցուցանիշի վերանայման: Ընդ որում, այլ հավասար պայմաններում պարտատոմսերի երկրորդային շուկայում պարտատոմսերի գները գտնվում են հակադարձ կախվածության մեջ տոկոսադրույքների մակարդակից, այսինքն՝ տոկոսադրույքների բարձրացումը այլ հավասար պայմաններում հանգեցնում է պարտատոմսերի գնի անկմանը և հակառակը:

Շուկայական ռիսկը: Երկրորդային շուկայում Թողարկողի պարտատոմսերի գինը և դրանց նկատմամբ պահանջարկը կարող են նվազել ներքին/միջազգային տնտեսություններում տնտեսական ընթացիկ ցուցանիշներով և դրանց փոփոխություններով պայմանավորված: Ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ արժեթղթերի գները շուկայում կարող են ժամանակի ընթացքում իջնել կամ բարձրանալ:

Վերաներդրման ռիսկ: Այն բոլոր ներդրողները, ովքեր Թողարկողի պարտատոմսերը ձեռք կբերեն մինչև մարումը և ձեռքբերման գործարքով սահմանված մինչև մարումը եկամտաբերությունն ապահովելու ու ստանալու համար, պետք է նկատի ունենան, որ իրենք են կրելու վերաներդրման ռիսկը, որը պայմանավորված է Թողարկողի պարտատոմսերից պարբերաբար ստացվող արժեկտրոնային եկամուտների առնվազն համարժեք եկամտաբերությամբ (ձեռքբերման գործարքով սահմանված մինչև մարումը եկամտաբերությամբ) ներդրում կատարելու հնարավորության բացակայությամբ:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները Թողարկողի պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում Թողարկողի վարկային ռիսկը, որը կապված է ապագայում Թողարկողի ֆինանսական վիճակի հնարավոր վատթարացման, արժեկտրոնային վճարումներ իրականացնելու կամ պարտատոմսերն իրենց անվանական արժեքով մարման անհնարինության և հավանական սնանկացման հետ:

Արտարժույթային ռիսկ: Թողարկվող պարտատոմսերն արտահայտված են ՀՀ դրամով և/կամ ԱՄՆ դոլարով, և հետևապես, ներդրումները և ներդրումների հետ ստացումը (պարտատոմսերի ձեռք բերման/մարման դիմաց ստացվող գումարներ) իրականացվելու են համապատասխանաբար ՀՀ դրամով և/կամ ԱՄՆ դոլարով: Ուստի, այս իմաստով արտարժույթային ռիսկն առկա է այն ներդրողների մոտ, ովքեր, իրենց դրամական միջոցները սույն պարտատոմսերում ներդնելու նպատակով, պետք է փոխարկեն այլ արժույթներից ՀՀ դրամի և/կամ ԱՄՆ դոլարի:

Իրացվելիության ռիսկ: Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ պարտատոմսերի շրջանառության ողջ ժամկետի ընթացքում ներդրողները ցանկացած պահի կարող են իրացնել կամ ձեռք բերել պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում (կարգավորվող շուկայում) իրենց համար տնտեսապես շահավետ գնով և/կամ ծավալով:

Գնաճի կամ գնողունակության ռիսկ: ՀՀ-ում գնաճի առկայության պարագայում, Թողարկողի կողմից իր պարտատոմսերի դիմաց առաջարկվող անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունը գնահատելիս ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ իրական եկամտաբերությունը կարող է լինել անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունից ավելի ցածր:

1.3 Թողարկողի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

Ընկերության գործունեությունը մշտապես գտնվում է մասնակիցների ուշադրության ներքո և իրականացվում է համաձայն մասնակիցների կողմից որդեգրված Ընկերության զարգացման ռազմավարական ծրագրի, ինչը հնարավորություն է տալիս անընդհատ վերահսկել կատարվող աշխատանքները՝ ներգրավելով և համագործակցելով շուկայում մասնագիտացված լավագույն մասնագետների և ընկերությունների հետ: Ընկերությունը մշտապես հետևում է շուկայում առկա

միտումներին՝ վերջիններիս արագ հարմարվելու և պահանջարկ-առաջարկ հավասարակշռությունը պահելու համար: Ընկերության վաճառքի և մարքեթինգի բաժինները մշտապես իրականացնում են շուկայի վերլուծություններ, ինչպես նաև կիրառում են մարքեթինգային հաղորդակցությունների գործիքները՝ ընկերության գրավչությունը շուկայում բարձր պահելու նպատակով:

«Կառավարության որդեգրած ոազմավարության շնորհիվ ներկայումս ինտենսիվ գյուղատնտեսությունը ներդրողների համար դարձել է շատ գրավիչ: Ամեն տարի ստեղծվում են նոր տնտեսություններ, որոնք հանդիսանում են Ընկերության համար պոտենցիալ հաճախորդներ: 2025թ.-ին ավարտվել են շուրջ 50հա ընդհանուր մակերեսով մի քանի խոշոր նորարարական տեխնոլոգիաներով հագեցած ջերմատների կառուցման աշխատանքները: Հարկ է շեշտել, որ դրանցից շուրջ 40հա-ը կառուցում են Ընկերության հաճախորդները և Ընկերությունն այս առումով 2026թ.-ից ակնկալում է պահանջարկի էական աճ մի քանի հիմնական ապրանքախմբերի մասով: Նախնական տվյալներով ևս 50 հա ընդհանուր մակերեսով նորարարական տեխնոլոգիաներով հագեցած մի քանի ջերմատների շահագործումը նախատեսվում է 2026թ.-ին: Հաշվի առնելով վերոգրյալը, ընկերության մասնակիցների կողմից որդեգրած ոազմավարության նպատակների իրագործման համար անհրաժեշտություն է առաջացել ներգրավել լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ՝ կանխատեսվող պահաջարկը բավարարելու, առկա և պոտենցիալ հաճախորդների մատակարարումները անխափան կերպով իրականացնելու և շուկայում իր մրցակցային դիրքը պահպանելու համար: Ներգրավված ֆինանսական միջոցները նախատեսվում է ուղղել ապրանքանյութական պաշարների ձեռքբերմանը և վերջիններիս անհրաժեշտ ծավալներով պահեստավորմանը, ինչպես նաև ապրանքատեսականու ընդլայնմանը: Հարկ է շեշտել, որ ընկերության կողմից ներկայացվող ապրանքների միջազգային գները ունեն սեզոնային բնույթ: Ընկերությունը ցանկանում է օգտագործել այս հանգամանքը ևս և կատարել մեծաքանակ ձեռքբերումներ ավելի մասշտիբ գներով և տնտեսապես ավելի շահավետ պայմաններով:

2025 թվականի սեպտեմբերի 30-ի արդյունքներով 2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ի համեմատ Ընկերության ակտիվները աճել են 31.50%-ով՝ կազմելով 3,983,023,000 (երեք միլիարդ ինը հարյուր ութսուներեք միլիոն քսաներեք հազար) «Ը դրամ :

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամիսների ընթացքում Թողարկողի ներգրավվածությամբ առկա չեն դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական իրավական վարույթներ (ներառյալ այն վարույթները, որոնք սկսվել կամ սպասվում են և որոնց մասին Թողարկողը տեղյակ է), որոնք Թողարկողի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա կարող են ունենալ կամ վերջերս ունեցել են էական ազդեցություն:

1.4 Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձինք և խորհրդատուները

Թողարկողի 2023-2024 թվականների ֆինանսական գործունեության աուդիտն իրականացրել է «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն: Աուդիտորի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, 0015, Գրիգոր Լուսավորիչ 19, հեռ.՝ +(37410)500964, +(37410)500961, կայք՝ <https://www.grantthornton.am/>:

Թողարկման գլխավոր տեղաբաշխողն է «Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ-ն (ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Վ. Սարգսյան 10, հեռ.՝ +374 11 800810, կայք՝ <http://www.cubeinvest.am>): Կազմակերպության Գլխավոր տնօրեն-Տնօրինության նախագահն է Միքայել Մարգարյանը:

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի անկախ աուդիտորական եզրակացությունները ներկայացված են [Հավելված 6-ում](#):

1.5 Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները, խոշոր մասնակիցները

Ընկերության կառավարման մարմիններն են ընկերության Մասնակիցների ընդհանուր ժողովը, Ընկերության խորհուրդը, Ընկերության գործադիր մարմինը՝ Տնօրենը: Ընկերության կառավարման բարձրագույն մարմինը Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովն է:

1.5.1 Թողարկողի մասնակիցները.

Մասնակիցները	Մասնաբաժնի չափը	Թողարկողի կանոնադրական կապիտալում մասնաբաժնի տոկոսը
--------------	-----------------	---

Հարություն Առաքելյան	114,615,000 (մեկ հարյուր տասնչորս միլիոն վեց հարյուր տասնհինգ հազար) ՀՀ դրամ	81%
Նաիրա Խաչատրյան	26,885,000 (քսանվեց միլիոն ութ հարյուր ութսունհինգ հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով մեկ բաժնեմասի:	19%

1.5.2 Թողարկողի Խորհուրդ

Անուն, ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
Աստղիկ Համբարյան	Խորհրդի նախագահ	Ավելի քան 47 տարի
Նաիրա Խաչատրյան	Խորհրդի անդամ	Ավելի քան 26 տարի
Վահագն Մելքոնյան	Խորհրդի անդամ	Ավելի քան 12 տարի

1.5.3 Թողարկողի ղեկավարներ

Անուն, ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
Նաիրա Խաչատրյան	Տնօրեն	Ավելի քան 26 տարի
Վահագն Մելքոնյան	Ֆինանսական գծով փոխտնօրեն	Ավելի քան 12 տարի
Աիդա Արզումանյան ԷՆ ԸՆԴ ԿԵՅ քննալթինգ ՍՊԸ	Գլխավոր հաշվապահ	Ավելի քան 12 տարի

1.5.4 Աշխատակիցներ

Ընկերությունը 2025 թվականի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ունի 41 աշխատակից:

1.6 Առաջարկվող պարտատոմսերի հիմնական վիճակագրական տվյալները

Թողարկվող պարտատոմսերը անվանական են, ոչ փաստաթղթային, անբաժանելի են և փոխարկելի չեն:

Պարտատոմսերի դիմաց տոկոսային եկամուտը վճարվելու է արժեկտրոնների տեսքով:

Պարտատոմսերի թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը դրամային արտահայտությամբ կազմում է առավելագույնը 1,000,000,000 (մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ:

Թողարկման արժույթը ՀՀ դրամ և/կամ ԱՄՆ դոլար:

ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու և մարվելու են համապատասխանաբար ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով:

ՀՀ դրամով պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են ՀՀ դրամով, իսկ արտարժույթային պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարումների արժույթը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Արտարժույթով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնները ՀՀ դրամով վճարելու դեպքում հիմք է ընդունվում արժեկտրոնների վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից համապատասխան արժույթի հրապարակված միջին փոխարժեքը:

Տեղաբաշխվող պարտատոմսերի քանակը որոշվելու է Թողարկման ծավալին ու անվանական արժեքին համապատասխան:

Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը ՀՀ դրամով թողարկվող Պարտատոմսերի դեպքում կազմում է 100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, ԱՄՆ դոլարով թողարկվող պարտատոմսերի դեպքում՝ 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար:

Պարտատոմսերի մարման օրը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի տարեկան արժեկտրոնի մեծությունը և արժեկտրոնային եկամուտների վճարման պարբերականությունը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

1.7 Պարտատոմսերի առաջարկի համակողմանի նկարագիրը

Թողարկվող պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու, տեղաբաշխումը իրականացվելու է արտաբորոսայական եղանակով, ուղղակի վաճառքների միջոցով:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսվելու և ավարտվելու օրը, ձեռքբերման գործընթացի մանրամասները և վաճառքի պայմանները ենթակա են որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համակողմանի նկարագրի մանրամասն նկարագրությանը ներդրողը կարող է ծանոթանալ սույն Ազդագրի Բաժին 2-ում:

1.8 Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային տեղաբաշխումը սկսելուց առնվազն 2 (երկու) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման վերջնական պայմանները առնվազն հրապարակելու են Թողարկողի և Տեղաբաշխողի ինտերնետային կայքերում:

1.9 Ամփոփ ֆինանսական տվյալները

Ֆինանսական արդյունքների մասին ամփոփ հաշվետվություն

Ցուցանիշի անվանումը (Հազար ՀՀ դրամ)	30.09.2025թ. Աուդիտ չանցած	2024թ. Աուդիտ անցած	2023թ. Աուդիտ անցած
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	4,164,380	3,744,791	3,287,624
Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	(3,422,568)	(3,080,198)	(2,696,593)
Համախառն շահույթ (վնաս)	741,811	664,593	591,031
Իրացման ծախսեր	(127,678)	(129,245)	(98,583)
Վարչական ծախսեր	(215,957)	(223,682)	(264,925)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	398,176	311,666	227,523
Գործառնական այլ եկամուտներ	59,811	44,574	37,362

Գործառնական այլ ծախսեր	(2,827)	(147,175)	(6,557)
Գործառնական շահույթ (վնաս)	455,160	209,065	258,328
Ֆինանսական ծախսեր	(98,093)	(116,727)	(104,562)
Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրումների գծով շահույթ (վնաս)	0	0	0
Ընդհատվող գործառնությանը վերագրելի ակտիվների վաճառքներից և պարտավորությունների մարումներից շահույթ (վնաս)	0	0	0
Այլ ոչ գործառնական շահույթ (վնաս)	(72,739)	67,058	(51,279)
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	284,327	159,396	102,487
Արտասովոր դեպքերից շահույթ (վնաս)	0	0	0
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	284,327	159,396	102,487
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	(64,272)	(24,885)	(13,497)
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	220,056	134,511	88,990
Ամփոփ հաշվապահական հաշվեկշիռ			
Ցուցանիշի անվանումը	30.09.2025թ.	2024թ.	2023թ.
(Հազար ՀՀ դրամ)	Աուդիտ	Աուդիտ	Աուդիտ
	չանցած	անցած	անցած
Հիմնական միջոցներ	1,029,019	920,681	971,372
Անավարտ ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվներ	0	0	0
Ոչ նյութական ակտիվներ	1,020	975	1,118
Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ	0	0	0
Այլ ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ	0	0	0
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	0	0	0
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	1,030,040	921,656	972,490

Պաշարներ	1,232,482	1,031,112	1,005,591
Տրված ընթացիկ կանխավճարներ	495,401	0	0
Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	1,184,497	1,060,755	664,672
Այլ դեբիտորական պարտքեր	26,502	0	0
Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ	0	0	0
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,101	15,489	6,669
Այլ ընթացիկ ակտիվներ	0	0	0
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	2,952,984	2,107,356	1,676,932
Ընդամենը ակտիվներ	3,983,023	3,029,012	2,649,422
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	134,000	134,000	134,000
Էմիսիոն եկամուտ	0	0	0
Կուտակված շահույթ/վնաս	567,153	438,317	303,806
Պահուստային կապիտալ	0	0	0
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր	559,118	435,987	435,987
Ընդամենը սեփական կապիտալ	1,260,271	1,008,304	873,793
Երկարաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ	982,669	15,896	1,852
Այլ ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	72,903	72,471	81,711
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	1,055,572	88,367	83,563
Կարճաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ	558,176	1,321,484	1,261,786
Կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով	706,856	576,680	430,280
Ստացված ընթացիկ կանխավճարներ	314,577	0	0
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	44,457	0	0
Այլ ընթացիկ պարտավորություններ	43,115	34,177	

Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	1,667,180	1,932,341	1,692,066
Ընդամենը պարտավորություններ	2,722,752	2,020,708	1,775,629
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ	3,983,023	3,029,012	2,649,422

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին ամփոփ տվյալներ

Ցուցանիշի անվանումը (Հազար ՀՀ դրամ)	30.09.2025թ. Աուդիտ չանցած	2024թ. Աուդիտ անցած	2023թ. Աուդիտ անցած
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբին	15,489	6,669	2,691
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(114,183)	(144,273)	(123,514)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(95,141)	18,743	(30,210)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	207,936	133,797	156,739
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	0	553	963
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	14,101	15,489	6,669

Ամփոփ ֆինանսական գործակիցներ

Ցուցանիշի անվանումը	30.09.2025թ. Աուդիտ չանցած	2024թ. Աուդիտ անցած	2023թ. Աուդիտ անցած
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	n/a	n/a	n/a
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE)	19.40%	13.34%	10.18%
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)	6.28%	4.44%	3.35%
Զուտ շահույթի մարժա (NPM)	5.28%	3.59%	2.70%
Կապիտալի համարժեքության գործակից	0.316	0.333	0.330

Ֆինանսական կախվածության գործակից	2.16	2.00	2.03
Բացարձակ իրացվելության գործակից	0.008	0.008	0.004
Ընթացիկ իրացվելության գործակից	1.02	0.56	0.40
Ընդհանուր իրացվելության գործակից	1.77	1.09	0.99
Դեբիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից	3.52	3.53	4.94
Դեբիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով	104	103	74
Պաշարների շրջանառելիության գործակից	2.78	2.99	2.68
Պաշարների շրջապտույտի տևողությունն օրերով	132	122	136
Կրեդիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից	4.84	5.34	6.26
Կրեդիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով	76	68	58

Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են [Հավելված 3](#)-ում:

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓՈԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱԴՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆԱՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԻ ԿԱԶՄՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹՈՒՄ ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՂ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ (ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՄԱՍՈՎ) ԿՐՈՒՄ Է ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ, ԵԹԵ ԱՅՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ Է ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՄՅՈՒՍ ՄԱՍԵՐԻ ՀԵՏ ԴԻՏԱՐԿԵԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ:

2 ԲԱԺԻՆ 2. ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2.1 Ռիսկային գործոններ

Պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի հավանական ռիսկերի հետ, ուստի ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում ընդունելուց առաջ ներդրողները պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն և վերլուծեն ներդրման հետ կապված և Ծրագրային ազդագրում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը:

Անհրաժեշտ է հաշվի առնել նաև այն հանգամանքը, որ Ծրագրային ազդագրում ներկայացված է հնարավոր ռիսկերի ոչ ամբողջական ցանկը, և հավանական է նաև անկանախատեսելի բնույթի որոշակի այլ ռիսկերի առաջացումը: Հետևաբար ներդրողը ներդրման վերաբերյալ որոշում կայացնելիս պետք է լիարժեք գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով ու սպասումներով:

Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է որոշակի բացասական ազդեցություն ունենալ Թողարկողի պարտատոմսերի գների փոփոխության վրա՝ արդյունքում հանգեցնելով շուկայում պարտատոմսերի շրջանառելիության անկմանը:

Ստորև ներկայացվում են Թողարկողի կողմից բացահայտված այն հիմնական ռիսկերը, որոնք ներդրողը պետք է կարևորի պարտատոմսերում ներդրումներ կատարելիս:

Տոկոսադրույքի ռիսկը: Տնտեսությունում տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է հանգեցնել ներդրողների կողմից Թողարկողի պարտատոմսերի նկատմամբ եկամտաբերության ցուցանիշի վերանայման: Ընդ որում, այլ հավասար պայմաններում պարտատոմսերի երկրորդային շուկայում պարտատոմսերի գները գտնվում են հակադարձ կախվածության մեջ տոկոսադրույքների մակարդակից, այսինքն՝ տոկոսադրույքների բարձրացումը այլ հավասար պայմաններում հանգեցնում է պարտատոմսերի գնի անկմանը և հակառակը:

Շուկայական ռիսկը: Երկրորդային շուկայում Թողարկողի պարտատոմսերի գինը և դրանց նկատմամբ պահանջարկը կարող են (կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ ժամանակահատվածում) նվազել ներքին և միջազգային շուկաներում տնտեսական ընթացիկ ցուցանիշներով և դրանց փոփոխություններով պայմանավորված: Ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ արժեթղթերի գները շուկայում կարող են ժամանակի ընթացքում իջնել կամ բարձրանալ: Միևնույն ժամանակ ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ անկախ շուկայում գների

փոփոխությունից և դրանց սպասումներից, Թողարկողի կողմից վճարվող արժեկտրոնների և Պարտատոմսի մարման գումարային մեծությունները՝ արտահայտված թողարկման արժույթով, չեն փոփոխվում:

Վերաներդրման ռիսկ: Այն բոլոր ներդրողներն, ովքեր Թողարկողի պարտատոմսերը ձեռք կբերեն մինչև մարումը պահելու և ձեռքբերման գործարքով սահմանված մինչև մարումը եկամտաբերությունը ստանալու համար, պետք է նկատի ունենան, որ իրենց վրա են վերցնում վերաներդրման ռիսկը, որը պայմանավորված է Թողարկողի պարտատոմսերից պարբերաբար ստացվող արժեկտրոնային եկամուտների՝ ձեռքբերման գործարքով սահմանված մինչև մարումը եկամտաբերությանը համարժեք եկամտաբերությամբ ներդրում կատարելու հնարավորության բացակայությամբ: Այլ կերպ ասած, եթե Պարտատոմսի շրջանառության ընթացքում շուկայական տոկոսադրույքները նվազեն, հնարավոր է, որ ներդրողները չկարողանան վերաներդնել արժեկտրոնային եկամուտներն ի սկզբանե ակնկալվող եկամտաբերությամբ, ինչը կարող է նվազեցնել նրանց ընդհանուր եկամուտները:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները Թողարկողի պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում Թողարկողի վարկային ռիսկը, որը կապված է ապագայում Թողարկողի ֆինանսական վիճակի հնարավոր վատթարացման, արժեկտրոնային վճարումներ իրականացնելու կամ պարտատոմսերն իրենց անվանական արժեքով մարելու անհնարինության և Թողարկողի հավանական սնանկացման հետ:

Արտարժույթային ռիսկ: Թողարկվող պարտատոմսերն արտահայտված են ՀՀ դրամով և/կամ ԱՄՆ դոլարով, և հետևապես, ներդրումները և ներդրումների հետ ստացումը (պարտատոմսերի ձեռք բերման/մարման դիմաց ստացվող գումարներ) իրականացվելու են համապատասխանաբար ՀՀ դրամով և/կամ ԱՄՆ դոլարով: Ուստի, այս իմաստով արտարժույթային ռիսկն առկա է այն ներդրողների մոտ, ովքեր իրենց դրամական միջոցները սույն պարտատոմսերում ներդնելու նպատակով պետք է փոխարկեն այլ արժույթներից ԱՄՆ դոլարի և/կամ ՀՀ դրամի:

Իրացվելիության ռիսկ: Թողարկողը պարտատոմսերը ցուցակելու և/կամ առևտրին թույլատրելու նպատակով դիմելու է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Ֆոնդային բորսա կամ Բորսա), ինչպես նաև երկրորդային շուկայում պարտատոմսերի իրացվելիությունն ապահովելու համար ներգրավելու է շուկա ստեղծող/ներ: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը չի կարող

երաշխավորել, որ պարտատոմսերի շրջանառության ողջ ժամկետի ընթացքում ներդրողները ցանկացած պահի կարող են իրացնել կամ ձեռք բերել պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում (կարգավորվող շուկայում) իրենց համար տնտեսապես շահավետ գնով և/կամ նախընտրելի ծավալով:

Գնաճի կամ գնողունակության ռիսկ: Թողարկողի կողմից իր պարտատոմսերի դիմաց առաջարկվող անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունը գնահատելիս ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ-ում գնաճի առկայության պարագայում պարտատոմսերի իրական եկամտաբերությունը կարող է լինել անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունից ավելի ցածր:

2.2 Հիմնական տեղկատվությունը

Պարտատոմսերի թողարկմամբ և տեղաբաշխմամբ Ընկերությունը ցանկանում է ներգրավել լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ՝ կանխատեսվող պահաջարկի աճը բավարարելու, առկա և պոտենցիալ հաճախորդների մատակարարումները անխափան կերպով իրականացնելու և շուկայում իր մրցակցային դիրքը պահպանելու համար: Ներգրավված ֆինանսական միջոցները նախատեսվում է ուղղել ապրանքանյութական պաշարների ձեռքբերմանը և վերջիններիս անհրաժեշտ ծավալներով պահեստավորմանը, ինչպես նաև ապրանքատեսականու ընդլայնմանը: Հարկ է շեշտել, որ ընկերության կողմից ներկայացվող ապրանքների միջազգային գները ունեն սեզոնային բնույթ: Ընկերությունը ցանկանում է օգտագործել այս հանգամանքը ևս և կատարել մեծաքանակ ձեռքբերումներ ավելի մատչելի գներով և տնտեսապես ավելի շահավետ պայմաններով:

2.2.1 Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման, շրջանառության ու մարման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային առաջարկի վերաբերյալ հայտարարության հրապարակումից առնվազն 2 (երկու) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման վերջնական պայմանները Թողարկողը և Տեղաբաշխողը պարտավորվում են հրապարակել առնվազն իրենց ինտերնետային կայքերում www.agrotech.am և www.cubeinvest.am համապատասխանաբար:

2.3. Պարտատոմսերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը

2.1.1. Արժեթղթի տեսակը և դասը

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր են, անբաժանելի են, փոխարկելի չեն: Թողարկվող պարտատոմսերը դեռևս չունեն տարբերակիչ ծածկագիր:

2.1.2. Երկիրը

Պարտատոմսերը թողարկվելու են ՀՀ տարածքում՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ենթաօրենսդրական ակտերի: Վեճերի և դատական գործընթացների առկայության դեպքերում վերջիններս կարգավորվելու են ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

2.1.3. Արժեթղթերի ձևը

Թողարկված պարտատոմսերը ոչ փաստաթղթային են, իսկ պարտատոմսերի սեփականատերերի (անվանատերերի) ռեեստրը կվարի «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ը (ՀՀ, ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 26/1 հեռ.՝ +374 60 615555) ըստ «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Դեպոզիտարիա») համապատասխան կանոնների և ընթացակարգերի:

2.1.4. Արժեթղթերի անվանական արժեքը և քանակը

Մեկ դրամային պարտատոմսի անվանական արժեքը ՀՀ դրամով թողարկվող պարտատոմսերի դեպքում կազմում է 100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, ԱՄՆ դոլարով թողարկվող պարտատոմսերի դեպքում՝ 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար: Թողարկվող և տեղաբաշխվող (վաճառվող) պարտատոմսերի քանակը կհաշվարկվի Թողարկման ծավալին ու անվանական արժեքին համապատասխան:

2.1.5. Թողարկման արժույթը

Թողարկման արժույթը ՀՀ դրամն է և/կամ ԱՄՆ դոլարը:

2.1.6. Առաջարկվող արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն

Համաձայն ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի՝ Թողարկողի լուծարման դեպքում պարտատերերի պահանջները բավարարվում են հետևյալ հերթականությամբ.

1. առաջին հերթին բավարարվում են լուծարվող իրավաբանական անձի գույքի գրավով ապահովված պարտավորությունների մասով պարտատերերի պահանջները,
2. երկրորդ հերթին բավարարվում են այն քաղաքացիների պահանջները, որոնց առջև լուծարվող իրավաբանական անձը պատասխանատվություն է կրում նրանց կյանքի կամ առողջությունը վնաս պատճառելու համար՝ համապատասխան պարբերական վճարումների կապիտալացման միջոցով,
3. երրորդ հերթին վճարվում է աշխատանքային պայմանագրով աշխատող անձանց արձակման նպաստների, աշխատավարձի և հեղինակային պայմանագրերով վարձատրությունը,
4. չորրորդ հերթին մարվում է բյուջե, շրջակա միջավայրի պահպանության դրամագլխին կատարվող պարտադիր վճարների պարտքը,
5. հինգերորդ հերթին հաշվարկներ են կատարվում մնացած պարտատերերի հետ՝ բացառությամբ ստորադաս փոխառություններով պարտատերերի,
6. վեցերորդ հերթին հաշվարկներ են կատարվում ստորադաս փոխառություններով պարտատերերի հետ:

Յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարելուց հետո: Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջները բավարարվում են հինգերորդ հերթին: Ընդ որում, Թողարկողի հետ փոխկապակցված անձանցից ներգրավված վարկերը և/կամ փոխառությունները ստորադաս են սույն Ծրագրային ազդագրի շրջանակներում թողարկված պարտատոմսերի նկատմամբ, և դրանց գծով պարտատերերի պահանջները ենթակա են բավարարման պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջներն ամբողջությամբ բավարարելուց հետո:

Եթե լուծարումը պայմանավորված է Թողարկողի սնանկությամբ, ապա համաձայն «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի՝ պարտատերերի պահանջները բավարարվում են հետևյալ հերթականությամբ՝

1. Առաջին հերթին բավարարվում են լուծարվող իրավաբանական անձի գույքի գրավով ապահովված պարտավորությունների մասով պարտատերերի պահանջները,
2. Երկրորդ հերթին վճարվում են կառավարչի վարձատրությունը և վարչական ծախսերը,
3. Երրորդ հերթին բավարարվում են քաղաքացիների՝ կյանքի կամ առողջության հետ կապված պահանջները:
4. Չորրորդ հերթին բավարարվում են աշխատանքային պայմանագրերից բխող պահանջները, և կատարվում են հեղինակային պայմանագրերով վարձատրությունների վճարումները,
5. Հինգերորդ հերթին կատարվում են դատական ծախսերը,
6. Վեցերորդ հերթին բավարարվում են պարտապանին սնանկ ճանաչելու մասին դատարանի վճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելուց հետո պարտապանի գույքի իրացումից ծագող հարկային պարտավորությունները,
7. Յոթերորդ հերթին բավարարվում են այն չապահովված պահանջները, որոնք առաջացել են պարտապանի կողմից ստանձնած պարտավորությունների նկատմամբ՝ թույլատրված դատարանի կողմից մինչև պարտատերերի պահանջների վերջնական ցուցակի հաստատումը,
8. Ութերորդ հերթին բավարարվում են այն չապահովված պահանջները, որոնք առաջացել են պարտապանին սնանկ ճանաչելու մասին վճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու պահից՝ «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով իրականացված գործառնությունների հետևանքով,
9. Իններորդ հերթին բավարարվում են չապահովված պարտատերերի պահանջները, ներառյալ՝ պարտադիր սոցիալական վճարները, հարկային պարտավորությունները և դատական ծախսերի գումարը, բացառությամբ ստորադաս չապահովված պարտատերերի պահանջները,

10. Տասներորդ հերթին բավարարվում են ստորադաս չապահովված պարտատերերի պահանջները, ներառյալ՝ պարտապանին իր հիմնադիրների (մասնակիցների, բաժնետերերի, անդամների կամ գործընկերների) կողմից տրամադրված վարկերից, փոխառություններից կամ այլ ներդրումներից առաջացած չապահովված պահանջները, պարտապանի կողմից տեղաբաշխված տասը տարի և ավել ժամկետ ունեցող պարտատոմսերով, ինչպես նաև արտոնյալ արժեթղթերով ներկայացված պահանջները և ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները,

11. Այնուհետև բավարարվում են «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված մյուս պահանջները:

Յուրաքանչյուր հերթի պարտատերերի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պարտատերերի պահանջները լրիվ բավարարվելուց հետո: Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջները բավարարվում են իններորդ հերթին:

Պարտատոմսերի վերադասակարգում չի նախատեսվում:

2.1.7. Արժեթղթերից բխող իրավունքները

Պարտատոմսերից բխող իրավունքներն են.

1. Ստանալ պարտատոմսերով նախատեսված արժեկտրոնային եկամուտները և մարման գումարը՝ ըստ Ծրագրային ազդագրով սահմանված կարգի: Արժեկտրոնային եկամտի ստացման և շրջանառության ժամկետի վերջում պարտատոմսերի մարման գումարի ստացման իրավունքի իրականացման համար ներդրողներից լրացուցիչ գործողությունների կատարում չի պահանջվում և արժեկտրոնային եկամուտը/պարտատոմսի մարման գումարը փոխանցվում է ներդրողի բանկային հաշվին համաձայն Դեպոզիտարիայի և Հաշվի օպերատորի հետ կնքվելիք Արժեթղթերի գծով եկամուտների փոխանցման եռակողմ պայմանագրի (այուհետ՝ եռակողմ Պայմանագիր), ինչպես նաև ներդրողի և իր արժեթղթերի պահառուի միջև կնքված համապատասխան պայմանագրի: Եռակողմ պայմանագրի կողմերն են՝ Թողարկողը, Դեպոզիտարիան և «Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ-ն, որն այս դեպքում հանդես է գալիս որպես Հաշվի օպերատոր:

2. Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի արժեկտրոնները և/կամ մարման գումարը սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքում ձեռնարկել պարտատոմսերի սեփականության իրավունքից բխող իր պահանջների բավարարման ուղղությամբ օրենսդրությամբ թույլատրվող գործողություններ,
3. Գրավադրել պարտատոմսերը օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,
4. Իր ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ում (այսուհետ՝ Ֆոնդային բորսա կամ Բորսա) (ֆոնդային բորսայում ցուցակված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ տեքստում՝ «Օրենք») սահմանված կարգով: Ընդ որում, ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ Օրենքով արգելվում է կարգավորվող շուկայից (Բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթեր,
5. Օրենսդրությամբ նախատեսված այլ իրավունքներ:

Միաժամանակ պարտատոմսի սեփականատերը պարտավոր է պարտատոմսերի թողարկման պայմաններով սահմանված ժամկետներում իրականացնել պարտատոմսերի ձեռք բերման համար անհրաժեշտ գումարների փոխանցում համապատասխան բանկային հաշվին, կատարել պարտատոմսերի ձեռքբերումից, օտարումից և այլ գործողություններից ծագող դրամային և ոչ դրամային ցանկացած պարտավորություն, ինչպես նաև կրել օրենսդրությամբ նախատեսված այլ պարտականություններ:

2.1.8. Անվանական տոկոսադրույքը և այդ տոկոսների վճարման պայմանները

Պարտատոմսերի դիմաց հաշվարկվելու և վճարվելու է արժեկտրոնային եկամուտ, որը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտների վճարման պարբերականությունը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

ՀՀ դրամով պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են ՀՀ դրամով, իսկ արտարժույթային պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարումների

արժույթը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Արտարժույթով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնները ՀՀ դրամով վճարելու դեպքում հիմք է ընդունվում արժեկտրոնների վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից համապատասխան արժույթի հրապարակված միջին փոխարժեքը:

Արժեկտրոնների հաշվարկման օրերը ենթակա են որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեկտրոնները պարտատոմսերի սեփականատերերին և/կամ անվանատերերին վճարվելու (մարվելու) են արժեկտրոնների հաշվարկման օրը: Եթե հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման (մարման) օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Արժեկտրոնները (տոկոսագումարները) ստանալու իրավունք ունեն պարտատոմսերի արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրվա վերջի դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք (սեփականատերերը կամ անվանատերերը):

Թողարկողը պարտավոր է, համաձայն եռակողմ Պայմանագրի, մինչև պարտատոմսերի հերթական արժեկտրոնների հաշվարկման օրվա ժամը 12:00 Հաշվի օպերատորի Դեպոզիտարիայում վարվող դրամական հաշվի վրա ապահովել հերթական արժեկտրոնների վճարման համար անհրաժեշտ ամբողջ գումարը:

Արժեկտրոնների վճարումների համար նախատեսվող գումարներն սեփականատերերին և/կամ անվանատերերին վճարվում են մինչև 0.1 ՀՀ դրամ ճշտությամբ (ընդ որում, կլորացումը իրականացվում է թվաբանական կլորացման կանոններին համաձայն՝ մինչև ամենամոտ ամբողջ տասնորդական թիվը): Թվաբանական կլորացման կանոնի ներքո հարկ է հասկանալ կլորացման այն մեթոդը, որի դեպքում միավորի ամբողջ թիվը չի փոխվում, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական միավորը հավասար է 0-ից 4-ի, և փոխվում է՝ մեծանալով մեկ միավորով, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական միավորը հավասար է 5-ից 9-ի:

Թողարկողը արժեկտրոնի գումարները վճարելու է անկանխիկ ձևով՝ համաձայն Արժեթղթերի գծով եկամուտների փոխանցման եռակողմ պայմանագրի: Դրամական միջոցների այն մասը, որը հնարավոր չի լինի փոխանցել արժեթղթերի սեփականատիրոջը և/կամ անվանատիրոջը Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում պարտատոմսի սեփականատերերի ռեեստրի փակման օրվա դրությամբ ռեեստրում նշված բանկային հաշիվների բացակայության կամ դրանց ճշտման անհնարինության պատճառով՝ Հաշվի օպերատորի կողմից կվերադարձվի Թողարկողի համապատասխան բանկային հաշվին: Այնուհետև Թողարկողը կգործադրի իրենից կախված բոլոր ողջամիտ ջանքերը ներդրողին հայտնաբերելու ու նրան վճարման ենթակա գումարը փոխանցելու ուղղությամբ: Ներդրողին հայտնաբերելու անհնարինության դեպքում Թողարկողը վճարման ենթակա գումարը վճարելու է նոտարի կամ դատարանի (օրենքով սահմանված դեպքերում) դեպոզիտ համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Համաձայն եռակողմ Պայմանագրի, Դեպոզիտարիան՝ արժեկտրոնի գումարների վճարման հիմքով, մինչև արժեկտրոնների վճարման օրվա 14:00 ՀՀ ԿԲ է ներկայացնում տեղեկատվություն պարտատոմսերի արժեկտրոնների վճարման փաստի մասին:

Արժեկտրոնի գումարի հաշվարկման համար հիմք է ընդունվում հետևյալ բանաձևը՝

$$ԱԳ = (FV \times C) / k,$$

որտեղ՝

- ԱԳ-ն արժեկտրոնի գումարն է,
- FV - մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,
- C - տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,
- k-ն մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է (արժեկտրոնների եռամսյակային վճարման դեպքում k=4)

Արժեկտրոնի կուտակումն իրականացվելու է հետևյալ բանաձևով՝

$$AI = FV \times \frac{C}{k} \times \frac{DCS}{DCC},$$

որտեղ՝

- AI - կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է,
- FV - մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,
- C - տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,
- k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է, հաճախականությունը,
- (արժեկտրոնների եռամսյակային վճարման դեպքում k=4),
- Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը Թողարկողի պարտատոմսերի համարվում է Actual/Actual-ը (փաստացի/փաստացի), ընդ որում՝
  - DCS - գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D2M2Y2-D1M1Y1],
  - DCC - արժեկտրոնային փուլի օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D3M3Y3-D1M1Y1],
  - D1M1Y1 - գործարքի կատարման օրվա նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է,
  - D2M2Y2 - գործարքի կատարման ամսաթիվն է,
  - D3M3Y3 - գործարքի կատարման օրվա հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

2.1.9. Արժեթղթերի մարման ժամկետը և արժեքը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու օրը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Մեկ դրամային պարտատոմսի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, մեկ դոլարային պարտատոմսի անվանական արժեքը կազմում է 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար: Պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրը փակվում է պարտատոմսերի մարման օրվա նախորդող օրը: Պարտատոմսերի մարման գումարն

իրավունք ունեն ստանալ մինչև ռեեստրի փակման պահը պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք:

Թողարկողը պարտավոր է, համաձայն եռակողմ Պայմանագրի, մինչև մարման գումարների վճարման օրվա ժամը 12:00 Հաշվի օպերատորի Դեպոզիտարիայում վարվող դրամական հաշվի վրա ապահովել վճարման համար անհրաժեշտ ամբողջ գումարը:

Պարտատոմսերի մարման գումարները պարտատոմսերի սեփականատերերին/անվանատերերին վճարվում են պարտատոմսերի մարման օրը: Եթե մարման օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա մարման գումարները վճարվում են մարման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրը:

Թողարկողը մարման գումարները վճարելու է անկանխիկ ձևով՝ համաձայն Արժեթղթերի գծով եկամուտների փոխանցման եռակողմ պայմանագրի: Դրամական միջոցների այն մասը, որը հնարավոր չի լինի փոխանցել արժեթղթերի սեփականատիրոջը և/կամ անվանատիրոջը Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում պարտատոմսի սեփականատերերի ռեեստրի փակման օրվա դրությամբ ռեեստրում նշված բանկային հաշիվների բացակայության կամ դրանց ճշտման անհնարինության պատճառով՝ Հաշվի օպերատորի կողմից կվերադարձվի Թողարկողի համապատասխան բանկային հաշվին: Այնուհետև Թողարկողը կգործադրի իրենից կախված բոլոր ողջամիտ ջանքերը ներդրողին հայտնաբերելու ու նրան վճարման ենթակա գումարը փոխանցելու ուղղությամբ: Ներդրողին հայտնաբերելու անհնարինության դեպքում Թողարկողը վճարման ենթակա գումարը վճարելու է նոտարի կամ դատարանի (օրենքով սահմանված դեպքերում) դեպոզիտ համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Համաձայն եռակողմ Պայմանագրի, Դեպոզիտարիան՝ արժեկտրոնի գումարների վճարման հիմքով, մինչև արժեկտրոնների վճարման օրվա 14:00 ՀՀ ԿԲ է ներկայացնում տեղեկատվություն պարտատոմսերի արժեկտրոնների վճարման փաստի մասին:

Պարտատոմսերի մասնակի մարումներ կամ վաղաժամկետ մարում չեն նախատեսվում: Մանրամասները ներկայացված են պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմաններում ([Հավելված 5](#)):

2.1.10. Պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարում

Պարտատոմսերի քոլ/փուֆ օպցիոններ կամ վաղաժամկետ մարում չեն նախատեսվում:

2.1.11. Պարտատոմսերի տարեկան եկամտաբերությունը

Արժեթղթերի տարեկան եկամտաբերությունը (մինչև մարումը տարեկան եկամտաբերություն) ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ սույն Ազգագրի 2.4.3.1 մասում բերված բանաձևի համաձայն:

2.1.12. Նոր թողարկման մասին տեղեկատվություն

Պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ որոշումն ընդունվել է Թողարկողի մասնակիցների ընդհանուր ժողովի 2025թ.-ի օգոստոսի 8-ի թիվ 4 արձանագրությամբ: Որոշմամբ ամրագրվել է այն առավելագույն ծավալը, որի շրջանակներում Թողարկողի առանձին որոշմամբ (որոշումներով) կարող է իրականացվել պարտատոմսերի տեղաբաշխում (տեղաբաշխումներ): Պարտատոմսերի տեղաբաշխումներին վերաբերող վերջնական պայմանները հաստատված են համարվում համաձայն պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ կայացված Թողարկողի որոշման (որոշումների), այնքանով, որքանով վերջիններս չեն հակասում օրենսդրությանը:

2.1.13. Արժեթղթերի ազատ շրջանառելիության սահմանափակումների նկարագրությունը

Թողարկողի կանոնադրությամբ կամ պարտատոմսերի թողարկման մասին Թողարկողի համապատասխան իրավասու մարմնի որոշմամբ պարտատոմսերի թողարկման/տեղաբաշխման, ինչպես նաև պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ որևէ այլ սահմանափակումներ չեն սահմանվում, բացի տեղաբաշխման ընթացքում մեկ ներդրողի նկատմամբ կիրառվող ձեռք բերվող պարտատոմսերի ծավալի սահմանափակումից, եթե նման որոշում կայացվի Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի ազատ շրջանառության հետ կապված որևէ այլ սահմանափակումներ չկան՝ բացառությամբ Օրենքով և ենթաօրենսդրական ակտերով սահմանված դեպքերի:

Թողարկողը պարտադիր դիմելու է Բորսա պարտատոմսերը ցուցակելու համար, և համաձայն գործող օրենսդրության պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն Բորսայում:

Ներդրողները կարող են իրենց ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը Բորսայում (ցուցակված և/կամ առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ Օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից (Բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված կորպորատիվ արժեթղթեր: Սույն պահանջի ներքո ՀՀ ԿԲ-ն կարող է բացառություններ սահմանել ներքոնշյալ գործարքների համար.

- Մասնավոր գործարքների համար, այն է՝ գործարքներ, որոնց կողմերը նախապես հայտնի են,
- Արժեթղթերի տեղաբաշխման նպատակով տեղաբաշխողների կողմից իրականացվող գործարքներ,
- Կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթերի՝ այլ կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրվության և վաճառելու դեպքում:

2.3.14 Արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկումը

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

Կարևոր ծանուցում: Չնայած այն հանգամանքին, որ Թողարկողը, իրականացնելով իր լավագույն ջանքերը և առկա գիտելիքները, սույն բաժնում ներկայացնում է արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման մոտեցումները ՀՀ-ում, այնուամենայնիվ Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ ներդրողներն այն չպետք է համարեն հարկային խորհրդատվություն և ներդրումներ անելիս հիմնվեն միայն այս բաժնում ներկայացված նյութի վրա: Թողարկողը չի երաշխավորում, որ ներդրողի կողմից Ազդագրի ստացման և ծանոթացման պահին հարկային օրենսդրությունը կհամապատասխանի ներկայացվածին, կամ համարժեքորեն կիրառություն կունենա ՀՀ հարկային մարմինների կողմից և ցանկացած պարագայում խորհուրդ է տալիս օգտվել մասնագիտացված հարկային խորհրդատվության ծառայություններից: Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ սույնով զերծ է մնում ներդրողի հնարավոր պահանջներից կապված հարկային օրենսդրության և

հարկման մեխանիզմների փոփոխության արդյունքում առաջացած լրացուցիչ ֆինանսական պահանջների նկատմամբ պատասխանատվությունից:

Թողարկողի պարտատոմսերից ստացվող եկամուտը ենթակա է հարկման շահութահարկով (իրավաբանական անձանց համար) և եկամտային հարկով (ֆիզիկական անձանց համար): Ոչ ռեզիդենտ և ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց (եկամտային հարկի մասով) և ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց (շահութահարկի մասով) հարկային գործակալը Թողարկողն է:

ՀՀ-ում շահութահարկ են վճարում (հարկատու են) ՀՀ ռեզիդենտները և ոչ ռեզիդենտները, բացառությամբ պետական կառավարչական հիմնարկների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների և ԿԲ-ի: «Հարկային օրենսգրքով» (այսուհետ՝ **Հարկային օրենսգիրք**) ՀՀ ռեզիդենտ կազմակերպություն (այսուհետ՝ **Ռեզիդենտ կազմակերպություն**) է համարվում այն կազմակերպությունը, որի գտնվելու վայրը հանդիսանում է ՀՀ-ն:

- **Ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը**

Ռեզիդենտների համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող շահույթը: Հարկվող շահույթը հարկատուի համախառն եկամտի և Հարկային օրենսգրքի սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է:

Շահութահարկի գումարը ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար հաշվարկվում է հարկվող շահույթի նկատմամբ 18 (տասնութ) տոկոս դրույքաչափով:

- **Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը**

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող շահույթը: Համաձայն Հարկային օրենսգրքի՝ հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտներին են դասվում նաև ոչ ռեզիդենտի՝ ռեզիդենտից կամ ոչ ռեզիդենտից ստացված պասիվ եկամուտները: Ընդ որում, ոչ ռեզիդենտի ստացված պասիվ եկամուտներ են համարվում ոչ ռեզիդենտի կողմից իր գույքի կամ այլ ակտիվների ներդրմամբ (տրամադրելով) ՀՀ տարածքում բացառապես այլ անձանց գործունեությունից ստացված եկամուտները, այսինքն՝ շահաբաժիններ, տոկոսներ, ռոյալթիներ և այլ պասիվ եկամուտներ:

ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի կողմից հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտների հարկումը կատարում է հարկային գործակալը: ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի ստացած եկամտից Հարկային օրենսգրքով սահմանված կարգով հարկային գործակալները շահութահարկը պահում են 10 (տասը) տոկոս դրույքաչափով:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 126-րդ հոդվածի համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետությունում գործող ֆոնդային բորսայում ցուցակված պարտատոմսերից տոկոսի կամ մարելիս զեղչի ձևով ստացվող եկամուտների, ինչպես նաև նշյալ պարտատոմսերի օտարումից, այլ արժեթղթերով փոխանակումից կամ նման այլ գործարքներից ստացվող եկամուտների մասով ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունները ազատվում են շահութահարկի վճարումից:

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձիք, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) 2025 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ցուցակված (առևտրին թույլատրված) պարտատոմսերից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ստացված տոկոսների կամ մարելիս զեղչի ձևով ստացված, ներառյալ օտարումից եկամուտների մասով, ազատվում են շահութահարկի վճարումից:

Պարտատոմսերից ստացվող եկամտի եկամտային հարկման կարգը և նկարագիրը

ՀՀ-ում եկամտային հարկ են վճարում (հարկատու են) ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Ընդ որում, Հարկային օրենսգրքի համաձայն ռեզիդենտ է համարվում այն ֆիզիկական անձը, որը հարկային տարում (հունվարի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ) սկսվող կամ ավարտվող տասներկուամսյա ցանկացած ժամանակահատվածում գտնվել է ՀՀ-ում ընդհանուր առմամբ 183 օր և ավելի, կամ ում կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է ՀՀ-ում, ինչպես նաև ՀՀ-ում պետական ծառայության մեջ գտնվող ժամանակավորապես տարածքից դուրս աշխատող ֆիզիկական անձը: Կենսական շահերի կենտրոն է համարվում այն վայրը, որտեղ կենտրոնացված են անձի ընտանեկան կամ տնտեսական շահերը: Մասնավորապես, համարվում է, որ ֆիզիկական անձի կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում, եթե Հայաստանի Հանրապետությունում է գտնվում նրա տունը կամ այլ բնակարանը, ընտանիքը, մասնագիտական կամ այլ գործունեության հիմնական վայրը:

- **Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկում**

Ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող եկամուտը:

Տոկոսագումարների համար եկամտային հարկը հաշվարկվում է 10 տոկոս դրույքաչափով: Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց եկամուտներ վճարելիս եկամտային հարկը պահում (գանձում) է հարկային գործակալը: Եկամտային հարկի պահումը (գանձումը) իրականացվում է տոկոսագումարների յուրաքանչյուր վճարման դեպքում: 2025թ.-ի հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած «Հարկային օրենսգրքի» փոփոխությունների արդյունքում ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք ազատվում են մինչև 2027թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը Բորսայում ցուցակված պարտատոմսերից՝ մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ստացված եկամուտներից եկամտային հարկ վճարելու պարտավորությունից (բացառությամբ բանկերի թողարկած այն պարտատոմսերի, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է երկու տարուց):

- **Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկում**

Ոչ ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող եկամուտը: Հարկվող եկամուտը հարկատուի համախառն եկամտի և Հարկային օրենսգրքի դրույթներին համաձայն իրականացված նվազեցումների դրական տարբերությունն է: Պարտատոմսերից ստացված եկամուտների հարկման կանոնները և եկամտային հարկի կիրառվող դրույքաչափը նույնն են ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար:

2.4 Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

2.4.1 Առաջարկի պայմանները և վիճակագրությունը

Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են Ֆոնդային բորսայից դուրս, ուղիղ վաճառքի միջոցով:

Թողարկողի որոշմամբ տեղաբաշխման կազմակերպման եղանակը սահմանվում է արտաբորսայական:

Տեղաբաշխման առաջարկից օգտվելու հետևյալ պայմանները.

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարումը պետք է կատարվի պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի ներկայացման հիմքով, ոչ ուշ քան պարտատոմսերի ձեռքբերման օրվա 16:30-ը: Եթե համապատասխան գումարները վճարվում են պարտատոմսերի ձեռքբերման օրը 16:30-ից հետո, ապա դրանք մուտքագրված են համարվում վճարմանը հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը: Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար

կատարվող վճարումը համարվում է պատշաճ կերպով կատարված հատուկ այդ նպատակով բացված տարանցիկ հաշվին դրամական միջոցների մուտքագրման պահից:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական ներկայացնողները պետք է տեղյակ լինեն, որ իրենց հայտ-հանձնարարականները չբավարարվելու կամ մասնակի բավարարվելու դեպքում պարտատոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գումարների՝ տարանցիկ բանկային հաշվի վրա մնալը մինչև պարտատոմսերի թողարկման պայմանների համաձայն դրանք իրենց վերադարձնելու պահը, միջոցների ապօրինի պահում կամ դրանք վերադարձնելուց խուսափել չի հանդիսանում և դրանց վրա տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Բանկային փոխանցման միջոցով պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի ներկայացումից հետո սահմանված ժամկետում համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու դիմաց վճարման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների մեծությունը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$V = P \times Q,$$

որտեղ՝

- V-ն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու դիմաց վճարման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների մեծությունն է,
- P-ն պարտատոմսերի ձեռք բերման հայտի ներկայացման օրվա դրությամբ պարտատոմսի գինն է, որը հաշվարկվում է Ազդագրի 2.4.3. բաժնի համաձայն,
- Q-ն պարտատոմսերի այն քանակն է, որը ներդրողը ցանկանում է ձեռք բերել:

2.4.1.1 Առաջարկի առավելագույն ծավալը

Պարտատոմսերի թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը դրամային արտահայտությամբ կազմում է առավելագույնը 1,000,000,000 (մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման և տեղաբաշխման ծավալը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

2.4.1.2 Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման հստակ ժամանակահատվածը՝ ներառյալ տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը, ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի առաջարկը, ինչպես նաև տեղաբաշխումը կարող է հետաձգվել կամ չեղյալ հայտարարվել անհաղթահարելի ուժի ազդեցության դեպքում (Ֆորս մաժոր):

Եթե Թողարկողը տեղաբաշխման ընթացքում ներկայացնում է Ծրագրային ազդագրի լրացում, որը կապված է Ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկատվության էական փոփոխության, նոր էական հանգամանքի կամ փաստի ի հայտ գալու հետ, ապա նա ներդրողի պահանջով պարտավոր է չեղյալ համարել ներդրողի տված ակցեպտը և հետ վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում նրանից ստացված միջոցները կամ հետ գնել մինչև լրացման ներկայացումը ներդրողին վաճառված արժեթղթերը՝ առնվազն նրա կողմից արժեթղթերի ձեռքբերման գնով: Սահմանված հետգնման պահանջը պետք է Տեղաբաշխողին ներկայացվի գրավոր: Հետգնման պահանջի ներկայացման ժամկետը չի կարող ավելի կարճ լինել, քան 10 (տասը) աշխատանքային օրը՝ Ազդագրի լրացման հրապարակումից հետո:

Եթե առկա են հետ վերադարձման ենթակա դրամական միջոցներ, ապա դրանք վերադարձվում են Տեղաբաշխողի կողմից հետաձգման կամ չեղյալ հայտարարման որոշումն ընդունելուց հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ անկանխիկ եղանակով:

Տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշման կայացման և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները ներդրողներին վերադարձվում են կուտակված արժեկտրոնային եկամուտների հետ միասին: Արժեկտրոնային եկամուտը նման դեպքում հաշվարկվում է տեղաբաշխման առաջին օրվա և այն դադարեցնելու մասին որոշման կայացման օրերի միջև

ընկած ժամանակամիջոցի համար: ՀՀ ԿԲ-ն իր որոշմամբ կարող է կասեցնել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ընթացքը՝ Օրենքի համաձայն:

Տեղաբաշխողի նախաձեռնությամբ տեղաբաշխման ընթացքը կարող է կասեցվել միայն ՀՀ ԿԲ համաձայնությամբ՝ առավելագույնը 10 (տասը) աշխատանքային օրով:

Եթե կասեցման ժամկետն ավարտվելու պահից մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղաբաշխումը չի շարունակվում, ապա Տեղաբաշխողը պարտավոր է կայացնել տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշում և վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցներն արժեթղթերը ձեռք բերած անձանց Օրենքով սահմանված կարգով՝ կասեցման ժամկետի ավարտից 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

2.4.1.3 Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացը

Տեղաբաշխվող պարտատոմսերում ներդրում կատարելու համար պետք է կատարել հետևյալ քայլերը.

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն և պատշաճ կերպով Տեղաբաշխողին ներկայացնեն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելու իրենց պատրաստակամությունը, և որով այդ պայմանները կդառնան ներդրողների համար պարտադիր:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի լրացումից և պատշաճ կերպով Տեղաբաշխողին առաքումից հետո, սակայն ոչ ուշ քան պարտատոմսերի ձեռքբերման օրվա ժամը 16:30-ը պարտատոմս ձեռք բերել ցանկացող անձը պետք է թողարկման նպատակով Տեղաբաշխողի կողմից բացված տարանցիկ հաշվեհամարին կատարի վճարում պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու դիմաց՝ վճարման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների մեծության հաշվարկային բանաձևի համաձայն:

Թողարկման նպատակով Տեղաբաշխողի կողմից բացված տարանցիկ հաշվեհամարին դրամական միջոցների ստացումից անմիջապես հետո Տեղաբաշխողը Դեպոզիտարիային

ներկայացնում է պարտատոմսերի տեղաբաշխման հանձնարարագիր, որով արժեթղթերը հաշվեգրվում են ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշվին:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման նախատեսված վերջնաժամկետից հետո թողարկման նպատակով բացված տարանցիկ հաշվեհամարին ստացված գումարները ենթակա են ետ վերադարձման, իսկ դրանց համապատասխան հայտ-հանձնարարակաները չեն կարող բավարարվել անկախ դրանց առաքման և/կամ Տեղաբաշխողի կողմից ստացման ժամկետից:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը կհամարվի պատշաճ կերպով առաքված Տեղաբաշխողին, եթե այն առաքվել է Տեղաբաշխողի հետ միայն ներքոնշյալ կապի միջոցներից որևէ մեկի միջոցով (կամ առձեռն՝ Տեղաբաշխողի գրասենյակ այցելելով) և ստացվել է հասցեատիրոջ կողմից առաքման ստացման հաստատում:

Տեղաբաշխողի հետ կապի միջոցներն են՝

- հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան 10 «Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ,
- էլեկտրոնային փոստ: info@cubeinvest.am,
- Հեռ. (+374 11) 800810,
- CBANet հասցե՝ CubeInvest/CBANet@CBANet:

Իրավաբանական անձ ներդրողների համար հայտ-հանձնարարականի ձևը ներկայացված է [Հավելված 1](#)-ում: Ֆիզիկական անձ ներդրողների համար հայտ-հանձնարարականի ձևը ներկայացված է [Հավելված 2](#)-ում:

Պարտատոմսերի ձեռքբերմանը մասնակցել ցանկացող ֆիզիկական և/կամ իրավաբանական անձինք կարող են ներկայացնել մեկից ավելի հայտ-հանձնարարականներ:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ֆիզիկական և/ կամ իրավաբանական անձինք լրացնում են հայտ-հանձնարարականում նշված դաշտերը, որոնց լրացումը պարտադիր է հայտ-հանձնարարականի վավերականությունն ապահովելու համար:

Հայտ-հանձնարարականում նշված «Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը» դաշտում ներդրողները պետք է նշեն «Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը՝ հատ» դաշտում ամրագրված թվի և «Ձեռք բերվող պարտատոմսերի միավորի ձեռքբերման գինը» դաշտում ամրագրված թվի արտադրյալը:

2.4.1.4 Առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորությունը

Տեղաբաշխման ընթացքում առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորություն չի նախատեսվում:

Տեղաբաշխման կարգով պայմանավորված՝ հնարավոր է պարտատոմսերի ձեռքբերման որևէ հայտ-հանձնարարականի և/կամ հայտ-հանձնարարականների մասնակի բավարարում:

Մասնակի բավարարման դեպք կարող է առաջանալ, երբ հայտ-հանձնարարականում նշված ձեռքբերվող պարտատոմսերի քանակը գերազանցում է հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելու պահին առկա տեղաբաշխման ենթակա պարտատոմսերի մնացորդային քանակը:

Միաժամանակ ներկայացված հայտ-հանձնարարականների դեպքում, եթե հայտ-հանձնարարականներում նշված ձեռքբերվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը գերազանցում է տեղաբաշխման ենթակա պարտատոմսերի մնացորդային քանակը, ապա տվյալ հայտ-հանձնարարականները բավարարվում են համամասնորեն՝ ըստ հայտ-հանձնարարականներում նշված ձեռքբերվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակում յուրաքանչյուր հայտ-հանձնարարականով նշված ձեռքբերվող պարտատոմսերի քանակի մասնաբաժնի:

Հայտ-հանձնարարականի մասնակի բավարարման դեպքում, եթե առկա է լինում ներդրողին հետ վերադարձման ենթակա գումար, ապա տեղաբաշխման ավարտից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում նշված գումարը Թողարկողի կողմից ենթակա է վերադարձման, ինչն իրականացվում է անկանխիկ եղանակով՝ համապատասխան ներդրողի բանկային հաշվին փոխանցմամբ:

2.4.1.5 Հայտը հետ կանչելու ժամանակաշրջանը

Հայտ-հանձնարարականի ներկայացումից հետո սահմանված ժամկետում համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր և չեն մասնակցում տեղաբաշխմանը:

Բացի վերոնշյալ դեպքերից, ներդրողները պարտատոմսերի հայտ-հանձնարարականները պատշաճ կերպով առաքելուց, Տեղաբաշխողի կողմից հայտ-

հանձնարարականի ստացման հաստատումը/ծանուցումը ստանալուց և համապատասխան վճարումը կատարելուց հետո դրանք չեն կարող հետ կանչել:

2.4.1.6 Նվազագույն և առավելագույն գումարները

Յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման ընթացքում կարող են լինել Պարտատոմսերի ձեռքբերման քանակական և գումարային սահմանափակումներ, նման որոշում կայացվի Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

2.4.1.7 Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները

Թողարկողի կողմից թողարկվող պարտատոմսերի ձեռքբերման համար իրավաբանական և/կամ ֆիզիկական անձինք վճարումը կատարում են թողարկման նպատակով Տեղաբաշխողի կողմից բացված տարանցիկ հաշվեհամարին: Վճարումը համարվում է պատշաճ կերպով կատարված համապատասխան բանակային հաշվին դրամային միջոցների մուտքագրման պահից:

Համապատասխան հայտ-հանձնարարականները բավարարվելուց հետո ներդրողներն արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք կարող են ստանալ իրենց արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Պահառուից կամ Հաշվի Օպերատորից՝ Տեղաբաշխողից իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին տեղեկացվելուց հետո:

2.4.1.8 Առաջարկի արդյունքների հրապարակման ձևը և ժամկետները

Տեղաբաշխման արդյունքները կհրապարակվեն Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և ժամկետներում: Հրապարակային տեղաբաշխումն սկսելու պահից յուրաքանչյուր 30-րդ օրվա ավարտից հետո ոչ ուշ, քան 15-րդ օրը, ինչպես նաև տեղաբաշխման ավարտից հետո՝ 30 օրվա ընթացքում, Թողարկողը պարտավոր է ՀՀ ԿԲ ներկայացնել հաշվետվություն՝ տեղաբաշխման ընթացքի և արդյունքների մասին՝ ՀՀ ԿԲ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված ձևով և կարգով: Տեղաբաշխման արդյունքները կհրապարակվեն տեղաբաշխման ավարտից 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում Տեղաբաշխողի և/կամ Թողարկողի պաշտոնական կայքում:

2.4.1.9 Նախապատվության իրավունքի իրականացման կարգը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է ըստ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականների և դրանց դիմաց կատարված վճարման ստացման հերթականության, այսինքն՝ առաջնահերթություն ունի այն ներդրողը, ում հայտ-հանձնարարականի համաձայն վճարումը թողարկման նպատակով Տեղաբաշխողի կողմից բացված տարանցիկ հաշվեհամարին ավելի վաղ է ստացվել:

Թողարկվող պարտատոմսերը ձեռք բերելու նախապատվության իրավունք ունեցող անձինք չկան:

2.4.2 Տեղաբաշխման պլանը

2.4.2.1 Ներդրողների խմբերը

Առաջարկն ուղղված է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, ներառյալ որակավորված և ինստիտուցիոնալ ներդրողների, ինչպես նաև անհատ ձեռնարկատերերի:

2.4.2.2 Հայտերի բավարարման մասին տեղեկացումը

Ներդրողները Տեղաբաշխողից տեղեկացվում են իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին մինչև հայտ-հանձնարարականի ներկայացման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը: Հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին ներդրողին տեղեկացումը տրամադրվում է այն կապի միջոցով, որով ներդրողը Տեղաբաշխողին է ներկայացրել պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը/երը:

2.4.3 Առաջարկի գինը

2.4.3.1 Արժեթղթերի գինը

Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{t=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{t-1+\tau}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$$

որտեղ՝

- $\tau = \frac{DSN}{DCC}$
- DP - Պարտատոմսի գինն է,

- DSN - գործարքի կատարման օրից (settlement/trade date) մինչև հաջորդ արժեկտրոնի վճարումը մնացած օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,
- DCC - գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,
- F - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է,
- N - հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը,
- C - տարեկան արժեկտրոնը մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքի դիմաց,
- Y - մինչև մարում եկամտաբերություն:

Մինչև տեղաբաշխման սկիզբը տեղաբաշխման ամբողջ ժամանակահատվածի համար՝ ըստ օրերի, պարտատոմսերի վաճառքի գինը կիրառարակվի առնվազն Տեղաբաշխողի ինտերնետային կայքում:

Բանկային փոխանցման միջոցով պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը:

Ներդրողները պարտավոր են նաև Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական արժեթղթերի հաշիվ և կրել վերջինիս հետ կապված ծախսերը:

2.4.4 Տեղաբաշխումը

2.4.4.1 Երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները

Ազդագրի հրապարակման պահին երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու մասին պայմանագիր որևէ տեղաբաշխողի հետ կնքված չէ: Սակայն պետք է հաշվի առնել, որ առանձին սերիաների վերջնական պայմաններով կարող է նախատեսվել Տեղաբաշխողի կողմից թողարկված պարտատոմսերի ամբողջական կամ մասնակի երաշխավորված տեղաբաշխում:

2.4.4.2 Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները

Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու կապակցությամբ Թողարկողը կնքել է «Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման մասին» պայմանագիր «Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ-ի հետ (ՀՀ, ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան 10):

Համաձայն կնքված պայմանագրի՝ «Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ-ն պարտավորվել է լավագույն ջանքերի գործադրմամբ, սակայն չերաշխավորված եղանակով, տեղաբաշխել Թողարկողի կողմից թողարկվող անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային, առավելագույնը 1,000,000,000 (մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ դրամային արտահայտությամբ ընդհանուր ծավալով պարտատոմսերը:

Տեղաբաշխման առանձին տրանշերի համար «Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ-ն կարող է ներգրավել համատեղաբաշխող(ներ) կամ տեղաբաշխմանն աջակցող անձ(ինք)՝ վերջիններիս հետ կնքված համապատասխան պայմանագրերի հիման վրա:

Ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ՝

- Չերաշխավորված տեղաբաշխման դեպքում տեղաբաշխման ավարտին պարտատոմսերի՝ հայտարարված տեղաբաշխման ծավալը կարող է ամբողջությամբ չտեղաբաշխվել, այսինքն կարող է տեղի ունենալ թերտեղաբաշխում,
- Անկախ տեղաբաշխման ավարտին պարտատոմսերի փաստացի տեղաբաշխված ծավալից՝ տեղաբաշխումը համարվում է կայացած:

2.4.4.3 Տեղաբաշխման պայմանները

Համաձայն Թողարկողի և Տեղաբաշխողի միջև կնքած «Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման մասին» պայմանագրի՝ Թողարկողը պարտավորվում է Տեղաբաշխողին վճարել՝

- Ծառայությունների մատուցման վճար, որը կազմում է 5,000,000 ՀՀ դրամ:
- Տեղաբաշխման վճար, որը սահմանվում է 1.00% տոկոս յուրաքանչյուր սերիայի տեղաբաշխված անվանական ծավալից:

Այն դեպքում, երբ «Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ-ն ներգրավում է համատեղաբաշխող կամ տեղաբաշխմանն աջակցող անձ, վերջիններիս կողմից մատուցվող ծառայությունների համառոտ

նկարագիրը և համապատասխան վարձատրության մասին տեղեկատվությունը սահմանվելու և ներկայացվելու է Ազդագրի [2.6 կետով](#) ներկայացված պայմաններով:

2.4.4.4 Երաշխավորված տեղաբաշխման պայմանագիրը

Ծրագրային ազդագրի հրապարակման պահին երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու մասին պայմանագիր որևէ տեղաբաշխողի հետ կնքված չէ:

2.4.4.5 Վճարումներ ընդունող բանկերը և պահառուները

Պարտատոմսերի դիմաց անհրաժեշտ է վճարում կատարել թողարկման նպատակով Տեղաբաշխողի՝ «Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ-ի կողմից բացված տարանցիկ հաշվեհամարին: Եթե ներդրողը պարտատոմսերի ձեռքբերումը իրականացնելու է իր բրոքերային ընկերության միջոցով, ապա հարկավոր է վճարման գործընթացի մանրամասները հստակեցնել ներդրողի բրոքերային ընկերության հետ:

Թողարկողի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների հաշվառումն ու (կամ) գրանցումն (սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի վարում) իրականացվելու է Դեպոզիտարիայի միջոցով, որը հանդես է գալու որպես անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի (անվանատերերի) ռեեստրավար՝ վերջինիս համակարգում գործող որևէ Հաշվի օպերատորի միջնորդությամբ:

Պարտատոմսերը կարող են հաշվառվել նաև ՀՀ կոնտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ԿԲ) կողմից լիցենզավորված որևէ պահառուի կողմից (Դեպոզիտարիայի ենթապահառու)՝ այդ պահառուի մոտ պարտատոմսերի սեփականատիրոջ/անվանատիրոջ համար արժեթղթերի հաշիվ բացելու և վարելու միջոցով:

Դեպոզիտարիայի հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 26/1, Էրեբունի Պլազա բիզնես կենտրոն, 5-րդ հարկ (հեռ.՝ +374 60 615 555, +374 10 543 321):

Պարտատոմսերի ռեեստրի վարման հաշվի օպերատոր հանդիսանում է «Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ-ն:

Մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերումը ներդրողները պարտավոր են Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշիվ:

2.5 Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

2.5.1 Առևտրին թույլտվությունը

Սույն Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցելուց և պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո Թողարկողը պարտադիր դիմելու է Բորսային՝ տեղաբաշխված պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և առևտրին թույլատրելու համար: Ընդ որում պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և առևտրին թույլատրելու դիմումը կարող է չբավարարվել Բորսայի կողմից:

Պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում, տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ և պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականների հիման վրա դրանց դիմաց կատարված վճարումները կվերադարձվեն 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ անկանխիկ եղանակով՝ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականներում ներդրողների կողմից նշված բանկային հաշիվներին փոխանցելու միջոցով: Բանկային հաշիվների բացակայության կամ ճիշգրիտ չլինելու դեպքում, տեղաբաշխողը կգործադրի բոլոր ողջամիտ ջանքերը ներդրողների հայտնաբերման ու գումարի վերադարձման համար:

2.5.2 Շուկաները

Այս պահին Թողարկողի պարտատոմսերը թույլատրված չեն հրապարակային առևտրի ոչ մի շուկայում:

2.5.3 Շուկա ստեղծողները

Թողարկողը մասնագիտացված անձանց հետ դեռ չի կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի (մարքեթ մեյքերի) ծառայություններից օգտվելու վերաբերյալ պայմանագիր:

Բորսայի կողմից տեղաբաշխված պարտատոմսերը ցուցակելու և առևտրին թույլատրելու դեպքում Թողարկողը պարտավորվում է մասնագիտացված անձանց հետ կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի պայմանագիր:

Թողարկողը պարտավորվում է մասնագիտացված անձանց հետ երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի պայմանագրի կնքումից հետո ողջամիտ ժամկետում տեղեկացնել իր

պարտատոմսերի սեփականատերերին և անվանատերերին նման պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու վերաբերյալ:

2.6 Լրացուցիչ տեղեկատվություն

2.6.1 Խորհրդատուներ

Սույն Ազդագրի պատրաստումն իրականացվել է Տեղաբաշխողի կողմից և Թողարկողի աշխատակիցների ներգրավման արդյունքում և Թողարկողի կողմից տրամադրված տեղեկատվության հիման վրա: Թողարկողը Ազդագրի պատրաստման ընթացքում չի օգտվել այլ խորհրդատուների ծառայություններից:

2.6.2 Աուդիտորական եզրակացությունը

Բացի սույն Ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվություններից (2023-2024թթ. համար), որոնք ենթարկվել են աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից, սույն Ազդագրում ներկայացված այլ տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից: Հաշվետվությունների և դրանց վերաբերյալ անկախ աուդիտորական կազմակերպությունների կողմից տրված եզրակացությունների պատճենները ներկայացված են [հավելված 6](#)-ում:

2.6.3 Թողարկողի վարկանիշը

Թողարկողը և թողարկվող պարտատոմսերը չեն ստացել վարկանիշ որևէ վարկանշող կազմակերպության կողմից:

3 ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Անկախ աուդիտորները

Թողարկողի 2023-2024 թվականների ֆինանսական գործունեության աուդիտն իրականացրել է «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն: Աուդիտորի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան 0015, Գրիգոր Լուսավորիչ 19, հեռ.՝ +(37410)500964, +(37410)500961, կայք՝ <https://www.grantthornton.am/>:

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է համաշխարային առաջատարներից մեկը հանդիսացող Grant Thornton International Ltd. Հաշվապահական և աուդիտորական ընկերությունների ցանցի անդամ:

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի անկախ աուդիտորական եզրակացությունները ներկայացված են [Հավելված 6-ում](#):

3.2. Ռիսկային գործոններ

Ցանկացած ներդրող մինչև Թողարկողի պարտատոմսերում ներդրում անելը պետք է ամբողջությամբ ուսումնասիրի Թողարկողի գործունեության հստակ ռիսկային գործոնները: Ստորև ներկայացված են այն ռիսկերը, որոնք Թողարկողը Ծրագրային ազդագրի ներկայացման պահի դրությամբ համարում է էական, սակայն կարող են լինել լրացուցիչ ռիսկեր, որոնք Թողարկողին այս պահին հայտնի չեն կամ Թողարկողը դրանք համարում է ոչ էական. ստորև նկարագրված ռիսկային գործոնների ցանկը պետք է օգտագործվի միայն որպես ուղեցույց:

Գործառնական ռիսկը: Գործառնական ռիսկը կարող է գոյանալ անբավարար կամ սխալ ներքին գործընթացների, մարդկային գործոնի և արտաքին միջավայրի ազդեցության հետևանքով Թողարկողի բնականոն գործունեության կամ համակարգերի (օրինակ՝ մատակարարման շղթայի, տեխնիկայի) խափանման դեպքում: Այսպիսի իրավիճակները կարող են ունենալ ուղղակի կամ անուղղակի բացասական ազդեցություն Թողարկողի ֆինանսական վիճակի և հեղինակության վրա:

Թողարկողի հիմնական գործունեությունը ենթադրում է տարբեր գործառնական ռիսկեր, որոնք կապված են բույսերի մշակության համար ապրանքների մատակարարման ընթացքի հետ: Այդպիսի գործոններից են ապրանքների՝ ժամկետից ուշ մատակարարումը, Ընկերության

աշխատակիցների ոչ բավարար քանակը կամ ոչ բավարար որակավորումը, մատակարարվող ապրանքների հետ կապված խնդիրները, որոնցից յուրաքանչյուրը կարող է ազդել Թողարկողի ֆինանսական վիճակի և հեղինակության վրա:

Վարկային ռիսկ/դեֆոլտի ռիսկ: Վարկային ռիսկը Ընկերության կողմից իր վարկային պարտավորությունների ոչ պատշաճ կատարելն է կամ չկատարելը: Ընկերության գնահատմամբ վերջինիս պարտքային բեռը Ազդագրի ներկայացնելու օրվա դրությամբ կառավարելի մակարդակում է:

31.12.2025թ. դրությամբ Ընկերությունը ունի շուրջ 957,255,000 (Ինը հարյուր հիսունյոթ միլիոն երկու հարյուր հիսունհինգ հազար) ՀՀ դրամի երկարաժամկետ և շուրջ 664,364,000 (Վեց հարյուր վաթսունչորս միլիոն երեք հարյուր վաթսունչորս հազար) ՀՀ դրամի կարճաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ: Ընկերությունն ակտիվորեն օգտվում է ֆինանսական շուկայում առկա գործիքներից և ապահովում է մատակարարների և ֆինանսական հաստատությունների հանդեպ իր պարտավորությունների պատշաճ կատարումը:

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Չնայած Ընկերության փոխառու միջոցները ներգրավված են հաստատուն տոկոսադրույքով, այնուամենայնիվ, տնտեսության և մասնավորապես ֆինանսական շուկայում հնարավոր ֆորս մաժորային իրավիճակները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Ընկերության տոկոսային ծախսերի վրա՝ ուղղակիորեն նվազեցնելով նաև Ընկերության զուտ շահույթի մակարդակը: Ֆորս մաժորային իրավիճակները կարող են կապված լինել շուկայում տոկոսադրույքների ընդհանուր մակարդակի անսպասելի և կտրուկ փոփոխությունների հետ, որոնք կարող են անդրադառնալ ֆինանսական գործիքների գների վրա: Ընկերությունն ամենօրյա ռեժիմով իրականացնում է շուկայի մշտադիտարկում և տոկոսադրույքի ռիսկերի գնահատում՝ հաշվի առնելով բոլոր հնարավոր սցենարները:

Իրացվելիության ռիսկ: Ընկերության գործունեությունը ենթադրում է 2 հիմնական ուղղություն՝ ջերմատների, այգիների և այլ զբաղված անձանց բուսաբուծության և այգեգործության համար անհրաժեշտ ապրանքների մատակարարում և խորհրդատվական ծառայությունների մատուցում: Ընկերությունը կարող է բախվել իրացվելիության հետ կապված խնդիրների, եթե վաճառքից դրամական միջոցների հավաքագրումը նվազի մինչև այնպիսի ծավալների, որ դա կարճաժամկետ հատվածում ստեղծի խոչնդոտներ Ընկերության պարտավորությունների

կատարման համար: Սույն ռիսկը զսպելու նպատակով Ընկերությունը յուրաքանչյուր գործընկերոջ համար սահմանել է մատակարարումների դիմաց դուրս գրված հաշիվների վճարման առավելագույն ժամկետներ: Միաժամանակ Ընկերությունն իր որոշ հիմնական մատակարարների հետ ունի վճարման հատուկ պայմաններ՝ (մինչ 60, առանձին դեպքերում մինչև 90 օր տարաժամկետ վճարման հնարավորություն): Ընկերությունը յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա համար իրականացնում է դրամական հոսքերի կանխատեսում, իսկ ամենամյա ռեժիմով՝ փաստացի և պլանային հոսքերի վերլուծություն, անհրաժեշտության դեպքում նաև կանխատեսումների ճշգրտում, ինչը թույլ է տալիս ժամանակին տեսնել իրացվելիության հետ կապված հնարավոր խնդիրները և քայլեր ձեռնարկել դրանց կառավարման ուղղությամբ: 30.09.2025թ. դրությամբ Ընկերության Ընդհանուր իրացվելիության գործակիցը (Ընթացիկ ակտիվներ/Ընթացիկ պարտավորություններ) կազմում է 1.77, Ընթացիկ իրացվելիության գործակիցը՝ ((Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ + Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ + Ընթացիկ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ)/Ընթացիկ պարտավորություններ) 1.02: Սույն ցուցանիշներն արտահայտում են Ընկերության կայուն իրացվելիության մակարդակը:

Արտարժույթային ռիսկ: Ընկերությունն իր ապրանքատեսականու գերակշիռ մասը ձեռք է բերում արտարժույթով, ուստի արտարժույթի փոխարժեքի տատանումներն Ընկերության ֆինանսական կայունության վրա կարող են ունենալ էական ազդեցություն:

«Ճ դրամի արժեզրկումը կհանգեցնի ներմուծվող ապրանքների ինքնարժեքի և հետևաբար նաև գների աճի՝ պլանավորված շահույթի ստացումն ապահովելու համար: Միաժամանակ, քանի որ Ընկերության փոխառու միջոցները հիմնականում ներգրավված են արտարժույթով, «Ճ դրամի արժեզրկումը կհանգեցնի դրամով արտահայտված պարտավորությունների աճի:

Արտարժույթային ռիսկերը կառավարելու նպատակով Ընկերությունն իրականացնում է մի շարք միջոցառումներ: Մասնավորապես, Ընկերությունը ներդրել է գների ձևավորման այնպիսի համակարգ, որը գինը ձևավորելիս հաշվի է առնում կամայական ապրանքի ներմուծման արժույթի փոխարժեքային տատանումները: Ընկերությունը փորձում է նաև դիվերսիֆիկացնել ներգրավված փոխառու միջոցները և ձևավորել փոխառու միջոցների պորտֆել տարբեր

արժույթներով՝ հնարավոր փոխարժեքային տատանումներով պայմանավորված կորուստները մեղմելու նպատակով:

Դեբիտորական պարտքերի վերադարձելիության ռիսկ: Ընկերությունը սահմանում է դեբիտորական պարտքերի առավելագույն սահմանաչափեր յուրաքանչյուր գործընկերոջ համար՝ դրամական միջոցների արդյունավետ կառավարման նպատակով:

Մրցակցային ռիսկ: Ընկերությունը բույսերի մշակության համար անհրաժեշտ բարձրորակ ապրանքներ մատակարարող առաջատար ընկերություն է: ՀՀ կառավարության որդեգրած ագրարային քաղաքականության, պետության կողմից տրամադրվող սուբսիդիաների և աջակցության ծրագրերի շնորհիվ տարեց տարի ավելանում է բաց և փակ գրունտում բուսաբուծությամբ զբաղվող տնտեսվարողների թիվը, ինչը ոլորտը դարձնում է ավելի գրավիչ մատակարար ընկերությունների համար: Դա նպաստում է Ընկերության հաճախորդների թվի աճին և շրջանառության ավելացմանը: Միաժամանակ, ոլորտի գրավչության աճին զուգահեռ՝ շուկայում հայտնվում են նոր մրցակիցներ: Ստեղծված իրավիճակում Ընկերությունն ապահովում է իր պլանավորած շահույթի ստացումն ի հաշիվ ստորև նշված սկզբունքների պահպանման, որոնք ընկած են Ընկերության գործունեության հիմքում ստեղծման օրից ի վեր.

- Հաճախորդների հետ հարաբերություններում թափանցիկություն և անկեղծություն:
- Մատակարարվող ապրանքների որակական հատկանիշներին մեծ ուշադրություն:
- Մշտապես առկա ապրանքատեսականի, անխափան մատակարարումներ:
- Մատակարարվող ապրանքների օգտագործման եղանակների վերաբերյալ ամենօրյա ռեժիմով խորհրդատվություն:
- Արդար գնային քաղաքականություն:
- Բույսերի պաշտպանության գծով խորհրդատվություն:
- Բույսերի աճեցման նոր տեխնոլոգիաների մշակում, ուսումնասիրություն և փորձի փոխանակում գործընկերների հետ:
- Տարբեր ուսուցողական սեմինարների, նախագծերի իրականացում:
- Միջազգային շուկաներում կիրառվող նորարարությունների մշտական ուսումնասիրություն և կիրառման խորհրդատվություն:

Լոգիստիկ ռիսկ: Ընկերության ապրանքացանկում ներառված գրեթե բոլոր ապրանքները ներմուծվում են արտերկրից: Լոգիստիկ ոլորտում առկա գերծանրաբեռնվածությունը, ժամանակ առ ժամանակ որոշ երթուղիներով բեռնափոխադրումների իրականացման ժամանակավոր խոչընդոտներն ունենում են իրենց բացասական ազդեցությունն Ընկերության վրա: Ընկերությունն աշխատում է արդյունավետորեն կառավարել ապրանքանյութական պաշարների մնացորդները, որպեսզի հնարավոր ֆորս մաժորային իրավիճակներում կարողանա բավարարել շուկայում առկա պահանջարկը: Այս նպատակով Ընկերության հիմնական ապրանքատեսականիում ընդգրկված յուրաքանչյուր ապրանքի համար սահմանված են նվազագույն մնացորդներ, ընդ որում, հաշվի է առնվում նաև ոլորտի սեզոնայնությունը:

Մատակարարներ կորցնելու ռիսկ: Համաշխարհային առաջատար մատակարարները պաշտոնական ներկայացուցչի կարգավիճակ շնորհելու համար նախատեսում են տարեկան պատվերների նվազագույն ծավալներ, որոնք ապահովելու համար անհրաժեշտ է պահպանել շուկայում առաջատարի դիրքը: Ընկերությունն այս ռիսկը կառավարում է տարեցտարի աճող շրջանառությամբ, գործընկերների հետ հարաբերությունների շարունակական զարգացմամբ, ինչպես նաև մատակարարների հետ ինտենսիվ շփումներով, հարաբերությունների շարունակական զարգացմամբ, տարբեր մարքեթինգային միջոցառումներով, տեղական գործընկերներին մատակարարների լավագույն փորձի փոխանցմամբ, մատակարարված ապրանքների օգտագործման նոր եղանակների բացահայտմամբ և մատակարարներին ներկայացմամբ:

Մակրոտնտեսական ռիսկ: Ընկերության գործունեության համար լրացուցիչ ռիսկեր կարող է առաջացնել ՀՀ-ում ընդհանուր մակրոտնտեսական վիճակի վատթարացումը, որն իր հերթին կարող է պայմանավորված լինել ինչպես ներքին, այնպես էլ տարածաշրջանային աշխարհաքաղաքական զարգացումներով: Թվարկված գործոններով պայմանավորված մակրոտնտեսական վիճակի վատթարացումը շրթայական ռեակցիայով կբերի համախառն եկամուտների և գնողունակության անկմանը, բացասաբար կանդրադառնա նաև գյուղատնտեսության ոլորտի վրա՝ նվազեցնելով շուկայում առկա պահանջարկը և հանգեցնելով Ընկերության կողմից ակնկալվող շահույթի կրճատման: Սույն ռիսկը զսպելու նպատակով Ընկերությունը համագործակցում է տարբեր պետական կառույցների հետ՝ քննարկելով գյուղատնտեսության ոլորտում առկա խնդիրները և առաջարկելով տարբեր լուծումներ:

Օրենսդրական ռիսկ: ՀՀ կողմից որդեգրած ագրարային քաղաքականության ուղենիշային սկզբունքներից է առևտրայնացումը և տեխնոլոգիաների արդիականացումը, որոնց տեսլականն է՝ բարձր ավելացված արժեքի ստեղծումը, մասնավորապես՝ ինտենսիվ այգեգործության, ագրովերամշակման հումքի արտադրության ճյուղերի զարգացումը, գյուղատնտեսական ոլորտի թվայնացումը ու քարտեզագրումը, մեքենայացումը, ոռոգման արդիական համակարգերի, նորարարական ջերմատնային տնտեսությունների, ինչպես նաև հետքերքահավաքային ենթակառուցվածքների զարգացման ուղղությամբ ներդրումների կատարումը: Որպես տեխնոլոգիական արդիականացման և նորարարության ապահովման առաջնահերթ կարճաժամկետ միջոցառումներ ամրագրված են աջակցության ծրագրերը, ինչպիսիք են գյուղատնտեսական վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորմանն ուղղված ծրագրերը (օրինակ՝ գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների ֆինանսական լիզինգ, գյուղատնտեսական վերամշակման ոլորտում ներդրումների, խաղողի և ինտենսիվ այգիների, ջերմատների, ժամանակակից ոռոգման համակարգերի զարգացման համար տրամադրվող վարկեր և այլն), գերակա ոլորտում իրականացվող ներդրումային ծրագրի շրջանակներում ներմուծվող տեխնոլոգիական սարքավորումները, դրանց բաղկացուցիչ ու համալրող մասերը, հումքը և/կամ նյութերը ներմուծման մաքսատուրքից ազատելու արտոնության ծրագիրը:

ՀՀ-ում գործում է նաև «Կազմակերպությունների եվ անհատ ձեռնարկատերերի կողմից ներմուծվող՝ ակցիզային հարկով հարկման ոչ ենթակա այն ապրանքների ցանկը հաստատելու մասին, որոնց ներմուծումն ազատված է ավելացված արժեքի հարկից» ՀՀ օրենքը: Ընկերության կողմից ներկայացվող ապրանքների գերակշիռ մասը ընդգրկված է վերոնշյալ օրենքով սահմանված ցանկում:

ՀՀ կառավարության որդեգրած ռազմավարության շնորհիվ ներկայում գյուղատնտեսության ոլորտը ներդրողների համար դարձել է շատ գրավիչ: Հետևաբար, Ընկերության կողմից շուկայում ներկայացվող ապրանքներն էլ իրենց հերթին ունեն մեծ պահանջարկ:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկերը պայմանավորված են օրենսդրության այնպիսի փոփոխություններով, որոնք կազդեն ինչպես Ընկերության գործունեության, այնպես էլ գյուղատնտեսության ոլորտում տիրող իրավիճակի վրա:

Մասնավորապես, ՀՀ կառավարության կողմից տրամադրվող աջակցության ծրագրերի չեղարկումը կամ վերջիններիս գործողության ժամկետի ավարտը կարող է նվազեցնել Ընկերության կողմից առաջարկվող ապրանքների շուկայական պահանջարկի աճի տեմպը:

Սեզոնայնությամբ պայմանավորված ռիսկ: Հաշվի առնելով ՀՀ բնակլիմայական պայմանները, ՀՀ գյուղատնտեսության ոլորտում առկա է արտադրողականության ընդգծված սեզոնայնություն: Սեզոնայնությամբ պայմանավորված ոլորտում գործունեություն ծավալող կազմակերպությունները կարող են բախվել տարվա մի մասում ցածր եկամուտով գործունեություն ծավալելու ռիսկին, քանի որ ոչ սեզոնային հատվածում շուկայում նկատվում է պահանջարկի էական նվազում: Սեզոնայնություն առկա չէ միայն նորարարական տեխնոլոգիաներով հագեցած ջերմատների պարագայում: Վերջիններս, ունենալով կլիմայի կառավարման ավտոմատ համակարգեր, գործունեություն են ծավալում ամբողջ տարվա ընթացքում: Ընկերությունը տարիներ ի վեր հանդիսանում է գրեթե բոլոր նորարարական տեխնոլոգիաներով հագեցած ջերմատների հիմնական մատակարար, ինչը թույլ է տալիս էականորեն մեղմել սեզոնայնության ռիսկի բացասական ազդեցությունը: Միաժամանակ, Ընկերությունն իր գործունեության մեջ պարբերաբար ներառում է նոր ապրանքներ, որոնք օգտագործվում են տնտեսության այլ ոլորտներում: Այն հանդիսանում է սեզոնայնության ազդեցության մեղմման լրացուցիչ հանգամանք և օգնում է Ընկերությանը պահպանել շահույթի պլանավորված մակարդակը, ինչպես նաև դիվերսիֆիկացնել գործունեության ոլորտները:

Գնաճի ռիսկ: Բարձր գնաճը կարող է բարձրացնել ներմուծվող ապրանքների ինքնարժեքը և նվազեցնել հնարավոր գնորդների իրական եկամուտները՝ որոշակի ապրանքների դեպքում հանգեցնելով պահանջարկի նվազման: Հարկ է նշել, որ Ընկերության կողմից ներկայացվող շատ ապրանքների օգտագործումը ունի կենսական նշանակություն բուսաբուծության և այգեգործության բոլոր շրջափուլերում, ինչը էականորեն զսպում է գնաճի ռիսկի բացասական ազդեցությունը:

3.3. Տեղեկություն Թողարկողի մասին

3.3.1 Թողարկողի պատմությունը և զարգացումը

3.3.1.1 Թողարկողի անվանումը և կազմակերպատիրավական ձևը

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է

Հայերեն՝ «ԱԳՐՈՏԵԽ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն

Ռուսերեն՝ общество с ограниченной ответственностью «АГРОТЕХ»

Անգլերեն՝ «AGROTECH» limited liability company

Թողարկողի կարճ ֆիրմային անվանումն է

Հայերեն՝ «ԱԳՐՈՏԵԽ» ՍՊԸ

Ռուսերեն՝ ООО «АГРОТЕХ»

Անգլերեն՝ «AGROTECH» LLC

Թողարկողի գրանցած ապրահրանիշերը՝

3.3.1.2 Թողարկողի պետական գրանցման վայրը և համարը

Թողարկողի հիմնադրման երկիր	Հայաստանի Հանրապետություն
Թողարկողի պետական գրանցման վայր	ՀՀ, ք. Արուվյան, 2225, 2-րդ արդյունաբերական թաղամաս, թիվ 3 շինություն
Թողարկողի պետական գրանցման համար	282.110.826499
Թողարկողի պետական գրանցման ամսաթիվ	10.09.2014

3.3.1.3 Ստեղծման փաստացի գործունեություն տվյալներ

«ԱԳՐՈՏԵԽ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը գրանցվել է Հայաստանի Հանրապետության Արդարադատության նախարարության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրում՝ 2014թ.-ին, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան: Ընկերությունը իրականացնում է օրենքով չարգելված ցանկացած առևտրային գործունեություն:

3.3.1.4 Գտնվելու վայրը և կապի միջոցները.

Թողարկողի գտնվելու վայր	ՀՀ, ք. Արուսյան, 2225, 2-րդ արդյունաբերական թաղամաս, թիվ 3 շինություն
Կապի միջոցներ	Հեռ՝ +374 11 20 62 20 Էլ.-փոստ՝ info@agrotech.am

Պարտատոմսերին առնչվող հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են դիմել Թողարկողին («ԱԳՐՈՏԵԽ» ՍՊԸ՝ +374 93 709525 հեռախոսահամարով, Ֆինանսական գծով փոխտնօրեն Վահագն Մելքոնյան) կամ Տեղաբաշխողին («Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ՝ +374 11 800810 հեռախոսահամարով):

3.3.1.5 Թողարկողի զարգացման ընթացքում նշանակալի դեպքերը

Ընկերությունը հիմնադրվել է 2014 թվականին Հարություն Առաքելյանի կողմից: Հիմնադրումից ի վեր Ընկերությունը զբաղվում է ջերմատներին, ֆերմերներին և բուսաբուծական արտադրությունում ներգրավված այլ անձանց բույսերի մշակության համար բարձրորակ ապրանքների մատակարարմամբ, ինչպես նաև այդ բնագավառում տրամադրում է անհրաժեշտ խորհրդատվություն: Ընկերության 10-ից ավելի տարիների փորձը հնարավորություն է տալիս ճիշտ մոտեցում ցուցաբերել յուրաքանչյուր հաճախորդի նկատմամբ՝ ելնելով նրա գործունեության առանձնահատկություններից: Ընկերությունը Հայաստանում ներկայացնում է եվրոպական և աշխարհի այլ առաջատար արտադրողների արտադրանքը՝

- Ազոտական, ֆոսֆորական, կալիումական պարարտանյութեր, առանձին միկրոէլեմենտներ պարունակող պարարտանյութեր, համակցված պարարտանյութեր և օրգանական պարարտանյութեր,
- Հիվանդությունների և վնասատուների դեմ պայքարի կենսաբանական, քիմիական և մեխանիկական պաշտպանության միջոցներ,
- Փոշոտող իշամեղուներ,
- Բույսերի հիդրոպոնիկ մշակության համար կիրառվող օրգանական և հանքային սուբստրատներ,
- Բույսերը արևի ճառագայթներից պաշտպանելու համար ջերմատների տանիքները ներկելու և ներկը մաքրելու միջոցներ,

- Ջերմատների և այլ գյուղատնտեսական տարածքների ախտահանման միջոցներ,
- Բարձրարժեք հատապտուղների և պտղատու ծառերի տնկանյութ,
- Ջերմատան աքսետուարներ, այգեգործական գործիքներ
- Գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրության համար անհրաժեշտ այլ ապրանքներ:

3.3.1.6 Ներդրումները

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի ընթացքում և դրանից հետո մինչև Ծրագրային ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահը Ընկերության կողմից էական ներդրումներ չեն իրականացվել: Ընկերությունը գալիք երեք տարիների ընթացքում մեծ ծավալի հիմնական միջոցների ձեռք բերում կամ նոր խոշոր ներդրումներ չի ակնկալում:

3.4. Բիզնեսի նկարագիրը

3.4.1 Հիմնական գործունեությունը

Ընկերության գործունեության հասցեն է ՀՀ, Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան, 2-րդ արդյունաբերական թղմ., թիվ 3 շինություն հասցեն: Այդ տարածքում է գտնվում ընկերության 4,874.85 քմ մակերես զբաղեցնող պահեստը, որտեղից իրականացվում է մեծածախ առևտուրը: Ներկա պահին ընկերությունը ունի նաև երկու մանրածախ առևտրի կետ՝ ՀՀ, Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան, 2-րդ արդյունաբերական թղմ., թիվ 3 շինություն և ՀՀ, Արմավիրի մարզ, համայնք Փարաքար, գ. Փարաքար, Գ. Չաուշի փ., 1/1 հասցեներում: Ընկերությունն ունի մեծ մրցակցային առավելություն, որն է առկա մեծ տեսականին և վստահելի գործընկերոջ անսասան համբավը: Ընկերությունը համագործակցում է աշխարհի առաջատար ընկերությունների հետ: Լայն ապրանքացանկի շնորհիվ Ընկերության հաճախորդների թվին են դասվում ՀՀ-ում առկա, նորարարական տեխնոլոգիաներով հագեցած գրեթե բոլոր ջերմատնային տնտեսությունները և ինտենսիվ պտղատու այգիները: Ընկերությունը համագործակցում է նաև ՀՀ տարբեր շրջաններում գործունեություն ծավալող վերավաճառող խանութ-սրահների հետ, ինչը թույլ է տալիս ապահովել Ընկերության ապրանքների հասանելիությունը գյուղատնտեսությամբ զբաղվող ՀՀ հիմնական շրջաններում՝ հաղթահարելով լոգիստիկ խնդիրները: Արդյունքում, Ընկերության ապրանքատեսականին և առաջարկվող տեխնոլոգիական լուծումները հասանելի են դառնում նաև փոքր տնտեսություններին (միջին և

ցածր տեխնոլոգիական հագեցվածությամբ փոքր ջերմատներ, ավանդական այգիներ, բաց գրունտ:)

Ընկերության առաջիկա 3 տարիների կարևորագույն նպատակներից է՝

- Ամրապնդել իր դիրքերը շուկայում, ընդլայնել Ընկերության ապրանքատեսականին, ավելացնել ապրանքանյութական պաշարների ծավալները և շարունակել ապահովել իր ներկա և պոտենցիալ գործընկերներին անխափան մատակարարումներով:
- Շարունակել հայաստանյան տնտեսվարողներին ներկայացնել միջազգային լավագույն փորձը և նորարարական տեխնոլոգիաները՝ կազմակերպելով տարբեր կրթական և ճանաչողական միջոցառումներ՝ ներգրավելով միջազգային առաջատար մասնագետների:
- Խթանել ինտենսիվ բուսաբուծության և այգեգործությանը զարգացումը, ոլորտում ձևավորել տեխնոլոգիապես հագեցած և գիտելիքահեն միջավայր միտված անվտանգ և բարձրորակ արտադրությանը:
- Տարբեր մշակաբույսերի համար մշակել և տնտեսվարողներին տրամադրել բույսերի սնուցման և պաշտպանության նորարարական սխեմաներ, ինչը թույլ կտա բարձրացնել բերքատվության մակարդակը և բերքի որակը:

Ընկերության գործունեությունը մշտապես գտնվում է մասնակիցների ուշադրության ներքո և իրականացվում է համաձայն մասնակիցների կողմից որդեգրված Ընկերության զարգացման ռազմավարական ծրագրի, ինչը հնարավորություն է տալիս անընդհատ վերահսկել կատարվող աշխատանքները՝ ներգրավելով և համագործակցելով շուկայում մասնագիտացված լավագույն մասնագետների և ընկերությունների հետ: Ընկերությունը մշտապես հետևում է շուկայում առկա միտումներին՝ վերջիններիս արագ հարմարվելու և պահանջարկ-առաջարկ հավասարակշռությունը պահելու համար: Ընկերության վաճառքի և մարքեթինգի բաժինները մշտապես իրականացնում են շուկայի վերլուծություններ, ինչպես նաև կիրառում են մարքեթինգային հաղորդակցությունների գործիքները՝ ընկերության գրավչությունը շուկայում բարձր պահելու նպատակով:

3.4.2 Հիմնական շուկաները և մրցակցային դիրքը

Ընկերությունը իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերությունը բույսերի մշակության համար անհրաժեշտ բարձրորակ ապրանքներ մատակարարող առաջատար ընկերություններից է:

Ընկերությունն ապահովում է շուկայում իր ուրույն տեղն ի շնորհիվ ստորև նշված սկզբունքների պահպանման, որոնք ընկած են Ընկերության գործունեության հիմքում ստեղծման օրից ի վեր.

- Հաճախորդների հետ հարաբերություններում թափանցիկություն և անկեղծություն:
- Մատակարարվող ապրանքների որակական հատկանիշներին մեծ ուշադրություն:
- Մշտապես առկա ապրանքատեսականի, անխափան մատակարարումներ:
- Մատակարարվող ապրանքների օգտագործման եղանակների վերաբերյալ ամենօրյա ռեժիմով խորհրդատվություն:
- Արդար գնային քաղաքականություն:
- Բույսերի պաշտպանության գծով խորհրդատվություն:
- Բույսերի աճեցման նոր տեխնոլոգիաների մշակում, ուսումնասիրություն և փորձի փոխանակում գործընկերների հետ:
- Տարբեր ուսուցողական սեմինարների, նախագծերի իրականացում:
- Միջազգային շուկաներում կիրառվող նորարարությունների մշտական ուսումնասիրություն և կիրառման խորհրդատվություն:

3.5. Թողարկողի կառուցվածքը

3.5.1 Խմբի կառուցվածքը

Սույն Ծրագրային Ազդագրի կազմելու պահին Ընկերության մասնակիցներն են՝

- Հարություն Առաքելյանը,
- Նաիրա Խաչատրյանը,

Ընկերության մասնակիցներից Նաիրա Խաչատրյանը ունի մասնակցություն նաև «ԷՆ ԸՆԴ ԿԵՅ ՔՆՍԱԼԹԻՆԳ» ՍՊԸ-ում 100% բաժնեմասով:

Ազդագրի ներկայացման պահին Ընկերությունը ունի նաև երկու մանրածախ առևտրի կետ՝ ՀՀ, Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան, 2-րդ արդյունաբերական թղմ., թիվ 3 շինություն և ՀՀ, Արմավիրի մարզ, համայնք Փարաքար, գ. Փարաքար, Գ. Չաուշի փ., 1/1 հասցեներում:

Ընկերությունը չի հանդիսանում ոչ մի ընկերության դուստր կամ կախյալ ընկերություն: Ունի դուստր ընկերություն «Բիոլոջիկ Կոնտրոլ» ՍՊԸ անվանմամբ, որի գործունեությունը ներկա պահին դադարեցված է:

3.6 Թողարկողի հիմնական միջոցները

3.6.1 Թողարկողի էական հիմնական միջոցների նկարագիր

Կիրառվող հիմնական միջոցները պատկանում են Ընկերությանը, ինչի շնորհիվ կազմակերպությունը ստանում է ֆինանսական ճկունություն միջնաժամկետ և երկարաժամկետ հորիզոնում:

Էական հիմնական միջոցներն առ 30.09.2025թ.	Չուտ հաշվեկշռային արժեքը (հազար ՀՀ դրամ)
Շենքեր և կառուցվածքներ	434,767
Հողամասեր	372,462
Մեքենաներ և սարքավորում	35,173
Այլ հիմնական միջոցներ	186,617
Ընդամենը	1,029,019

*Հիմնական միջոցը համարվում է էական մեծություն կազմող, եթե դրա արժեքը գերազանցում է թողարկողի հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի 10 և ավելի տոկոսը:

Ընկերության էական հիմնական միջոցները կազմում են ընդամենը հիմնական միջոցների 78.45%ը:

Ընկերությանը պատկանող հիմնական միջոցները գրավադրված են Արմսվիսբանկ ՓԲԸ-ում՝ ի ապահովման Ընկերության վարկային պարտավորությունների: Ընկերության՝ իր հիմնական միջոցներն օգտագործելու հնարավորությունը (իրավունքը) կարող է սահմանափակվել միայն այն դեպքում, եթե Ընկերությունը չկատարի Արմսվիսբանկ ՓԲԸ հետ կնքված վարկային պայմանագրերով ստանձնած պարտավորությունները և Բանկը՝ օրենքով և գրավի պայմանագրերով սահմանված կարգով սկսի գրավադրված հիմնական միջոցների բռնագանձման գործընթաց: Հարկ է շեշտել, որ Ընկերությունն ունի անբասիր գործարար համբավ և հանդիսանում է պարտաճանաչ հարկատու և գործընկեր: Հաշվի առնելով այս ամենը, ինչպես նաև Ընկերության կայուն ֆինանսական վիճակը, Ընկերության ղեկավարությունը նման զարգացումների համար ոչ մի նախադրյալ չի տեսնում:

Ընկերությունը Ծրագրային Ազդագրի կազմելու պահին չի պլանավորում ձեռք բերել էական մեծություն կազմող հիմնական միջոցներ:

3.7 Զարգացման վերջին միտումները

Վերջին հաշվետու ֆինանսական տարվա ավարտից մինչև Ծրագրային Ազդագրի ներկայացման օրն ընկած ժամանակահատվածը Ընկերության գործունեության այլ կարևոր տարերի վրա էական ազդեցություններ տեղի չեն ունեցել, որոնք ողջամիտ ներդրողը կկարևորեր ներդրումային որոշում կայացնելիս:

3.8 Շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը

Վերապահում: Նախորդ ժամանակաշրջանների ֆինանսական արդյունքները չեն կարող երաշխավորել ապագա ցուցանիշների ստացումը/ձեռք բերումը: Թողարկողի կողմից արված եկամուտ, ծախս, շահույթ, դրամական հոսքեր, ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ կանխատեսումը չպետք է դիտվի որպես ցուցում, հավաստիացում կամ համարվի հիմք նման հավաստիացման համար: Թողարկողը չի հավաստիացնում Ընկերության կողմից կանխատեսվող ֆինանսական արդյունքների ստացումը, քանի որ ծրագրված ֆինանսական արդյունքների ստացումը կախված է բազմաթիվ գործոններից, որոնք ամբողջությամբ վերահսկելի չեն Թողարկողի կողմից:

Հաշվի առնելով, մինչ սույն Ազդագրի ներկայացման պահը, իրականացված աշխատանքները, գործող պայմանագրերը և նախատեսվող ծրագրերի իրականացումը՝ Թողարկողը գնահատումամբ առաջիկա երեք տարիների համար Ֆինանսական արդյունքները կունենան ստորև աղյուսակում ներկայացված տեսքը: Պետք է նկատի ունենալ, որ Թողարկողը կանխատեսումը իրականացրել է հիմնվելով շուկայի գործող զարգացման միտումների վրա, որոնք կարող են փոփոխվել և ազդել կանխատեսումների վրա:

	2025 Ֆին. տարի	2026 Ֆին. տարի	2027 Ֆին. տարի	2028 Ֆին. տարի
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	4,939,152	6,025,411	7,085,439	7,975,474
Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	(4,027,908)	(4,774,467)	(5,559,479)	(6,215,301)

Համախառն շահույթ (վնաս)	911,244	1,250,945	1,525,960	1,760,173
Իրացման ծախսեր	(152,655)	(188,696)	(220,556)	(239,816)
Վարչական ծախսեր	(257,230)	(300,000)	(330,000)	(342,000)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	501,359	762,249	975,404	1,178,357
Գործառնական այլ եկամուտներ	51,884	12,000	12,000	12,000
Գործառնական այլ ծախսեր	(2,242)	-	-	-
Գործառնական շահույթ (վնաս)	551,001	774,249	987,404	1,190,357
Ֆինանսական ծախսեր	(123,380)	(204,000)	(204,000)	(204,000)
Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրումների գծով շահույթ (վնաս)	-	-	-	-
Ընդհարվող գործառնականը վերագրելի ակտիվների	-	-	-	-
Այլ ոչ գործառնական շահույթ (վնաս)	(73,556)	-	-	-
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	354,065	570,249	783,404	986,357
Արդատվոր դեպքերից շահույթ (վնաս)	-	-	-	-
Զուր շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	354,065	570,249	783,404	986,357
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	(63,732)	(102,645)	(141,013)	(177,544)
Զուր շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	290,333	467,604	642,392	808,813

3.9. Թողարկողի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները

3.9.1 Կառավարման մարմինների կառուցվածքը և յուրաքանչյուր մարմնի իրավասություններն ու պարտականությունները.

Ընկերության կառավարման մարմիններն են՝

- Մասնակիցների ընդհանուր ժողովը,
- Ընկերության Խորհուրդը,
- Գործադիր մարմինը՝ տնօրենը,

3.9.1.1 Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովը, ընդհանուր ժողովի իրավասությունները

Ընկերության կառավարման բարձրագույն մարմինը Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովն է, որն ունի Ընկերության կառավարման և գործունեության ցանկացած հարցի

վերջնական լուծման իրավունք: Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովը կարող է լինել հերթական կամ արտահերթ:

Ընկերության մասնակիցների հերթական ընդհանուր ժողովը հրավիրում է Ընկերության Տնօրենի կողմից տարեկան մեկ անգամ ֆինանսական տարվա ավարտից ոչ շուտ, քան երկու ամիս և ոչ ուշ, քան չորս ամիս անց: Ընկերությունը պարտավոր է ամեն տարի գումարել մասնակիցների հերթական ընդհանուր ժողովը՝ Ընկերության գործունեության տարեկան արդյունքերը հաստատելու համար:

Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասություններն են՝

1. Ընկերության գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը, ինչպես նաև կազմակերպություններ հիմնադրելու կամ նրանց մասնակցելու հարցերը,
2. Ընկերության կանոնադրության և Ընկերության կանոնադրական կապիտալի չափի փոփոխումը,
3. Ընկերության խորհրդի և գործադիր մարմնի ձևավորումը և վերջիններիս լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը, ինչպես նաև Ընկերության գործադիր մարմնի լիազորություններն առևտրային կազմակերպությանը կամ անհատ ձեռնարկատիրոջը (այսուհետ՝ կառավարիչ) տալու հարցերը,
4. Ընկերության խորհրդի անդամներին տրվող հատուցումների չափերի հաստատումը,
5. Ընկերության տարեկան հաշվետվությունների և տարեկան հաշվեկշռի հաստատումը,
6. Ընկերության շահույթն Ընկերության մասնակիցների միջև բաշխելու մասին որոշման ընդունելը,
7. Ընկերության ներքին գործունեությունը կարգավորող փաստաթղթերի ընդունումը և հաստատումը,
8. Ընկերության կողմից արժեթղթերի թողարկման մասին որոշումն ընդունելը,
9. Ընկերության աուդիտի իրականացման որոշումն ընդունելը,
10. Ընկերության վերակազմակերպման և լուծարման մասին որոշումն ընդունելը,
11. Լուծարման հանձանաժողովի նշանակումը և լուծարման հաշվեկշռի ընդունումը,

12. Օրենսդրությամբ սահմանված այլ հարցերի լուծումը:

Ընկերության ժողովի բացառիկ իրավասությանը վերապահված հորցերը չեն կարող նրա կողմից փոխանցվել Ընկերության Խորհրդի և Ընկերության գործադիր մարմնի որոշմանը, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի:

3.9.1.2 Ընկերության Խորհրդը, Խորհրդի իրավասությունները

Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովի կողմից ձևավորվում է երեք անդամից բաղկացած Ընկերության Խորհուրդը: Խորհրդի անդամները նշանակվում են 2 տարի ժամկետով: Խորհրդի անդամները պետք է ունենան միմյանց լրացնող մասնագիտական տարատեսակ ունակություններ, կրթություն և փորձառություն: Խորհրդի գործունեության արդյունավետության և որոշումների օբյեկտիվության ու հավասարակշռվածության ապահովման նպատակով Խորհրդում պետք է ապահովվի Խորհրդի կազմի բազմազանությունը: Խորհրդի անդամ կարող է լինել ինչպես Ընկերության մասնակից հանդիսացող անձը, այնպես էլ Ընկերության մասնակից չհանդիսացող անձը: Խորհրդի առնվազն մեկ անդամ պետք է լինի անկախ: Խորհրդի անդամները պետք է գործեն լիարժեք տեղեկացվաաժ, բարեխղճորեն, պատշաճ ջանասիրությամբ և ողջամտորեն՝ ելնելով Ընկերության ու մասնակիցների լավագույն շահերից և հաշվի առնելով Ընկերության շահակիցների շահերը: Խորհուրդը պետք է հետևի բարձր էթիկական չափորոշիչների:

Խորհուրդը ղեկավարում է նախագահը, ով պատասխանատու է Խորհրդի արդյունավետ գործունեության համար: Նախագահը պետք է ունենա անկախ և անաչառ դատողություն, խթանի Խորհրդի Ընկերության գործունեության թափանցիկությունն ու Խորհրդում քաջալերի բանավեճի մշակույթը: Նախագահը պետք է նպաստի Խորհրդի գործադիր և ոչ գործադիր անդամների միջև կառուցողական հարաբերությունների ձևավորումը և ապահովի, որ Խորհրդի ոչ գործադիր անդամները տեղեկացված որոշումներ կայացնելու համար ժամանակին ստանան ճշգրիտ ու էական տեղեկատվություն:

Ընկերության Խորհրդի իրավասություններն են՝

1. Ընկերության հիմնարկների, մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների ստեղծումը,

2. Ընկերության տարեկան հաշվետվությունների և տարեկան հաշվեկշռի կազմումը և Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովի հաստատմանը ներկայացումը,
3. Կորպորատիվ ռազմավարության, հիմնական գործողությունների պլանների և գործարար ծրագրերի դիտարկումն ու ուղղորդումը, կատարողականի թիրախային ցուցանիշների սահմանումը, կորպորատիվ ծրագրերի իրագործման և գործունեության, կապիտալ ծախսերի, ձեռքբերումների և վաճառքների վերահսկումը,
4. Հաշվապահական հաշվառման և ֆինանսական ու ոչ ֆինանսական հաշվետվողականության ամբողջականության, ներառյալ՝ ներքին ու արտաքին աուդիտի անկախության, վերահսկման համապատասխան համակարգերի, մասանվորապես՝ ռիսկերի կառավարման, ֆինանսական ու գործառնական հսկողության, համապատասխանության ապահովումը,
5. Ընկերության ներքին գործունեությունը կարգավորող փաստաթղթերի մշակումը, կազմումը և Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովի հաստատմանը ներկայացումը,
6. Ընկերության աուդիտի իրականացման առաջարկի ներկայացումը Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովին,
7. Ընկերության զուտ ակտիվների արժեքի 20-50 տոկոսը կազմող արժեքով ուղղակի կամ անուղղակի գույք ձեռք բերելու, օտարելու կամ օտարման հնարավորության հետ կապված խոշոր գործարքներ կատարելու մասին որոշման ընդունումը,
8. Խորհրդի և գործադիր մարմնի անդամների և մասնակիցների շահերի հնարավոր բխումների, ներառյալ՝ կազմակերպության ակտիվների ոչ իրավաչափ օգտագործման և շահագրգռվածության առկայությամբ գործարքների վերահսկումն ու կառավարումը,
9. Կառավարման արդյունավետության մշտադիտարկումը և, ըստ անհրաժեշտության, փոփոխությունների իրականացումը,
10. Ընկերության վերակազմակերպման և լուծարման մասին առաջարկությունների ներկայացումը Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովին,
11. Օրենսդրությամբ սահմանված այլ հարցերի լուծումը:

Ընկերության Խորհրդի նիստերը գումարվում են ըստ անհրաժեշտության՝ Ընկերության Խորհրդի նախագահի կամ Խորհրդի անդամներից որևէ մեկի նախաձեռնությամբ:

Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ խորհրդի անդամներին՝ նրանց կողմից իրենց պարտականությունների կատարման ժամանակաընթացքում կարող են տրվել պարտականությունների իրականացման հետ կապված ծախսերի հատուցումներ, որոնց չափերը սահմանվում են ընդհանուր ժողովի որոշմամբ:

3.9.1.3 Տնօրեն

Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Տնօրենը, որն ընտրվում է Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովի կողմից: Ընկերության տնօրենը հաշվետու է Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովին և Ընկերության խորհրդին:

Ընկերության տնօրենի իրավասություններն են.

1. Ընկերության գույքի, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցների տնօրինումը,
2. Հրամանների, հրահանգների արձակումը և դրանց կատարման վերահսկումը,
3. Ընկերության ներկայացումը Հայաստանի Հանրապետությունում և արտասահմանում,
4. Լիազորագրերի տրամադրումը,
5. Ընկերությունում աշխատողների աշխատանքի ընդունումը և աշխատանքից ազատումը,
6. Բանկերում Ընկերության անվամբ հաշիվների բացումը,
7. Պայմանագրերի կնքումը և լուծումը, բացառությամբ այն պայմանագրերի, որոնցով Ընկերության կողմից ձեռք է բերվելու կամ օտարվելու է գույք, որի արժեքը գերազանցում է Ընկերության զուտ ակտիվների 20 տոկոսը:
8. Իրականացնում է օրենքով կամ Ընկերության կանոնադրությամբ ընդհանուր ժողովի և Ընկերության խորհրդի իրավասությանը չվերապահված այլ գործառույթներ:

Տնօրենի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցվում են Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովի որոշմամբ կամ տնօրենի դիմումի համաձայն:

3.9.2 Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները

Մասնակիցներ

Անունը, ազգանունը	Բնակության վայրը/	Զբաղեցրած պաշտոնը	Թողարկողի կազմից դուրս գործունեությունը	Փորձառությունը
Հարություն Առաքելյան	ք. Երևան	Մասնակից	Ռոք Բերի ՍՊԸ և Գրին Քոնսթրաքշն ՍՊԸ վերստուգող	ավելի քան 20 տարի
Նաիրա Խաչատրյան	ք. Երևան	Մասնակից	ԷՆ ԸՆԴ ԿԵՅ ՔՆՍԱԼԹԻՆԳ ՍՊԸ-ի մասնակից	ավելի քան 26 տարի

Խորհրդի անդամներ

Անունը, ազգանունը	Բնակության վայրը/	Զբաղեցրած պաշտոնը	Թողարկողի կազմից դուրս գործունեությունը	Փորձառությունը
Աստղիկ Համբարյան	ք. Երևան	Խորհրդի նախագահ	-	ավելի քան 47 տարի
Նաիրա Խաչատրյան	ք. Երևան	Խորհրդի անդամ	ԷՆ ԸՆԴ ԿԵՅ ՔՆՍԱԼԹԻՆԳ ՍՊԸ-ի մասնակից	ավելի քան 26 տարի
Վահագն Մելքոնյան	ք. Երևան	Խորհրդի անդամ	-	ավելի քան 12 տարի

Ղեկավարներ

Անունը, ազգանունը	Բնակության վայրը/	Զբաղեցրած պաշտոնը	Թողարկողի կազմից դուրս գործունեությունը	Փորձառությունը
Նաիրա Խաչատրյան	ք. Երևան	Տնօրեն	ԷՆ ԸՆԴ ԿԵՅ ՔՆՍԱԼԹԻՆԳ ՍՊԸ-ի մասնակից	ավելի քան 26 տարի
Վահագն Մելքոնյան	ք. Երևան	Ֆինանսական գծով փոխտնօրեն	-	ավելի քան 12 տարի
Աիդա Արզումանյան ԷՆ ԸՆԴ ԿԵՅ քնսայթինգ ՍՊԸ	ք. Երևան	Գլխավոր հաշվապահ	ԷՆ ԸՆԴ ԿԵՅ քնսայթինգ ՍՊԸ-ի Տնօրեն ԳՐՈՈՒ ԸՆԴԱՅՍ ՍՊԸ-ի մասնակից և տնօրեն, Գրին Քոնսթրաքշն ՍՊԸ-ի ֆինանսական գծով փոխտնօրեն	ավելի քան 12 տարի

3.9.3 Շահերի բախումը

Թողարկողի մոտ բացակայում է որևէ տեղեկատվություն, որը թույլ կտար եզրակացնել Թողարկողի և Թողարկողի կառավարմանը մասնակցող անձանց շահերի բախման վերաբերյալ: Կառավարմանը մասնակցող որևէ անձ չի հայտնել շահերի բախման մասին տեղեկատվություն:

3.9.4. Կորպորատիվ կառավարման սկզբունքները

Ազգաիրը ներկայացնելու պահին Թողարկողը չի բավարարել ՀՀ-ում ընդունված կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներին, բայց գիտակցում է, որ արժեթղթերի շուկա մուտք գործելուց հետո անհրաժեշտ է լինելու ամբողջությամբ բավարարել ՀՀ կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներին:

Թողարկողի կորպորատիվ կառավարման համար ուղեցույց է հանդիսանալու ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարի 30.07.2024թ N 1955-Ն որոշմամբ հաստատված Կորպորատիվ կառավարման կանոնագիրքը:

3.10. Հսկող անձիք

Կանոնադրական կապիտալում մասնակցության ուժով թողարկողի հսկող անձիք ներկայացված են ստորև՝

Մասնակիցները	Թողարկողի կանոնադրական կապիտալում մասնաբաժնի տոկոսը
Հարություն Առաքելյան	81%
Նաիրա Իսաչատրյան	19%

Կնքված վարկային պայմանագրերին համաձայն հսկող անձ է համարվում «Արմսվիսբանկ» ՓԲԸ-ն: Վարկային պայմանագրերն ապահովված է Ընկերությանը պատկանող անշարժ գույքի, ընկերության մասնակիցներին պատկանող բաժնեմասերի և ապրանքային մնացորդի գրավադրմամբ, ինչպես նաև երաշխավորություններով:

Արմսվիսբանկ ՓԲԸ-ի և Ագրոտեխ ՍՊԸ-ի միջև կնքված գլխավոր վարկային պայմանագրով նախատեսված է, որ այլ ֆինանսական հաստատություններից լրացուցիչ վարկային միջոցներ ներգրավելուց կամ երրորդ անձանց ստանձնած կամ ստանձնվելիք պարտավորությունների դիմաց երաշխավորություն տրամադրելուց առաջ, ընկերությունը պետք

է ստանա Բանկի նախնական գրավոր համաձայնությունը, իսկ փոխառություններ և/կամ վարկեր և/կամ պարտքային այլ եղանակներով միջոցներ (բացառությամբ բաժնետերերից/մասնակիցներից) ներգրավելու դեպքում Ընկերությունը պետք է նախօրոք տեղեկացնի Բանկին: Նախօրոք տեղեկացնելու պահանջը գործում է նաև Ընկերության վերակազմակերպման մտադրության պարագայում: Բացի այդ, ի ապահովումն գլխավոր վարկային պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունների կատարման Ընկերության և Բանկի միջև կնքված են՝ անշարժ գույքի գրավի, դրամական միջոցների հաջորդող գրավի, շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքների հաջորդող գրավի, բաժնեմասի գրավի և երաշխավորության պայմանագրեր:

3.11. Ակտիվներ և պարտավորություններ, ֆինանսական վիճակ

3.11.1 Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Ընկերության 2023-2024թթ. աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են [հավելված 6](#)-ում:

3.12. Մասնագիտական կարծիք

Բացի ֆինանսական աուդիտի ենթարկված և Ազդագրում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններից, Ազդագրի որևէ մասում չի օգտագործվել հաշվապահի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ ցանկացած այլ փորձագետի մասնագիտական կարծիք:

3.13. Այլ տեղեկատվություն

Ծրագրային ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում ներքոհիշյալ տեղեկատվությունը և փաստաթղթերը (կամ դրանց պատճենը) մշտապես մատչելի են հանրությանը.

1) Ընկերության կանոնադրությունը,

2) 2023, 2024 թվականների տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց վերաբերյալ աուդիտորական եզրակացությունները:

Նշված փաստաթղթերի թղթային (պատճենները) կամ էլեկտրոնային տարբերակները կարող են ձեռք բերվել Ընկերության գտնվելու վայրի հետևյալ հասցեից՝ ՀՀ, ք. 2225, Աբովյան, 2-րդ րոյունաբերական թաղամաս, թիվ 3 շինություն: Դրանք հրապարակված են նաև agrotech.am կայքում:

Բաժին 4. ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: Հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև (իրավաբանական անձանց համար)

«ԱԳՐՈՏԵԽ» ՍՊԸ թողարկված դրամային արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև

(Իրավաբանական անձանց համար)

Հայտ-հանձնարարականի ներկայացման
ամսաթիվը և ժամանակը _____
(օր, ամիս, ժամ, րոպե)

Իրավաբանական անձի անվանումը _____
(Ֆիրմային անվանումը, կազմակերպարավական ձև)

Պետոճգիտորի գրանցման տվյալները _____
(գրանցման վկայականի համար, ամսաթիվ)

Գրանցման վայրի հասցեն _____

ՀՎՀՀ _____

Ռեզիդենտությունը _____

Պարտատոմսերի ձեռքբերման սույն հայտ-հանձնարարականով ցանկություն ենք հայտնում ձեռք բերել «ԱԳՐՈՏԵԽ» ՍՊԸ կողմից թողարկված կորպորատիվ պարտատոմսեր հետևյալ/ներքոնշյալ պայմաններով՝

Պարտատոմսերի ձեռքբերման ամսաթիվը _____
(օր, ամիս, տարի)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը՝
հատ _____
քանակը թվերով (տասերով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի միավորի
ձեռքբերման գինը _____
գինը թվերով

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի
ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր
գումարը _____
Ընդհանուր գումարը թվերով (տասերով)

Անձի ՀՀ դրամով բանկային հաշվի
համարը _____

Բանկի անվանումը _____

Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի
անունը _____

Արժեթղթերի հաշվի համարը _____

Սույն հայտ-հանձնարարականով, ըստ էության, հավաստում եմ, որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ ծանոթացել եմ պարտատոմսերի թողարկման որոշման և ԱԳՐՈՏԵԽ, համաձայն եմ դրանցում նշված պայմաններին և պատրաստակամ եմ ստանձնել «ԱԳՐՈՏԵԽ» ՍՊԸ թողարկված պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված ռիսկերը:

Հաստատում եմ, որ ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են պարտատոմսերի գնման համար, ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Տեղյակ եմ, որ արժեթղթերում կատարվող ներդրումները երաշխավորված չեն ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի միջոցներով:

Հաստատում եմ, որ սույն հայտ-հանձնարարականի բավարարման դեպքում հայտ-հանձնարարականը կհանդիսանա իմ և «ԱԳՐՈՏԵԽ» ՍՊԸ միջև պատշաճ ձևակերպված և վավեր պայմանագիր՝ «ԱԳՐՈՏԵԽ» ՍՊԸ թողարկված պարտատոմսերի՝ իմ կողմից ձեռքբերման (առքի) վերաբերյալ:

Լրացվում է Տեղաբաշխողի կողմից

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ԱՄՏԾ _____

Թողարկված պարտատոմսերի ընդհանուր քանակ _____

քանակը թվերով (տառերով)

Ստորագրություն _____

Անուն Ազգանուն _____

(իրավաբանական անձի ներկայացուցչի կամ լիազորված անձի անուն, ազգանուն)

Հիշեցում: Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները այդ նպատակով բացված փարանցիկ հաշվեհամարին են մուտքագրվում մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերման օրվա ժամը 16:30, ապա այդ դրամական միջոցները մուտքագրված են համարվում դրանց վճարման օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են փյալ աշխատանքային օրը 16:30-ից հետո, ապա դրանք մուտքագրված են համարվում վճարմանը հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: Հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև (ֆիզիկական անձանց կամ անհատ ձեռնարկատերերի համար)

«ԱԳՐՈՏԵՆ» ՍՊԸ թողարկված դրամային արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև

(ֆիզիկական անձանց կամ անհատ ձեռնարկատերերի համար)

Հայտ-հանձնարարականի ներկայացման
ամսաթիվը և ժամանակը _____
(օր, ամիս, ժամ, րոպե)

Հայտ-հանձնարարական ներկայացնողի
անվանումը _____
(ֆիրմային անվանումը, կազմակերպարավական ձև)

Անձը հաստատող փաստաթղթի
տվյալները _____
(գրանցման վկայականի համար, ամսաթիվ)

Անձը հաստատող փաստաթղթի տրման
ամսաթիվը _____

Գրանցման վայրի հասցեն _____

Ռեզիդենտությունը _____

Պարտատոմսերի ձեռքբերման սույն հայտ-հանձնարարականով ցնկություն ենք հայտնում ձեռք բերել «ԱԳՐՈՏԵՆ» ՍՊԸ կողմից թողարկված կորպորատիվ պարտատոմսեր հետևյալ/ներքոնշյալ պայմաններով՝

Պարտատոմսերի ձեռքբերման ամսաթիվը _____
(օր, ամիս, տարի)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը՝
հատ _____
քանակը թվերով (տասերով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի միավորի
ձեռքբերման գինը _____
գինը թվերով

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի
ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր
գումարը _____
Ընդհանուր գումարը թվերով (տասերով)

Անձի ԱՄՆ դոլարով բանկային հաշվի
համարը _____

Անձի ՀՀ դրամով բանկային հաշվի
համարը _____

Բանկի անվանումը _____

Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի
անունը _____

Արժեթղթերի հաշվի համարը _____

(օր, ամիս, տարի)

Սույն հայտ-հանձնարարականով, ըստ էության, հավաստում եմ, որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ ծանոթացել եմ պարտատոմսերի թողարկման որոշման և Ազդագրին, համաձայն եմ դրանցում նշված պայմաններին և պատրաստակամ եմ ստանձնել «ԱԳՐՈՏԵՒ» ՍՊԸ թողարկված պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված ռիսկերը:

Հաստատում եմ, որ ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են պարտատոմսերի գնման համար, ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Տեղյակ եմ, որ արժեթղթերում կատարվող ներդրումները երաշխավորված չեն ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի միջոցներով:

Հաստատում եմ, որ սույն հայտ-հանձնարարականի բավարարման դեպքում հայտ-հանձնարարականը կհանդիսանա իմ և «ԱԳՐՈՏԵՒ» ՍՊԸ միջև պատշաճ ձևակերպված և վավեր պայմանագիր՝ «ԱԳՐՈՏԵՒ» ՍՊԸ թողարկված պարտատոմսերի՝ իմ կողմից ձեռքբերման (առքի) վերաբերյալ:

Լրացվում է Տեղաբաշխողի կողմից

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ԱՄՏԾ _____

Թողարկված պարտատոմսերի ընդհանուր
քանակ _____

քանակը թվերով (տառերով)

Ստորագրություն _____

Անուն Ազգանուն _____

(ստորագրող անձի անուն, ազգանուն)

Հիշեցում: Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները այդ նպատակով բացված տարանցիկ հաշվեհամարին են մուտքագրվում մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերման օրվա ժամը 16:30, ապա այդ դրամական միջոցները մուտքագրված են համարվում դրանց վճարման օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրը 16:30-ից հետո, ապա դրանք մուտքագրված են համարվում վճարմանը հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը

Ջուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) = Ջուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) = Ջուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) = Ջուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Ջուտ շահույթի մարժա (NPM) = Ջուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ

Կապիտալի համարժեքության գործակից = Սեփական կապիտալ / Ընդհանուր ակտիվներ

Ֆինանսական կախվածության գործակից = Ընդամենը պարտավորություններ / Սեփական կապիտալ

Բացարձակ իրացվելիության գործակից = (Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ + Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ) / Ընթացիկ պարտավորություններ

Ընթացիկ իրացվելիության գործակից = (Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ + Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ + Ընթացիկ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ) / Ընթացիկ պարտավորություններ

Ընդհանուր իրացվելիության գործակից = Ընթացիկ ակտիվներ / Ընթացիկ պարտավորություններ

Դեբիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից = Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ / Վաճառքների գծով դեբիտորական պարտքերի միջին արժեքը

Դեբիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով = 365 / (Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ / Վաճառքների գծով դեբիտորական պարտքերի միջին արժեքը)

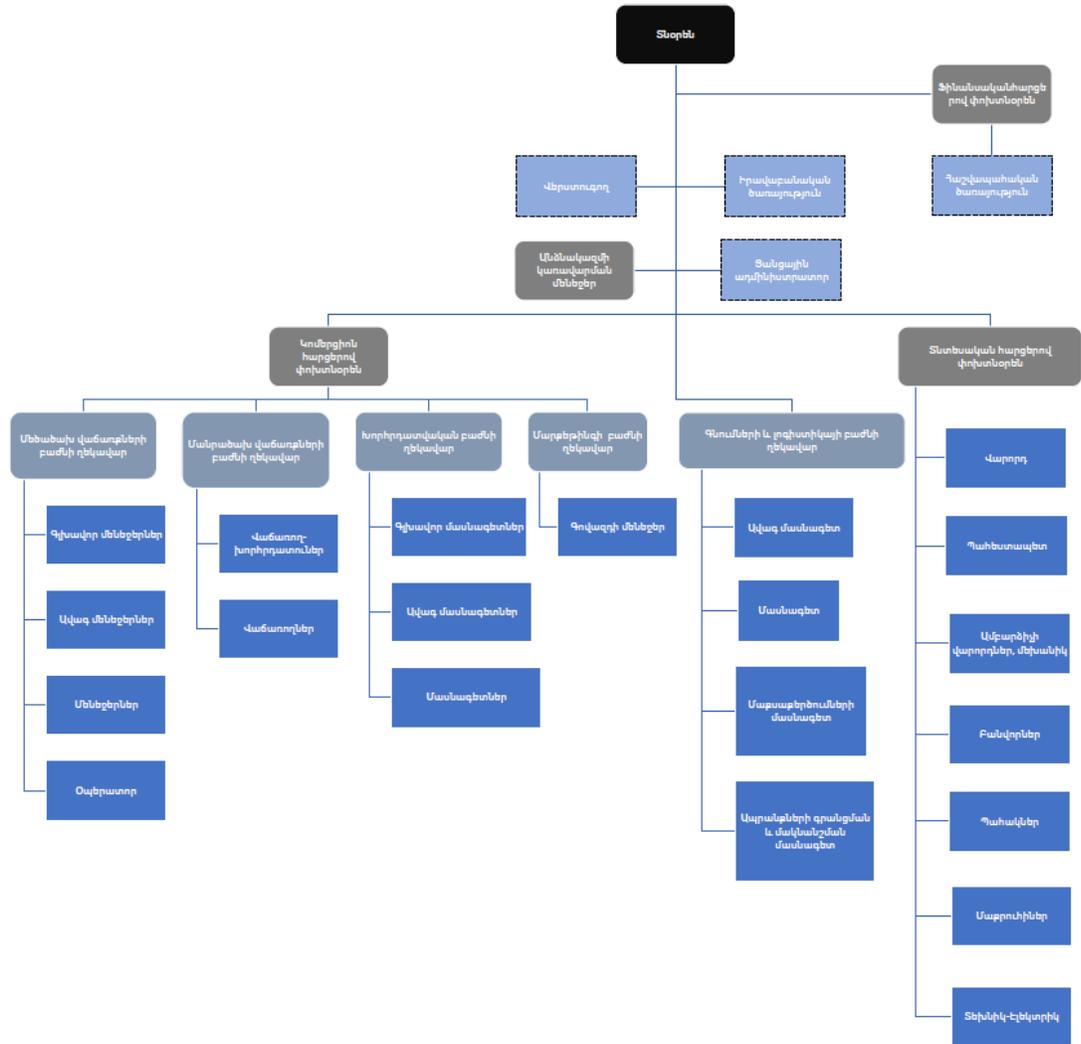
Պաշարների շրջանառելիության գործակից = Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք / Պաշարների միջին արժեքը

Պաշարների շրջապտույտի տևողությունն օրերով = 365 / (Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք / Պաշարների միջին արժեքը)

Կրեդիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից = Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք / Կրեդիտորական պարտքերի միջին արժեքը

Կրեդիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով = 365 / (Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք / Կրեդիտորական պարտքերի միջին արժեքը):

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4: Թողարկողի վարչակառավարչական կառուցվածքը

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5: Թողարկման վերջնական պայմաններ

2025թ.

«ԱԳՐՈՏԵԽ» ՍՊԸ

անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային, ոչ փոխարկելի պարտատոմս Թողարկողի և թողարկվող արժեթղթերի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ձեռքբերման համար անհրաժեշտ է համատեղ դիտարկել Ծրագրային Ազդագիրը (գրանցված է— ———20—թ.), դրա լրացումները և սույն թողարկման վերջնական պայմանները: Ազդագիրը, դրա լրացումները գտնվում են «Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ-ում ՀՀ, ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10 հասցեում:

<p>Ընդհանուր տեղեկություններ <i>(Այն տեղեկությունները, որոնք կիրառելի չեն, նշվում է «ոչ կիրառելի»: Եթե միևնույն սերիայի ներքո տարբեր հիմնական պայմաններով (թողարկման արժույթ, առաջարկի գին, անվանական արժեք և այլն) արժեթղթերն են թողարկվում, ապա յուրաքանչյուր պայմանին բավարարող արժեթղթերի խմբի համար տարբերվող պայմանները ներկայացվում են տարանջատված:)</i></p>		
1	Թողարկողը (թողարկողի անվանումը)	«ԱԳՐՈՏԵԽ» ՍՊԸ
2	Երաշխավորողը	Թողարկողը չի նախատեսում ներգրավել երաշխավոր
3	Սերիան (տվյալ Ազդագրի հիման վրա իրականացվող հերթական թողարկման համարը և տարեթիվը)	
4	Տվյալ սերիայի թողարկման ընդհանուր ծավալը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
5	Արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն՝ թողարկողի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից (ստորադասությունը), ներառյալ՝ տվյալ սերիայի ներքո յուրաքանչյուր թողարկման ծավալը՝ ըստ ստորադասության	Ամենայն մանրամասնությամբ ներկայացված է Ազդագրի 2.3.6 կետում
6	Թողարկման արժույթը	ՀՀ դրամ կամ ԱՄՆ դոլար
7	Առաջարկի գինը	<p>հաշվարկվելու է հետևյալ կերպ՝</p> $DP = \frac{C}{f} \sum_{t=1}^N \frac{1}{(1 + \frac{y}{100 * f})^{i-1+\tau}} + \frac{100}{(1 + \frac{y}{100 * f})^{N-1+\tau}}$ <p>Որտեղ՝</p>

		$\tau = \frac{DSN}{DCC}$ <p>DP - Պարտատոմսի գինն է, DSN - գործարքի կատարման օրից (settlement/trade date) մինչև հաջորդ արժեկտրոնի վճարումը մնացած օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում, DCC - գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում, f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (4-եռամսյակային վճարումների համար),</p> <p>Անվանական արժեք N - հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը, C - տարեկան արժեկտրոնը մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքի դիմաց, y - մինչև մարում եկամտաբերություն: Տեղաբաշխման ընթացքում պարտատոմսի լրիվ գինը յուրաքանչյուր օրվա համար հրապարակվում է Թողարկողի կայքում:</p>
8	Անվանական արժեքը	100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար,
9	Քանակը	Համապատասխան Թողարկման ծավալի ու անվանական արժեքի, այսինքն Թողարկման ծավալի հարաբերությունը անվանական արժեքին:

10	Առաջարկի իրականացման սկիզբը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
11	Առաջարկի իրականացման ավարտը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
12	Արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN) կամ այլ նմանատիպ տարբերակիչ ծածկագիր	
13	Թողարկման և տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշում ընդունած իրավասու մարմինը և որոշման ամսաթիվը (լրացվում է այն դեպքում, եթե տվյալ հրապարակային առաջարկի համար առանձին որոշում է ընդունվել, հակառակ դեպքում նշվում է «ոչ կիրառելի»)	
Արժեկտրոնի վերաբերյալ տեղեկություններ		
14	Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օրը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
15	Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պարբերականությունը, եթե արժեկտրոնի տոկոսադրույքը լողացող է, ապա ներկայացնել տեղեկատվություն, թե ինչ ցուցանիշից (դրա փոփոխությունից) է կախված տոկոսադրույքի մեծությունը, և որտեղ կարելի է ստանալ այդ ցուցանիշի/դրա փոփոխության մասին տեղեկատվություն	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
16	Արժեկտրոնի վճարման հստակ օրերը (օր, ամիս, տարի)	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

17	Արժեկտրոնի օրերի հաշվարկման կարգը (օրինակ 30/360, Act/Act, Act/360 և այլն)	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
18	Լողացող արժեկտրոնի հաշվարկն իրականացնողը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
19	Արժեկտրոնի հաշվարկման այլ էական պայմաններ	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
20	Զրոյական արժեկտրոնով (զեղչատոկոսային) արժեթղթերի վերաբերյալ դրույթ (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	«ոչ կիրառելի»
Մայր գումարի մարման վերաբերյալ տեղեկություններ		
21	Մարման ժամկետը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
22	Մարման արժեքը, եթե հնարավոր չէ, ապա նշվում է հաշվարկման մեթոդաբանությունը	100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար,
23	Մարման արժեքի փոփոխությունը (լրացվում է այն բոլոր պայմանները, որոնց դեպքում հնարավոր է մարման արժեքի փոփոխություն)	«ոչ կիրառելի»
24	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	«ոչ կիրառելի»
	Ժամկետ(ներ)ը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում)	«ոչ կիրառելի»
	Մասնակի մարման հնարավորության դեպքում նվազագույն և առավելագույն մարման արժեքը	«ոչ կիրառելի»
	Այլ տեղեկություններ	
25	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն ներդրողի նախաձեռնությամբ/փուօ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	«ոչ կիրառելի»
Տեղաբաշխման վերաբերյալ տեղեկություններ		
26	Տեղաբաշխողի անվանումը, գտնվելու վայրը	«Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ, ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10
27	Տեղաբաշխման այլ պայմաններ (որոնք ներառված չեն Ազդագրում)	ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
Այլ տեղեկություններ		
28	Տվյալ դասի արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվության առկայություն (նշվում է համապատասխան կարգավորվող շուկաների անվանումները, թույլտվության ամսաթիվը)	Արժեթղթերը դեռ չեն թույլատրված կարգավորվող շուկայում առևտրի
29	Եթե առաջարկվող արժեթղթերի մասով հետագայում հայցվելու է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, ապա նշվում է տեղեկություններ այդ մասին (շուկայի անվանումը, նաև դրույթ, որ առևտրին թույլտվության հայցը կարող է չբավարարվել, առևտրին թույլտվության սպասվող ամսաթիվը (հնարավորության դեպքում))	Թողարկողը պարտադիր դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու համար, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում:
30	Արժեթղթի վարկանիշը	Արժեթղթերը վարկանշված չեն
31	Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները (պարբերականությունը, բանկային հաշիվները և այլն) և ժամկետները, ինչպես նաև արժեթղթերը ստանալու	ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

	մեթոդները և ժամկետները, արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևը	
--	--	--

Թողարկողը պատրաստանապու է սույն «Թողարկման վերջնական պայմաններում» ներառված տեղեկությունների համար : Թողարկողը հավաստիացնում է, որ սույն փաստաթղթում ներառված տեղեկությունները համապատասխանում են այն տեղեկություններին (ներկայացված ընդհանուր մեթոդաբանությանը), որոնք ներառված են Ազդագրում, դրա լրացումներում, ինչպես նաև ճշգրիտ են (այնքանով, որքանով հայտնի են), և որևէ փաստ բաց չի թողնվել կամ խեղաթյուրվել:

Ստորագրող անձինք՝

Աստղիկ Համբարյան անուն ազգանուն	Խորհրդի նախագահ պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
------------------------------------	---------------------------	----------------	---------

Նաիրա Խաչատրյան անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ, Մասնակից, Տնօրեն պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
-----------------------------------	--	----------------	---------

Վահագն Մելքոնյան անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ, Ֆինանսական գծով փոխտնօրեն պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
------------------------------------	--	----------------	---------

Հարություն Առաքելյան անուն ազգանուն	Մասնակից պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
--	--------------------	----------------	---------

Աիդա Արզումանյան ԷՆ ԸՆԴ ԿԵՅ քննալթինգ ՍՊԸ անուն ազգանուն	Գլխավոր հաշվապահ պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
---	----------------------------	----------------	---------

Ստորագրությունները հավաստում են՝

Նաիրա Խաչատրյան անուն ազգանուն	Տնօրեն պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
-----------------------------------	------------------	----------------	---------

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6: Ֆինանսական հաշվետվություններ

ՀԱՇՎԱՊԱՅԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ
առ 30.09.2025թ.

Կազմակերպության անվանումը	Ագրոտեխ ՍՊԸ
Իրավաբանական անձի ծածկագիրը	49139210
Փաստացի գործունեության հիմնական երկու տեսակները	Մանրամեծածախ առևտուր
	Խորհրդատվական գործունեություն
Պետական ռեգիստրում գրանցման համարը	282.110.826499
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը	00890028
Չափի միավորը	Հազար ՀՀ դրամ
Գտնվելու վայրը	2-րդ Արդյունաբերական թաղամաս /թիվ 3/ շինություն, 2225 Աբովյան, Կոտայք, Հայաստան
Հեռախոս	+(374) 11206220, +(374) 91206220
Փաստացի գործունեության իրականացման վայր	2-րդ Արդյունաբերական թաղամաս /թիվ 3/ շինություն, 2225 Աբովյան, Կոտայք, Հայաստան
	Գ. Փարաբար, Գևորգ Չաուշ 1/1, Արմավիր, Հայաստան
Հեռախոս	+(374) 11206220, +(374) 91206220

ԱԿՏԻՎ	տող	Նախորդ տարվա վերջին Հազար ՀՀ դրամ	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին Հազար ՀՀ դրամ
1	2	3	4
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	10	920,681	1,029,019
Ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված հիմնական միջոցներ	20		
Անավարտ ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվներ	30		
Ոչ նյութական ակտիվներ (ներառյալ գույքվիլը)	40	975	1,020
Բացասական գույքվիլ	50	( )	( )
Ոչ ընթացիկ ներդրումներ՝ հաշվառված «բաժնեմասնակցության մեթոդով»	60		
Ոչ ընթացիկ ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում՝ հաշվառված այլ մեթոդներով	70		
Այլ ոչ ընթացիկ ներդրումներ	80		
Ֆինանսական վարձակալությունում գույք ներդրումներ	90		
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	100		
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	110		
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	120	921,656	1,030,040
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
Նյութեր	130	2,321	3,465
Աճեցվող և բույսեր կենդանիներ	140		
Արագամաշ առարկաներ	150		
Անավարտ արտադրություն	160		
Արտադրանք	170		
Ապրանքներ	180	1,028,791	1,229,017
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	190	786,427	1,184,497
Տրված ընթացիկ կանխավճարներ	200	274,328	495,401
Ընթացիկ դեբիտորական պարտք բյուջեի գծով	210		26,502
Ընթացիկ ակտիվներ հետաձգված հարկերի գծով	220		
Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ	230		
Դրամական միջոցներ	240	15,489	14,101
Դրամական միջոցների համարժեքներ	250		

Այլ ընթացիկ ակտիվներ	260		
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	270	2,107,356	2,952,984
Հ Ա Շ Վ Ե Կ Շ Ի Ռ		3,029,012	3,983,023

ՊԱՍԻՎ	տող	Նախորդ տարվա վերջին Հազար ՀՀ դրամ	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին Հազար ՀՀ դրամ
1	2	3	4
III. Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի գուտ գումար	290	134,000	134,000
Լրացուցիչ կապիտալ	300		
Վերագնահատումից տարբերություններ	310	435,987	559,118
Կուտակված շահույթ	320	438,317	567,153
Պահուստներ	330		
Կանխավճարներ շահաբաժինների գծով	340	( )	( )
Ընդամենը սեփական կապիտալ	350	1,008,304	1,260,271
IV. Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Երկարաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ	360	15,896	982,669
Երկարաժամկետ պարտավորություններ ֆինանսական վարձակալության գծով	370		
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	380	72,471	72,903
Այլ ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	390		
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	400	88,367	1,055,572
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
Կարճաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ	410	1,321,484	558,176
Երկարաժամկետ բանկային վարկերի և փոխառությունների կարճաժամկետ մաս	420		
Վարկերի և փոխառությունների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	430		
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	440	329,152	706,856
Ստացված ընթացիկ կանխավճարներ	450	247,528	314,577
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտք բյուջեին	460	34,177	44,457
Հետաձգված ընթացիկ պարտավորություններ հարկերի գծով	470		
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտք պարտադիր սոցիալական ապահովագրության գծով	480		1,059
Պարտավորություններ անձնակազմին աշխատանքի վարձատրության գծով	490		12,714
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտք հիմնադիրներին (մասնակիցներին)	500		0
Նպատակային ֆինանսավորում և մուտքեր	510		
Գալիք ժամանակաշրջանի ծախսերի և վճարումների պահուստ	520		29,302
Այլ ընթացիկ պարտավորություններ	530		40
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	540	1,932,341	1,667,180
Հ Ա Շ Վ Ե Կ Շ Ի Ռ	550	3,029,012	3,983,023

¹ Սույն ձևը կիրառվում է, եթե կազմակերպությունը օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում կամ ինքնուրույն կազմում է ամբողջական փաթեթով միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ:

Տնօրեն՝
 ֆինանսական հարցերով փոխտնօրեն

Նաիրա Խաչատրյան
 Վահագն Մելքոնյան

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

առ 30.09.2025թ.

Կազմակերպության անվանումը	Ազրոտեխ ՍՊԸ
Իրավաբանական անձի ծածկագիրը	49139210
Փաստացի գործունեության հիմնական երկու տեսակները	Մանրամեծածախ առևտուր
	Խորհրդատվական գործունեություն
Պետական ռեգիստրում գրանցման համարը	282.110.826499
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը	00890028
Չափի միավորը	Հազար ՀՀ դրամ
Գտնվելու վայրը	2-րդ Արդյունաբերական թաղամաս /թիվ 3/ շինություն, 2225 Աբովյան, Կոտայք, Հայաստան
Հեռախոս	+(374) 11206220, +(374) 91206220
Փաստացի գործունեության իրականացման վայր	2-րդ Արդյունաբերական թաղամաս /թիվ 3/ շինություն, 2225 Աբովյան, Կոտայք, Հայաստան
	Գ. Փարաբար, Գևորգ Չաուշ 1/1, Արմավիր, Հայաստան
Հեռախոս	+(374) 11206220, +(374) 91206220

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջանի Հազար ՀՀ դրամ	Հաշվետու տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջանի Հազար ՀՀ դրամ
1	2	5	6
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	10	3,081,840	4,164,380
Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	20	(2,551,201)	(3,422,568)
Համախառն շահույթ (վնաս)	30	530,640	741,811
Իրացման (առևտրային) ծախսեր	40	(84,171)	(127,678)
Վարչական և ընդհանուր այլ ծախսեր	50	(212,305)	(215,957)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	60	234,163	398,176
Գործառնական այլ եկամուտներ	70	18,361	59,811
Գործառնական այլ ծախսեր	80	(34,693)	(2,827)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	90	217,832	455,160
Ֆինանսական ծախսեր	100	(83,416)	(98,093)
Կապակցված կազմակերպությունների շահույթը (վնասը)՝ ներդրումները «բաժնեմասնակցության մեթոդով» հաշվառելիս	110		
Այլ ոչ գործառնական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	120	29,504	(72,739)
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	130	163,920	284,327
Արտասովոր դեպքերից շահույթ (վնաս)	140		
Չուտ շահույթ (վնաս) մինչև շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	150	163,920	284,327
Շահութահարկի գծով ծախս	160	(24,195)	(64,272)
Չուտ շահույթ (վնաս) հարկումից հետո	170	139,725	220,056
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ *	180		
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ*	190		

* Սույն հոդվածների լրացումը պարտադիր է միայն ԲԲԸ-ների կողմից:
 1. Սույն ձևը կիրառվում է, եթե կազմակերպությունը օգնություն սահմանված դեպքերում կամ ինքնուրույն կազմում է ամբողջական փաթեթով միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ:

Տնօրեն՝

հնամասկան հարցերով փոխտնօրեն

Նաիրա Խաչատրյան

Վահագն Մելքոնյան

Ֆինանսական հաշվետվություններ և Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Ազրոտեխ ՍՊԸ

31 դեկտեմբերի 2024թ.

Բովանդակություն

Անկախ ատոմիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	9
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	10
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	12

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Grant Thornton CJSC
Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich Street
Yerevan 0015
Republic of Armenia

T +374 10 50 09 64/61

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
Երևան Պլազա բիզնես
կենտրոն
ՀՀ, ք. Երևան 0015
Գրիգոր Լուսավորչի 9

Հեռ.՝ +374 10 50 09 64/61

Ազրոտեխ սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության բաժնետերերին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել Ազրոտեխ սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պարասխանադրությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՍԻ կանոնագրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ նշված պահանջների և ՀԷՄՍԻ կանոնագրքի համաձայն: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ընկերությունը լուծարելու կամ Ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՆ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՆ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանն դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Արմեն Հովհաննիսյան
«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի
տնօրեն

Էմիլ Վասիլյան
Առաջադրանքի պատասխանատու

29 օգոստոսի 2025թ.

A handwritten signature in blue ink, corresponding to the name Emil Vasilyan mentioned in the text.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2024թ.	2023թ.
Հասույթ	5	3,744,791	3,287,624
Վաճառքի ինքնարժեք		(3,080,198)	(2,696,593)
Համախառն շահույթ		664,593	591,031
Այլ եկամուտ		44,574	37,362
Իրացման ծախսեր	6	(129,245)	(98,583)
Վարչական ծախսեր	7	(223,682)	(264,925)
Այլ ծախսեր	8	(147,175)	(6,557)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ		209,065	258,328
Ֆինանսական ծախսեր	9	(116,727)	(104,562)
Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ (վնաս)	10	67,058	(51,279)
Շահույթ մինչև հարկերը		159,396	102,487
Շահութահարկի գծով ծախս	11	(24,885)	(13,497)
Տարվա շահույթ		134,511	88,990
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Հոդվածներ, որոնք հերազայում չեն վերադասակարգվի շահույթին կամ վնասին			
Հիմնական միջոցների վերագնահատում		-	353,549
Չվերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		-	(63,639)
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		-	289,910
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		134,511	378,900

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 33-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	12	920,681	971,372
Ոչ նյութական ակտիվներ		975	1,118
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		921,656	972,490
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	15	1,031,112	1,005,591
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	14	1,060,755	664,672
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		15,489	6,669
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		2,107,356	1,676,932
Ընդամենը ակտիվներ		3,029,012	2,649,422

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կապիտալ և պահուսպներ	16		
Կանոնադրական կապիտալ		134,000	134,000
Վերագնահատման պահուստ		435,987	435,987
Կուտակված շահույթ		438,317	303,806
Ընդամենը սեփական կապիտալ		1,008,304	873,793
Պարտավորություններ			
Ոչ ընթացիկ			
Վարկեր և փոխառություններ	13.2	15,896	1,852
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	17	72,471	81,711
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		88,367	83,563
Ընթացիկ			
Վարկեր և փոխառություններ	13.2	1,321,484	1,261,786
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	18	576,680	430,280
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		34,177	-
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		1,932,341	1,692,066
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		3,029,012	2,649,422

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2025թ. օգոստոսի 29-ին:

Խաչատրյան Նաիրա
Տնօրեն

Աիդա Արզումանյան

Էն ընդ. Քեյ Կոնսալթինգ ՍՊԸ-ի տնօրեն

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 33-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Կանոնադրական կապիտալ	Վերագնահատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ մնացորդ	121,000	146,077	479,751	746,838
Տարվա շահույթ	-	-	88,990	88,990
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	289,910	-	289,910
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	289,910	88,990	378,900
Կանոնադրական կապիտալի համալրում	13,000	-	-	13,000
Շահաբաժիններ	-	-	(264,945)	(264,945)
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	13,000	-	(264,945)	(251,945)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	134,000	435,987	303,806	873,793
Տարվա շահույթ	-	-	134,511	134,511
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	134,511	134,511
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	134,000	435,987	438,317	1,008,304

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 33-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տարվա շահույթ	134,511	88,990
Ճշգրտումներ՝		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	35,235	31,574
Հիմնական միջոցների օտարումից (օգուտ)վնաս	(3,144)	17
Շահութահարկի գծով ծախս	24,885	13,497
Ֆինանսական ծախս	116,727	104,562
Ապրանքների արժեքի նվազում	584	3,338
Անհուսալի և կասկածելի դեբիտորական պարտքերի պահուստավորման ծախսեր, զուտ	48,601	(12,396)
Փոխարժեքային տարբերությունից (օգուտ) վնաս	(67,058)	51,279
Գործառնական շահույթ նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները	290,341	280,861
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	(446,634)	(85,090)
Պաշարների փոփոխություն	(26,105)	(96,588)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	152,872	(65,389)
Գործառնական գործունեությունից ստացված (գործունեության համար օգտագործված) դրամական միջոցներ	(29,526)	33,794
Վճարված տոկոսներ	(114,799)	(81,035)
Վճարված շահութահարկ	52	(76,273)
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(144,273)	(123,514)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(1,674)	(30,210)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր	20,417	-
Ներդրումային գործունեությունից ստացված (գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	18,743	(30,210)

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

2024թ. 2023թ.

	2024թ.	2023թ.
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Կանոնադրական կապիտալի թողարկումից մուտքեր	-	13,000
Վարկերից և փոխառություններից մուտքեր	133,797	408,684
Վճարված շահաբաժիններ	-	(264,945)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	133,797	156,739
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	8,267	3,015
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	553	963
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբում	6,669	2,691
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ տարվա վերջում	15,489	6,669

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 33-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ագրոտեխ ՍՊԸ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (արտահայտված
հազար հայկական (<<) դրամով)

1 Գործառնությունների բնույթը

Ազրոտեխ սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը (Ընկերություն) ստեղծվել է Ընկերության մասնակցի Հարություն Յուրիկի Առաքելյանի 2014թ. սեպտեմբերի 9-ի որոշման համաձայն:

Ընկերության գործունեության հիմնական նպատակն է ջերմատնային տնտեսություններում և բաց գրունտում գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրության համար անհրաժեշտ բարձրորակ ապրանքների մատակարարումը և այդ բնագավառում խորհրդատվության տրամադրումը:

Ընկերությունը համագործակցում է եվրոպական, ռուսական, իսրայելական և աշխարհի այլ առաջատար արտադրողների հետ և Հայաստան է ներմուծում վերջինների արտադրության հետևյալ ապրանքները՝

- ազրտական, ֆոսֆորական, կալիումական պարարտանյութեր, առանձին միկրոէլեմենտներ պարունակող պարարտանյութեր, համակցված պարարտանյութեր և օրգանական պարարտանյութեր,
- հիվանդությունների և վնասատուների դեմ պայքարի կենսաբանական, քիմիական և մեխանիկական պաշտպանության միջոցներ,
- փոշոտող իշամեղուներ,
- բույսերի հիդրոպոնիկ մշակության համար կիրառվող օրգանական և հանքային սուբստրատներ,
- բույսերը արևի ճառագայթներից պաշտպանելու համար ջերմատների տանիքները ներկելու և ներկը մաքրելու միջոցներ,
- ջերմատների և այլ գյուղատնտեսական տարածքների ախտահանման միջոցներ,
- պտղատու ծառերի և բարձրարժեք հատապտուղների տնկանյութ,
- ջերմատան արքեսուարներ,
- գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրության համար անհրաժեշտ այլ ապրանքներ:

Ընկերությունը գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրողներին տրամադրում է ազրոնոմիական խորհրդատվություն Ընկերության և արտերկրի որակավորված մասնագետների միջոցով:

Ընկերության մասնակիցներն են՝ Հարություն Առաքելյանը (81%) և Նաիրա Խաչատրյանը (19%):

2 Ընդհանուր տեղեկատվություն, ՖՀՄՍ-ներին համապատասխանության հավաստում և անընդհատության ենթադրություն

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Արբիլյան, 2-րդ արդյունաբերական թաղամաս, թիվ 3 շինություն:

2024թ.-ին Ընկերության հիմնական աշխատողների տարեկան միջին թվաքանակը կազմել է 36 մարդ (2023թ.՝ 35 մարդ):

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական հաշվետվությունների մեկնաբանությունների միջազգային կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքներով, քանի որ ղեկավարությունը կարծում է, որ Ընկերությունը ունի համապատասխան ռեսուրսներ տեսանելի ապագայում անընդհատ գործունեություն իրականացնելու համար: Այս գնահատումը կատարելիս ղեկավարությունը հաշվի է առել տեղեկատվության լայն շրջանակ, ներառյալ շահութաբերության կանխատեսումը, ֆինանսավորման կարիքները: Գնահատումը ներառում է նաև ողջամտորեն հնարավոր անկումային տնտեսական սցենարների և դրանց հնարավոր ազդեցությունների դիտարկումը Ընկերության շահութաբերության, կապիտալի և իրացվելիության վրա:

Գործարար միջավայր

Հայաստանի գործարար միջավայրը բախվում է մարտահրավերների՝ կապված աշխարհաքաղաքական լարվածության, մասնավորապես՝ Ադրբեջանի կողմից շարունակվող ագրեսիայի և տարածաշրջանային անկայունության հետ: Ուկրաինայի պատերազմն էլ ավելի է բարդացրել իրավիճակը՝ առաջացնելով առևտրի խափանումներ, Ռուսաստանի դեմ պատժամիջոցներ և համաշխարհային գնաճ: Հայաստանի կախվածությունը Ռուսաստանից թուլացել է՝ ազդելով առևտրի, դրամական փոխանցումների և անվտանգության երաշխիքների վրա՝ դրդելով Հայաստանին դիվերսիֆիկացնել իր տնտեսական հարաբերությունները, թեև դա էլ իր ռիսկերն է պարունակում:

Հայկական դրամը սպասվածից ավելի ուժեղ գտնվեց՝ զսպելով գնաճը, բայց դժվարություններ ստեղծելով արտահանողների և արտարժույթային պարտավորություններ ունեցող ձեռնարկությունների համար: Համաշխարհային գնաճը և էներգայի աճող գները ճնշում են գործադրում Հայաստանի տնտեսության վրա՝ հատկապես ներմուծումից կախվածության պատճառով:

Չնայած այս մարտահրավերներին՝ ձեռնարկությունները դիվերսիֆիկացնում են մատակարարման շղթաները և ուսումնասիրում նոր շուկաներ, իսկ կառավարության բարեփոխումների ջանքերը երկարաժամկետ կայունության ուղի են ապահովում: Այնուամենայնիվ, Հայաստանի հաջողությունը կախված կլինի իր ձեռնարկատիրության՝ այդ ռիսկերը արդյունավետորեն նավարկելու կարողությունից:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության վրա՝ Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ընկերության ղեկավարությունը շարունակաբար վերլուծում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել Ընկերության ղեկավարության ներկա սպասումներից:

3 Նոր և վերանայված ստանդարտներ կամ մեկնաբանություններ

3.1 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ընդունված նոր ստանդարտներ

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2024թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2023թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- «Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ» (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ),
- «Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառք և հետադարձ վարձակալությամբ գործարքներում» (ՖՀՀՄՍ 16 փոփոխություններ),
- «Կովենանտով ոչ ընթացիկ պարտավորություններ» (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ)

3.2 Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում՝ սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- «Փոխանակելիության բացակայություն» (<<ՄՍ 21 փոփոխություն)
- «Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ» (<<ՄՍ 9 և <<ՄՍ 7 փոփոխություններ)
- <<ՄՍ 18 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում և բացահայտում»

4 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականություն

4.1 Պատրաստման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի սկզբունքով, բացառությամբ հողամասերի և շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքներով:

4.2 Արտարժույթ

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (<< դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել կիրառելի է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: << դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (<< ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ << ԿԲ-ի կողմից հրապարակված փոխարժեքը:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
<< դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	396.56	404.79
<< դրամ/1 Եվրո	413.89	447.90

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի արդյունքում:

4.3 Հասույթ և այլ եկամուտներ

Հասույթը գոյանում է հիմնականում ապրանքների վաճառքից և ծառայությունների մատուցումից:

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով՝ հաշվի առնելով Ընկերության կողմից տրամադրված ցանկացած առևտրական զեղչերը և իջեցումների գումարները:

Հասույթից նվազեցվում են հաճախորդների կողմից վերադարձվելիք ապրանքների գնահատված գումարը, գնահատված իջեցումները և նմանատիպ այլ նվազեցումներ:

Որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել հասույթ, թե ոչ, Ընկերությունն առաջնորդվում է 5- քայլի գործընթացով:

1 Բացահայտել հաճախորդի հետ պայմանագիրը

- 2 Բացահայտել կատարման պարտականությունները
- 3 Որոշել գործարքի գինը
- 4 Բաշխել գործարքի գինը կատարման պարտականությունների միջև
- 5 Ճանաչել հասույթը, երբ կատարման պարտականությունը(ները) բավարարված են

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ Ընկերությունը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ապրանքը կամ ծառայությունը:

Ապրանքների վաճառք

Ապրանքների վաճառքից ստացված հասույթը հիմնականում ներառում է Ընկերության կողմից ներմուծված գյուղատնտեսության համար օգտագործվող պարարտանյութերի իրացումը: Ապրանքների վաճառքից ստացված հասույթը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունը գնորդին է փոխանցում ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների նշանակալի մասը:

Ապրանքների վաճառքից ստացված հասույթը ճանաչվում է, երբ՝

- Ընկերությունը գնորդին է փոխանցել ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների նշանակալի մասը,
- Ընկերությունը չի պահպանում ո՛չ կառավարման շարունակական մասնակցություն, որը սովորաբար բխում է սեփականության իրավունքից, ո՛չ էլ՝ վաճառված ապրանքների նկատմամբ արդյունավետ վերահսկողություն,
- հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը,
- հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն,
- հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի հետ կապված կատարված կամ կատարվելիք ծախսումները:

4.4 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 1-5 տարի:

4.5 Հիմնական միջոցներ

Հողերը և շենքերը, որոնք օգտագործվում են իրացման կամ վարչական նպատակով, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված են վերագնահատված արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է վերագնահատման օրվա դրությամբ հիմնական միջոցի իրական արժեքը՝ հանած հետագա կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները: Ցանկացած կուտակված մաշվածություն վերագնահատման օրը բացառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքից և ակտիվի վերագնահատված արժեքում ներկայացվում է զուտ արժեքը:

Հիմնական միջոցների վերագնահատումից արժեքի աճը վերագրվում է այլ համապարփակ եկամուտներին և արտացոլվում է սեփական կապիտալում՝ որպես վերագնահատման պահուստ: Սակայն, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ որպես եկամուտ այն չափով, որով նախկինում նվազումը ճանաչվել էր որպես ծախս: Երբ հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որը գերազանցում է նույն ակտիվի գծով նախորդ վերագնահատումից առաջացած վերագնահատման աճը:

Վերագնահատումից աճը ճանաչվում է կուտակված շահույթում Ընկերության կողմից ակտիվի օգտագործմանը զուգահեռ: Կուտակված շահույթում ճանաչված վերագնահատումից աճը իրենից ներկայացնում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը: Վերագնահատված հիմնական միջոցի միավորի իրացման կամ դուրսգրման դեպքում վերագնահատման պահուստում դրա գծով առկա վերագնահատումից աճն ուղղակիորեն վերագրվում է կուտակված շահույթին:

Հիմնական միջոցների այլ հողվածները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման, և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Շենքեր և շինություններ	- 10 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ և այլ	- 1-8 տարի

Քանի որ հողի համար հնարավոր չէ որոշել վերջավոր օգտակար ծառայության ժամկետ, համապատասխան հաշվեկշռային արժեքը չի ամորտիզացվում:

4.6 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄՄ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող,
- իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով չափվող:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Ընկերության՝ ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը,

- Ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները:

Ֆինանսական ակտիվներին առնչվող ամբողջ եկամուտը և ծախսերը, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, արտացոլված են ֆինանսական ծախսերում, ֆինանսական եկամուտում կամ այլ ֆինանսական արդյունքներում, բանկային ավանդների արժեզրկման, որն արտացոլված է այլ ծախսերում : Ընկերության ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են Ծանոթագրություն 13-ում:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, եթե ակտիվները բավարարում են հետևյալ պայմաններին (և չեն դասակարգված որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող)։

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները և հավաքագրել դրանց հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը,
- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն դեպքերում, երբ զեղչման ազդեցությունն աննշան է, զեղչում չի կատարվում: Ֆինանսական գործիքների այս կատեգորիայում են դասակարգվում Ընկերության դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը և բանկային ավանդները:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը: Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են Ծանոթագրություն 13-ում:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Իրական արժեքի և նոմինալ արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոխառությունը ստացվել է սեփականատերերից: Այս դեպքում իրական և նոմինալ արժեքների միջև տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ կապիտալ: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.7 Պաշարներ

Պաշարներն այն ակտիվներն են, որոնք պահվում են սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի համար, կամ հումքի, կամ նյութի ձևով՝ արտադրանքի թողարկման կամ ծառայությունների մատուցման ընթացքում օգտագործելու համար: Պահեստամասերը, վթարային սարքավորումները և օժանդակ սարքավորումները նույնպես ճանաչվում են որպես պաշար, եթե դրանք չեն համապատասխանում հիմնական միջոցների սահմանմանը:

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով առաջին մուտք՝ առաջին ելք (ԱՄԱԵ) մեթոդը, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

4.8 Պետական շնորհներ

Շնորհը չի ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավորված երաշխիք, որ Ընկերությունը կատարելու է դրան կից բոլոր պայմանները, և որ շնորհը ստացվելու է:

Շնորհները, որոնց հիմնական պայմանը Ընկերության կողմից ոչ ընթացիկ ակտիվներ գնելը, կառուցելը կամ այլ կերպ ձեռք բերելն է, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ակտիվների վերաբերող շնորհ և սխտեմատիկորեն փոխանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Ընկերության կանոնադրական նպատակների համար ստացված շնորհը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես եկամուտ այն տարում, երբ դրանք ստացվել են:

4.9 Շահութահարկ

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Ընկերությունը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Ընկերությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

4.10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են բանկային հաշիվների մնացորդները:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակով՝ դրամական միջոցների համարժեքները կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներն են, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Ընկերությունը դասակարգում է ներդրումները որպես դրամական միջոցների համարժեքներ այն դեպքում, եթե դրանք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

4.11 Սեփական կապիտալ, պահուստներ և շահաբաժինների վճարումներ

Ընկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով:

Կանոնադրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է թողարկված բաժնետոմսերի նոմինալ արժեքը:

Վերագնահատման պահուստը ներառում է *հողի և շենքերի* վերագնահատումից աճը:

Կուտակված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Սեփականատերերի հետ բոլոր գործարքներն առանձին-առանձին գրանցված են սեփական կապիտալում:

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

4.12 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները,

Երբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությանն մատուցում են ծառայություններ, Ընկերությունն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղջված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայությունների դիմաց, ճանաչում է՝

- (ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղջված գումարը, Ընկերությունը պետք է ճանաչի այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,
- (բ) որպես ծախս, եթե գումարը չի ներառվել այլ ակտիվի արժեքի մեջ:

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

- (ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքներն ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,
- (բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարգևավճարներ

Պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերությունն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը վճարում է կատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

4.13 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում ղեկավարության կատարած նշանակալի դատողություններ և գնահատման անորոշություն

ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա:

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

Ընկերությունն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

5 Հասույթ

	2024թ.	2023թ.
Ապրանքների վաճառքից	3,714,473	3,266,848
Ծառայությունների մատուցումից	30,318	20,776
	3,744,791	3,287,624

Ընկերության հասույթն ըստ ճանաչման ժամկետայնության ներկայացված է ստորև.

	2024թ.	2023թ.
Ժամանակի մեջ ինչ որ պահին փոխանցվող ապրանքներ	3,714,473	3,266,848
Ժամանակի ընթացքում փոխանցվող ծառայություններ	30,318	20,776
	3,744,791	3,287,624

6 Իրացման ծախսեր

	2024թ.	2023թ.
Տրանսպորտային և ապահովագրական ծախսեր	29,076	23,665
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	77,897	69,188
Այլ	22,272	5,730
	129,245	98,583

7 Վարչական ծախսեր

	2024թ.	2023թ.
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	103,264	111,691
Աուդիտի և խորհրդատվական ծախսեր	50,653	77,590
Բանկային ծառայության և ապահովագրական ծախսեր	10,608	9,994
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	22,624	31,574
Գրասենյակի և կոմունալ ծախսեր	8,715	3,735
Գործողման և ներկայացուցչական ծախսեր	6,420	5,821
Այլ	21,398	24,520
	223,682	264,925

8 Այլ ծախսեր

Ընթացիկ ժամանակաշրջանում այլ ծախսերում ներառվել են հիմնական միջոցների վաճառքից առաջացած ծախսերը՝ 17,272 հազար << դրամ (2023թ.՝ 0), անորակ ապրանքների դիմաց վճարած փոխհատուցումը՝ 25,000 հազար << դրամ (2023թ.՝ 0), ապրանքների որակական կորուստների հետևանքով առաջացած ծախսերը՝ 27,354 հազար << դրամ (2023թ.՝ 2,611 հազար << դրամ), դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների պահուստի աճը՝ 48,601 հազար << դրամ (2023թ.՝ 0) և այլ ծախսերը՝ 7,943 հազար << դրամ (2023թ.՝ 3,946 հազար << դրամ):

9 Ֆինանսական ծախսեր

	2024թ.	2023թ.
Բանկային վարկերի գծով տոկոսային ծախսեր	72,668	60,980
Ստացված փոխառությունների գծով տոկոսային ծախսեր	38,020	37,070
Ֆակտորինգի ֆինանսավորման գծով ֆինանսական ծախսեր	6,039	6,512
Ընդամենը ֆինանսական եկամուտ	116,727	104,562

10 Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ (վնաս)

	2024թ.	2023թ.
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(1,397)	8,402
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	68,455	(59,681)
Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ (վնաս)	67,058	(51,279)

11 Շահութահարկի գծով ծախս

	2024թ.	2023թ.
Ընթացիկ հարկ	34,125	13,929
<ետաձգված հարկ (տե՛ս Ծանոթագրություն 17)	(9,240)	(432)
Ընդամենը շահութահարկի գծով փոխհատուցում	24,885	13,497

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

	2024թ.	Արդյունավետ հարկային դրույթաչափ (%)	2023թ.	Արդյունավետ հարկային դրույթաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՍ-ների)	159,396		102,487	
Շահութահարկ՝ 18% դրույթաչափով (2023թ.՝ 18%)	28,691	18.00	18,448	18.00
Չնվազեցվող ծախսեր, զուտ	(3,806)	(2.39)	(4,951)	(4.83)
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում	24,885	15.61	13,497	13.17

12 Հիմնական միջոցներ

	Հող, շենք և շինություններ	Մեքենաներ և սարքա- վորումներ և այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք			
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	603,028	52,000	655,028
Ավելացում	-	30,160	30,160
Վերագնահատումից արժեքի աճ	364,879	-	364,879
Վերագնահատման արդյունքում դուրսգրում	(6,235)		(6,235)
Դուրսգրում	(17)	-	(17)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	961,655	82,160	1,043,815
Ավելացում	-	1,674	1,674
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	(20,333)	(20,333)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	961,655	63,501	1,025,156
Կուտակված ամորտիզացիա			
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	25,604	21,580	47,184
Տարվա հաշվարկ	19,876	11,618	31,494
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության դուրսգրում	(6,235)	-	(6,235)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	39,245	33,198	72,443
Տարվա հաշվարկ	21,522	13,570	35,092
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	(3,060)	(3,060)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	60,767	43,708	104,475
Հաշվեկշռային արժեք			
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	922,410	48,962	971,372
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	900,888	19,793	920,681

Բանկային վարկերն ապահովելու նպատակով Ընկերությունը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրավադրել է «Հող, շենք և շինություններ» դասում ներառված որոշ շինություններ և հողամասեր: Ընկերության «Հող, շենք և շինություններ» դասը ներառում է Հայաստանի Հանրապետության Արարատ մարզի Այնթապ համայնքի Երևան-Մեղրի մայրուղու թիվ 6/8 հասցեում գտնվող հողամասը, Կոտայքի մարզի Աբովյան քաղաքի 2-րդ արդյունաբերական թաղամասի թիվ 3 հասցեում գտնվող շինությունները և հողամասը:

Ընկերության հողամասերը և շինությունները գնահատվել են անկախ գնահատողի կողմից 2023թ. ընթացքում: Գնահատման համար օգտագործվել է շուկայական արժեքի որոշման համեմատական մեթոդը: Վերագնահատումից առաջացած աճը, հանած համապատասխան հետաձգված հարկերը, կրեդիտագրվել է վերագնահատման պահուստին՝ սեփական կապիտալում:

Մաշվածության գծով ծախսը ներառվել են իրացման և վարչական ծախսերում:

13 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

13.1 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են Ծանոթագրություն 4.6-ում: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներն ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև:

Ֆինանսական ակտիվներ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	773,307	460,435
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15,489	6,669
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	788,796	467,104
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	788,796	467,104

Ֆինանսական պարտավորություններ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ամորտիզացված արժեքով պահվող ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	1,337,380	1,263,638
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	320,486	271,305
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	1,657,866	1,534,943
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	1,657,866	1,534,943

13.2 Վարկեր և փոխառություններ

	Ընթացիկ		Ոչ ընթացիկ	
	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ապահովված բանկային վարկեր	953,252	983,086	15,896	1,852
Փոխառություններ	368,232	278,700	-	-
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	1,321,484	1,261,786	15,896	1,852

14 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ֆինանսական ակտիվներ		
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	841,866	480,393
Պարտքային կորուստների համար պահուստ	(68,559)	(19,958)
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	773,307	460,435
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Տրված կանխավճարներ	274,328	160,064
Պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքեր	13,120	44,173
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	287,448	204,237
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,060,755	664,672

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի զուտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում: Ընկերության՝ համեմատական ժամանակաշրջանի առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը վերանայվել են արժեզրկման հայտանիշների առկայության ստուգման համար:

Ղեկավարությունը հավատացած է, որ պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքերն ամբողջովին ենթակա են վերականգնման:

15 Պաշարներ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ապրանքներ պահեստում	968,222	963,567
Ապրանքներ ճանապարհին	63,474	45,362
Ապրանքների արժեզրկումից կորուստ	(584)	(3,338)
Ընդամենը պաշարներ	1,031,112	1,005,591

Տարվա ընթացքում ծախս ճանաչված պաշարների գումարը կազմում է 3,078,239 հազար ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 2,764,639 հազար ՀՀ դրամ):

16 Կապիտալ և պահուստներ

16.1 Կանոնադրական կապիտալ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կանոնադրական կապիտալի անվանական արժեքը կազմում է 134,000 հազար դրամ (2023թ.՝ 134,000 հազար դրամ):

Ընկերության սեփականատերերն են՝

- Հարություն Առաքելյանը (81%):
- Նաիրա Խաչատրյան (19%):

16.2 Վերազնահատման պահուստ

Վերազնահատման պահուստն առաջանում է հողերի և շենքերի վերազնահատման արդյունքում: Վերազնահատված հողերի և շենքերի օտարման կամ իրացման ժամանակ դրանց գծով վերազնահատման պահուստը հաշվեգրվում է ուղղակիորեն կուտակված շահույթին:

17 Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

	2024թ.	2023թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	(81,711)	(18,504)
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված ծախս (տե՛ս Ծանոթագրություն 11)	9,240	432
Կրեդիտագրված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին	-	(63,639)
Տարեվերջի մնացորդ	(72,471)	(81,711)

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

	1 հունվարի 2024թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2024թ.
Հետաձգված հարկային ակտիվներ			
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	4,299	975	5,274
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	3,592	8,749	12,341
	7,891	9,724	17,615
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ			
Հիմնական միջոցներ	(89,602)	(484)	(90,086)
	(89,602)	(484)	(90,086)
Զուտ արդյունք - հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(81,711)	9,240	(72,471)

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

	1 հունվարի 2023թ.	Այլ համա- պարփակ ֆինան- սական արդյունք- ներում ճանաչված	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Հեղաձգված հարկային ակտիվներ				
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	4,761	-	(462)	4,299
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	5,824	-	(2,232)	3,592
	10,585	-	(2,694)	7,891
Հեղաձգված հարկային պարտավորություններ				
Հիմնական միջոցներ	(29,089)	(63,639)	3,126	(89,602)
	(29,089)	(63,639)	3,126	(89,602)
Ջուտ արդյունք - հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(18,504)	(63,639)	432	(81,711)

18 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	290,953	247,419
Հաճախորդներից կանխավճարներ	245,505	148,151
Վճարվելիք հարկեր և պարտավորություններ	10,689	10,824
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	29,533	23,886
Ընդամենը առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	576,680	430,280

19 Կապակցված կողմեր

Ընկերության կապակցված կողմեր են հանդիսանում Ընկերության բաժնետերը և հիմնական ղեկավար անձնակազմը (ներառյալ ժամանակավոր պաշտոնակատարները) և Ռոք Բերի ՍՊԸ-ն:

19.1 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերության և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են:

Գործարքներ

	2024թ.	2023թ.
Ստացված փոխառություններ	30,727	86,860
Փոխառությունների մարում	24,179	117,688
Տոկոսային ծախս	14,250	9,318
Ապրանքների, ծառայությունների ձեռքբերում	19,083	24,400
Ապրանքների և ծառայությունների վաճառք	381,581	274,172

Մնացորդներ	2024թ.	2023թ.
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	475,477	179,683
Ստացված փոխառություններ	105,997	99,460

19.2 Գործարքներ ղեկավարության և նրանց անմիջական ազգականների հետ

Հիմնական ղեկավար անձնակազմը ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը, որը ներառված է «Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին» հոդվածում:

	2024թ.	2023թ.
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	34,733	34,670
Ընդամենը	34,733	34,670

20 Պայմանականություններ

20.1 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Ընկերությունը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Ընկերության գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

20.2 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությունը հաճախակի ենթարկվում է փոփոխությունների, ինչը որոշ դեպքերում մեկնաբանությունների կարիք է առաջացնում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

20.3 Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ Ընկերությունը շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանություններն ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

21 Ֆինանսական գործիքների ռիսկ

Ռիսկի կառավարման քաղաքականությունները և նպատակները

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Ընկերությունը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկ, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

21.1 Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի, որոնք բխում են ինչպես գործառնական գործունեությունից:

Արտարժույթի ռիսկ

Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը: Ընկերության գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Ընկերության արտերկրյա ձեռքբերումներից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Ընկերությանը ենթարկում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով:

Հոդված

31 դեկտեմբերի 2024թ.	ԱՄՆ դոլար	Եվրո
Ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	176,692	805,814
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	41,928	195,126
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	218,621	1,000,941
Զուտ արդյունք	(218,620)	(1,000,940)

Հոդված

31 դեկտեմբերի 2023թ.	ԱՄՆ դոլար	Եվրո
Ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	158,976	770,371
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	14,267	175,294
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	173,243	945,665
Զուտ արդյունք	(173,243)	(945,665)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ընկերության զգայունությունը՝ ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ դրամի 10% (2023թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը (2023թ.՝ 10%) ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն

արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով (2023թ.՝ 10%):

Դրամի արժուրդում ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ 10%-ով (2023թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

	ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն	
	2024թ.	2023թ.	2024թ.	2023թ.
Շահույթ կամ վնաս	21,862	17,324	100,094	94,566
	21,862	17,324	100,094	94,566

Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը տարվա ընթացքում փոփոխվում է՝ կախված արտերկրյա գործարքների ծավալից: Այդուհանդերձ, վերը ներկայացված վերլուծությունը կարելի է համարել խմբի՝ արտարժույթային ռիսկին ենթարկվածության արտացոլումը:

21.2 Պարտքային ռիսկի վերլուծություն

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Ընկերությունը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Այս ռիսկի ազդեցությունը Ընկերության համար առաջանում է տարբեր ֆինանսական գործիքներից, ինչպիսիք են դեբիտորական պարտքերը և բանկերում մնացորդները, ներառյալ ժամկետային ավանդները: Ընկերությունը կարգավորում է այս ռիսկը դրամական միջոցները հեղինակավոր բանկերում պահելու միջոցով: Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի հավաքագրման հետ կապված ռիսկերը շատ փոքր են:

Ընկերությունը շարունակաբար հսկում է հաճախորդների պարտքի հատկանիշները՝ ելնելով պարտքի վարկանիշային քարտից: Եթե հնարավոր է, օգտագործվում են նաև հաճախորդների վերաբերյալ արտաքին վարկանիշներ և/կամ հաշվետվություններ: Ընկերության քաղաքականությունն է համագործակցել միայն վճարունակ գործընկերների հետ: Ընթացիկ պարտքային ռիսկը կառավարվում է պարբերական ժամկետային վերլուծություններ կատարելու միջոցով՝ համատեղելով յուրաքանչյուր հաճախորդի համար վարկային պարտքի սահմանաչափի որոշմամբ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերը ներառում են մի քանի հաճախորդներ միևնույն արդյունաբերական (գյուղատնտեսական) և աշխարհագրական գոտիներում: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Ընկերությունը գրավ չի վերցնում: Բացի այդ, Ընկերությունը գրավ չի պահանջում նաև այլ ֆինանսական ակտիվների համար (օրինակ՝ բանկերում պահվող դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ):

Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացված է հետևյալ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝

	2024թ.	2023թ.
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	773,307	460,435
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12,951	1,461
Ընդամենը	786,258	461,896

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բանկային հաշիվների մնացորդները կազմում էին համապատասխանաբար 12,951 հազար << դրամ և 1,461 հազար << դրամ, ինչը ներկայացնում է առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին այս ակտիվների հետ կապված:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները պահվում են ընդհանուր ակտիվներով տասը խոշոր հայկական բանկերից հանդիսացող բանկերում, և Ընկերությունը չի ակնկալում, որ այդ բանկերը չեն կատարի իրենց պայմանագրային պարտականությունները: Ընկերության գնահատմամբ բանկային

հաշիվների մնացորդների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվել, ինչը հիմնականում պայմանավորված է վերջիններիս կարճաժամկետ բնույթով:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Ընկերությունը բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոդելը. «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեբիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս առևտրային դեբիտորական պարտքերը գնահատվել են հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ: Դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից:

21.3 Իրացվելիության ռիսկի վերլուծություն

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորվածությունները:

Ընկերությունը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ դրամարկղում և բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Ընկերությունը ստիպված կլինի մարել այդ պարտավորությունները: Աղյուսակը ներառում է տոկոսների և մայր գումարի գծով դրամական միջոցների հոսքերը:

2024թ.

	Անտոկոս	Գործիքներ հաստատուն տոկոսադրույքով	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք (%)			
Մինչև 6 ամիս	-	484,756	484,756
6 ամսից մինչև 1 տարի	320,486	794,695	1,115,181
1-5 տարի	-	57,929	57,929
	320,486	1,337,380	1,657,866

2023թ.

	Անտոկոս	Գործիքներ հաստատուն տոկոսադրույքով	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք (%)			
Մինչև 6 ամիս	-	416,787	416,787
6 ամսից մինչև 1 տարի	271,305	844,999	1,116,304
1-5 տարի	-	1,852	1,852
	271,305	1,263,638	1,534,943

Ընկերությունն իրացվելիության ռիսկի գնահատման և կառավարման ժամանակ հաշվի է առնում ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող դրամային հոսքերը, մասնավորապես՝ դրամական միջոցները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը: Ընկերության դրամական միջոցները և առևտրային դեբիտորական պարտքերը բավարար են անհրաժեշտ դրամական արտահոսքերը կատարելու համար:

22 Իրական արժեքի չափում

Ընկերությունը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

22.1 Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի չափում

Ընկերության հողը և շենքերը հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Հողի և շենքերի գնահատված իրական արժեքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում: Այս ակտիվների իրական արժեքները գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գնահատողների գնահատականները, որոնք ունեն անհրաժեշտ արտոնագրեր: Զգալի փոփոխականները և ենթադրությունները մշակվել են ղեկավարության հետ սերտ համագործակցության պայմաններում: Հետագա տեղեկատվությունը ներկայացված է ստորև:

Հող և շենքեր

Ընկերության "Հող և շինություններ" դասը հաշվառվում են շուկայական արժեքով: Գնահատված իրական արժեքը դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում: Այս ակտիվների իրական արժեքը գնահատվում է՝ հիմք ընդունելով անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գնահատողների գնահատականները, որոնք ունեն անհրաժեշտ արտոնագրեր:

Գնահատումն իրականացվել է՝ օգտագործելով համեմատական մոտեցումը (տե՛ս Ծանոթագրություն 12):

23 Կապիտալի ռիսկի քաղաքականություններ և ընթացակարգեր

Ընկերությունն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունը և բաժնետերերին բավարար եկամուտ մատակարարի:

Ընկերության կապիտալը կազմված է սեփական կապիտալից, որը ներառում է կանոնադրական կապիտալն, կուտակված շահույթն ու վերագնահատման պահուստը, ինչպես նաև փոխառու միջոցները, որոնք ներառում են վարկեր և փոխառությունները, որոնք բացահայտված են Ծանոթագրություն 13.2-ում:

Ղեկավարությունը գնահատում է Ընկերության կապիտալի պահանջները, որպեսզի ապահովի ընդհանուր ֆինանսավորման էֆեկտիվ կառուցվածք՝ խուսափելով չափազանց մեծ լծակավորումից (ելվերից):

Ընկերության՝ որպես կապիտալ կառավարվող գումարները ստուգվող հաշվետու տարվա համար ամփոփված են ստորև.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ջուր պարտք		
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	1,008,304	873,793
Հանած՝ Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(15,489)	(6,669)
	992,815	867,124
Ճշգրտված սեփական կապիտալ		
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	1,008,304	873,793
Վարկեր և փոխառություններ	1,337,380	1,263,638
Ընդհանուր ֆինանսավորում	2,345,684	2,137,431
Ջուտ պարտքի և ճշգրտված սեփական կապիտալի հարաբերակցության գործակից	0.42	0.41

Ֆինանսական հաշվետվություններ և Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ԱԳՐՈՏԵԽ» սահմանափակ
պատասխանատվությամբ ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2023թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
Երևան Պլազա բիզնես կենտրոն
ՀՀ, ք. Երևան 0015
Գրիգոր Լուսավորչի 9
Հ. + 374 10 50 09 64/61

Grant Thornton CJSC
Yerevan Plaza business Center
9 Grigor Lusavorich Street,
Yerevan 0015, Republic of Armenia
T + 374 10 50 09 64/61

«ԱԳՐՈՏԵԼ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության բաժնետերերին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱԳՐՈՏԵԼ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերի վերաբերյալ համառոտագիր:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՄ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՄԻ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ էթիկայի նշանակալից աստիճանով համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքի շեշտադրում

Մենք ուշադրություն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 22.1-ի վրա, որտեղ նկարագրվում է ՀՀ Հարկային օրենսգրքի տրանսֆերային գնագոյացման վերաբերյալ կարգավորումների ազդեցությունը Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Ղեկավարության գնահատմամբ այդ ազդեցությունն էական չէ: Մեր կարծիքը չի ձևավոխվել այս հանգամանքի առնչությամբ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Ընկերության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կնայտաբերի լայն խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազմեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է,

քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:

- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ուղղամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է ղեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու ղեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Արմեն Հովհաննիսյան
Տնօրեն

Էմիլ Վասիլյան, FCCA
Առաջադրանքի պատասխանատու

26 հունիսի 2024թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ		2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Ծանոթ.		
Ակտիվներ			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	4	971,372	607,844
Ոչ նյութական ակտիվներ		1,118	1,263
		<u>972,490</u>	<u>609,107</u>
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	5	1,005,591	912,341
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	6	664,672	559,746
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում		6,669	2,691
		<u>1,676,932</u>	<u>1,474,778</u>
Ընդամենը ակտիվներ		<u>2,649,422</u>	<u>2,083,885</u>
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
<i>Կապիտալ և պահուստներ</i>			
Կանոնադրական կապիտալ	7	134,000	121,000
Կուտակված շահույթ		303,806	479,761
Վերագնահատման պահուստ		435,987	146,077
		<u>873,793</u>	<u>746,838</u>
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	8	1,852	57,931
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	9	81,711	18,504
		<u>83,563</u>	<u>76,435</u>
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	10	430,280	487,637
Վարկեր և փոխառություններ	8	1,261,786	771,949
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		-	51,127
		<u>1,692,066</u>	<u>1,260,612</u>
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		<u>2,649,422</u>	<u>2,083,885</u>

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2024թ. հունիսի 26-ին:

Խաչատրյան Եսիրա
Տնօրեն

Աիդա Արզումանյան
Էն ընդ Քեյ Կոնսալթինգ ՍՊԸ-ի տնօրեն

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 38-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

		2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հազար դրամ	Ծանոթ.		
Հասույթ	11	3,287,624	4,573,448
Վաճառքի ինքնարժեք		(2,696,593)	(3,675,811)
Համախառն շահույթ		591,031	897,637
Այլ եկամուտ		37,362	28,510
Իրացման ծախսեր	12	(98,583)	(126,447)
Վարչական ծախսեր	13	(264,925)	(228,955)
Այլ ծախսեր		(6,557)	(136,184)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ		258,328	434,561
Ֆինանսական ծախսեր	14	(104,562)	(85,716)
Այլ ֆինանսական հոդվածներ	15	(51,279)	154,358
Շահույթ մինչև հարկերը		102,487	503,203
Շահութահարկի գծով ծախս	16	(13,497)	(76,680)
Տարվա շահույթ		88,990	426,523
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվի շահույթին կամ վնասին</i>			
Հիմնական միջոցների վերագնահատում		353,549	-
Չվերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ	9	(63,639)	-
		289,910	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		378,900	426,523

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 38-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ

	Կանոնադրական կապիտալ	Կուտակված շահույթ	Վերագնա- հատման պահուստ	Ընդամենը
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	112,300	233,238	146,077	491,615
Տարվա շահույթ	-	426,523	-	426,523
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	426,523	-	426,523
Կանոնադրական կապիտալի համալրում	8,700	-	-	8,700
Շահաբաժիններ	-	(180,000)	-	(180,000)
Գործարքներ սեփականատիրոջ հետ	8,700	(180,000)	-	(171,300)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	121,000	479,761	146,077	746,838
Տարվա շահույթ	-	88,990	-	88,990
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	289,910	289,910
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	88,990	289,910	378,900
Կանոնադրական կապիտալի համալրում	13,000	-	-	13,000
Շահաբաժիններ	-	(264,945)	-	(264,945)
Գործարքներ սեփականատիրոջ հետ	13,000	(264,945)	-	(251,945)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	134,000	303,806	435,987	873,793

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 38-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տարվա շահույթ <i>Ճշգրտումներ</i>	88,990	426,523
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	31,574	25,859
Շահութահարկի գծով ծախս	13,497	76,680
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	17	-
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի պահուստի շարժ	(12,396)	24,460
Տոկոսային ծախս (տե՛ս ծանոթագրություն 25)	104,562	85,716
Ապրանքների արժեքի նվազում	3,338	71,384
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/(վնաս)	51,279	(154,358)
<i>Գործառնական շահույթ նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները</i>	<u>280,861</u>	<u>556,264</u>
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	(85,090)	(164,784)
Պաշարների փոփոխություն	(96,588)	(150,729)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	(65,389)	31,219
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ</i>	<u>33,794</u>	<u>271,970</u>
Վճարված տոկոսներ	(81,035)	(103,077)
Վճարված շահութահարկ	(76,273)	(69,596)
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<u>(123,514)</u>	<u>99,297</u>

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(30,210)	(65,549)
<i>Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված գուտ դրամական միջոցներ</i>	(30,210)	(65,549)
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Կանոնադրական կապիտալի համալրում	13,000	8,700
Վճարված շահաբաժիններ	(264,945)	(180,000)
Վարկերից և փոխառություններից մուտքեր/(մարումներ)	408,684	114,800
<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված (գործունեության համար օգտագործված) գուտ դրամական միջոցներ</i>	156,739	(56,500)
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդների գուտ աճ/(նվազում)	3,015	(22,752)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	963	(2,793)
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա սկզբում	2,691	28,236
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա վերջում	6,669	2,691

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 38-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«ԱԳՐՈՏԵԽ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը (Ընկերություն) ստեղծվել է Ընկերության մասնակցի Հարություն Յուրիկի Առաքելյանի 2014թ. սեպտեմբերի 9-ի որոշման համաձայն:

Ընկերության գործունեության հիմնական նպատակն է ջերմատնային տնտեսություններում և բաց գրունտում գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրության համար անհրաժեշտ բարձրորակ ապրանքների մատակարարումը և այդ բնագավառում խորհրդատվության տրամադրումը:

Ընկերությունը համագործակցում է եվրոպական, ռուսական, իսրայելական և աշխարհի այլ առաջատար արտադրողների հետ և Հայաստան է ներմուծում վերջինների արտադրության հետևյալ ապրանքները՝

- ազոտական, ֆոսֆորական, կալիումական պարարտանյութեր, առանձին միկրոէլեմենտներ պարունակող պարարտանյութեր, համակցված պարարտանյութեր և օրգանական պարարտանյութեր,
- հիվանդությունների և վնասատուների դեմ պայքարի կենսաբանական, քիմիական և մեխանիկական պաշտպանության միջոցներ,
- փոշոտող իշամեղուներ,
- բույսերի հիդրոպոնիկ մշակության համար կիրառվող օրգանական և հանքային սուբստրատներ,
- բույսերը արևի ճառագայթներից պաշտպանելու համար ջերմատների տանիքները ներկելու և ներկը մաքրելու միջոցներ,
- ջերմատների և այլ գյուղատնտեսական տարածքների ախտահանման միջոցներ,
- պտղատու ծառերի և բարձրարժեք հաստապտուղների տնկանյութ,
- ջերմատան արքեսուարներ,
- գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրության համար անհրաժեշտ այլ ապրանքներ:

Ընկերությունը գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրողներին տրամադրում է ազդրոմիական խորհրդատվություն Ընկերության և արտերկրի որակավորված մասնագետների միջոցով:

Ընկերության մասնակիցներն են՝ Հարություն Առաքելյանը (81%) և Նաիրա Խաչատրյանը (19%):

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Աբովյան, 2-րդ փող. 3, Հայաստանի Հանրապետություն:

2023թ. Ընկերության հիմնական աշխատողների տարեկան միջին թվաքանակը կազմել է 35 մարդ (2022. 35 մարդ):

Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն:

Իրավիճակն Հայաստանի Հանրապետությունում էլ ավելի է սրվել Ադրբեջանի Հանրապետության կողմից սանձազերծված պատերազմի արդյունքում: Չնայած կնքված զինադադարի համաձայնագրին՝ դեռևս անորոշ են պատերազմի հետևանքները Հայաստանի տնտեսության վրա թե կարճաժամկետ, և թե երկարաժամկետ առումներով:

2022թ. փետրվարի 24-ին Ուկրաինայում բռնկված հակամարտությունն արագությամբ ծավալվում է՝ զգալի ազդեցություն թողնելով աշխարհի վրա: ԱՄՆ-ն և եվրոպական երկրները կոշտ պատժամիջոցներ են կիրառել Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Արևմտյան երկրները քննարկում են գոյություն ունեցող պատժամիջոցների ընդլայնումը: Ռուսաստանի Դաշնությունը Հայաստանի Հանրապետության էական առևտրատնտեսական գործընկերն է, ուստի սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ կիրառվող պատժամիջոցները, ինչպես նաև դրանց ընդարձակումը կարող են լուրջ ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական շուկաների և ամբողջ տնտեսության վրա: Համաշխարհային մակարդակով ավելի խոր պատժամիջոցներ կիրառելը կարող է հանգեցնել բարձր գնաճի, ֆինանսական շուկաների աճի տեմպի նվազման և որոշակի խաթարման:

Ուկրաինայում բռնկված հակամարտությունը պատճառ դարձավ, որ հազարավոր ռուսներ և ուկրաինացիներ տեղափոխվեն Հայաստանի Հանրապետություն: Սա վերաբերում է ոչ միայն անհատներին, այլ նաև ձեռնարկություններին, որոնք հիմնադրվել և իրենց գործունեությունը ծավալել են այդ երկրներում: Դա հանգեցրեց հայկական շուկա արտարժույթի ներհոսքի ավելացմանը, ինչի հետևանքով հայկական դրամը զգալի արժևորվեց ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ: Մյուս կողմից, ՀՀ կենտրոնական բանկը ոչ մի միջոց չձեռնարկեց, որպեսզի թուլացնի հայկական ազգային արժույթի դիրքերը:

2023թ. Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքական իրավիճակը շարունակում է մնալ համեմատաբար անկայուն, 44-օրյա Արցախյան պատերազմի հետևանքները դեռևս էական ազդեցություն են ունենում երկրի ընդհանուր և տնտեսվարող սուբյեկտների վրա: 2023թ. սեպտեմբերին տեղի ունեցավ շուրջ 120,000 Արցախաբնակ հայերի բռնի տեղահանումը դեպի Հայաստան, որը լրացուցիչ տնտեսական և քաղաքական ցնցումների առիթ հանդիսացավ: Քաղաքական անկայուն իրավիճակի, միջազգային ճանապարհների պարբերաբար փակման, հրադադարի ռեժիմի կարճաժամկետ խախտումների հետևանքով, դժվար է հստակ կանխատեսել նշված պայմանների տնտեսական ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա:

Վերոնշյալ իրադարձությունները կարող են հետագայում էական ազդեցություն ունենալ Ընկերության ապագա գործունեության և ֆինանսական կայունության վրա, որոնց ամբողջական հետևանքները դժվար է կանխատեսել ներկա պահին: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել Ընկերության ղեկավարության ներկա սպասումներից:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում վերը նկարագրվածի հնարավոր ապագա ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա:

2 Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից: Հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով այն գնահատման վրա, որ Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է անընդհատության սկզբունքից ելնելով:

2.2 Չափման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվեգրման սկզբունքով և սկզբնական արժեքի մեթոդով՝ բացառությամբ հիմնական միջոցների ՈՀող և շինությունները՝ դասի, որը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքներով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Ընկերության ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 17-ում:

2.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2023թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2023թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2023թ., որն էլ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը	
ՖՀՄՄ 17	Փոփոխություններ Ապահովագրական պայմանագրերում ՖՀՄՄ 17, ներառյալ ՖՀՄՄ 9-ի կիրառումից ժամանակավոր ազատման երկարաձգումը (ՖՀՄՄ 4 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 12	Մեկ գործարքից առաջացող ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2023թ.
ՖՀՄՄ 17	ՖՀՄՄ 17-ի և ՖՀՄՄ 9-ի սկզբնական կիրառում – Համեմատական տեղեկատվություն (ՖՀՄՄ 17 փոփոխություն)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 8	Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՄ 8 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 1	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՄ 1 և ՖՀՄՄ Գործնական կիրառություն 2)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 12	Միջազգային հարկային բարեփոխումներ – Pillar 2 կանոններ (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություն)	1 հունվարի 2023թ.
ՖՀՄՄ ՓՄՁ-ների համար	Միջազգային հարկային բարեփոխումներ – Pillar 2 մոդելային կանոններ (ՖՀՄՄ ստանդարտի փոփոխություն ՓՄՁ-ների համար)	1 հունվարի 2023թ.

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից թողարկվել են որոշ նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև.

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը	Տվյալ ամսաթվին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար կիրառելի
ՀՀՄՍ 1	Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՖՀՄՍ 16	Վարձակալության պարտավորություն Վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքի ժամանակ (ՀՀՄՍ 16 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՍ 1	Ոչ-ընթացիկ պարտավորություններ պայմանագրերի հետ (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՍ 7 և ՖՀՄՍ 7	Մատակարարների ֆինանսական պայմանավորվածություններ (ՀՀՄՍ 7 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՍ 21	Փոխանակելիության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21 փոփոխություն)	1 հունվարի 2025թ.

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականություն

3.1 Արտարժույթ

Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից հրապարակված փոխարժեքը, 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 404.79 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 447.90 ՀՀ դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 393.57 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 420.06 ՀՀ դրամ): Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը):

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

3.2 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների Հոդ և շինություններ դասը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված է վերագնահատված արժեքով, որը իրենից ներկայացնում է վերագնահատման օրվա դրությամբ հիմնական միջոցի իրական արժեքը՝ հանած հետագա կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները: Ցանկացած կուտակված մաշվածություն վերագնահատման օրը բացառվում է ակտիվի

համախառն հաշվեկշռային արժեքից և ակտիվի վերագնահատված արժեքում ներկայացվում է զուտ արժեքը:

Հիմնական միջոցների վերագնահատումից արժեքի աճը վերագրվում է այլ համապարփակ եկամուտներին և արտացոլվում է սեփական կապիտալում՝ որպես վերագնահատման պահուստ: Մակայն, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ որպես եկամուտ այն չափով, որով նախկինում նվազումը ճանաչվել էր որպես ծախս: Երբ հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որը գերազանցում է նույն ակտիվի գծով նախորդ վերագնահատումից առաջացած վերագնահատման աճը:

Վերագնահատումից աճը ճանաչվում է կուտակված շահույթում Ընկերության կողմից ակտիվի օգտագործմանը զուգահեռ: Կուտակված շահույթում ճանաչված վերագնահատումից աճը իրենից ներկայացնում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը: Վերագնահատված հիմնական միջոցի միավորի իրացման կամ դուրսգրման դեպքում վերագնահատման պահուստում դրա գծով առկա վերագնահատումից աճը ուղղակիորեն վերագրվում է կուտակված շահույթին:

Հիմնական միջոցների այլ հոդվածները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Մեքենաների և սարքավորումների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետը կկազմի 5 տարի:

Շենքերն ու շինությունները դասակարգվում են չօգտագործված հիմնական միջոցներին, քանի որ շենքերն անավարտ են և ենթակա չեն օգտագործման:

Քանի որ հողի համար հնարավոր չէ որոշել վերջավոր օգտակար ծառայության ժամկետ, համապատասխան հաշվեկշռային արժեքը չի ամորտիզացվում:

3.3 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար

ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 1-5 տարի լիցենզիաների, վստահագրերի և ինտերնետային կայքերի համար:

3.4 Վարձակալված ակտիվներ

2023թ. Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ընկերությունը կնքում է վարձակալական պայմանագրեր առևտրային տարածքների վարձակալության համար: Առևտրային տարածքների գծով վարձակալական պայմանագրերը սովորաբար կնքվում են 1 տարի ժամկետով:

Վարձակալության պայմանագիրն իրավունք է տալիս որոշակի ժամանակահատվածում սահմանելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործուման ուղղությունները և ստանալու որոշակիացված ակտիվից բոլոր տնտեսական օգուտները՝ փոխհատուցման դիմաց:

Հաշվետվության ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունն ունի մեկ գործող վարձակալական պայմանագիր առևտրային տարածքի վարձակալության համար:

Վարձակալության ճանաչումը և չափումը որպես վարձակալ

Ընկերությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրաթեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

3.5 Պաշարներ

Պաշարներն այն ակտիվներն են, որոնք պահվում են սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի համար, կամ հումքի, կամ նյութի ձևով՝ արտադրանքի թողարկման կամ ծառայությունների մատուցման ընթացքում օգտագործելու համար: Պահեստամասերը, վթարային սարքավորումները և օժանդակ սարքավորումները նույնպես ճանաչվում են որպես պաշար, եթե դրանք չեն համապատասխանում հիմնական միջոցների սահմանմանը:

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով առաջին մուտք՝ առաջին ելք (ԱՄԱԵ) մեթոդը, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

3.6 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄՍ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող
- իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ արդյունքում:

Ներկայացված ժամանակաշրջաններում Ընկերությունը չունի որպես այլ համապարփակ արդյունքում իրական արժեքով հաշվառվող դասակարգված ֆինանսական ակտիվներ:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Ընկերության՝ ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը,
- Ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները:

Ֆինանսական ակտիվներին առնչվող ամբողջ եկամուտը և ծախսերը, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, արտացոլված են ֆինանսական եկամուտում կամ այլ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման, որը արտացոլված է այլ ծախսերում: Ընկերության ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 18.2-ում:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, եթե ակտիվները բավարարում են հետևյալ պայմաններին (և չեն դասակարգված որպես իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով).

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները և հավաքագրել դրանց հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը,
- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմանները առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն դեպքերում, երբ զեղչման ազդեցությունը աննշան է, զեղչում չի կատարվում: Ֆինանսական գործիքների այս կատեգորիայում են դասակարգվում Ընկերության դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը և այլ դեբիտորական պարտքերի մեծամասնությունը, ինչպես նաև ցուցակված պարտատոմսերը, որոնք նախկինում՝ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն դասակարգված էին որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչելու համար ՖՀՄՍ 9-ում արժեզրկմանը ներկայացված պահանջներում օգտագործվում է ապագային առնչվող տեղեկատվություն՝

«Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելը»: ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների շրջանակներում ընդգրկվող գործիքները ներառում են առևտրային դեբիտորական պարտքերը:

Պարտքային կորուստների ճանաչումը այլևս կախված չէ Ընկերության՝ պարտքային կորուստը բնորոշող իրադարձության սկզբնական բացահայտումից: Փոխարենը, պարտքային ռիսկը գնահատելիս և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Ընկերությունը դիտարկում է տեղեկատվության ավելի ընդլայնված գանգված՝ ներառյալ անցյալ իրադարձությունները, ընթացիկ պայմանները, խելամիտ և հիմնավորված կանխատեսումները, որոնք ազդեցություն ունեն գործիքի ապագա դրամական հոսքերի ակնկալվող հավաքագրելիության վրա:

Առաջընթաց գնահատման մոտեցումը կիրառելիս առանձնացվում են հետևյալները.

- Ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չեն խեղաթյուրվել կամ ունեն ցածր պարքային ռիսկ («Փուլ 1») և
- Ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն խեղաթյուրվել են և որոնց պարքային ռիսկը ցածր չէ («Փուլ 2»):

«Փուլ 3»-ը ընդգրկում է այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց մասով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ ապացույցներ:

«12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները» ճանաչվում են առաջին դասի ակտիվների համար, մինչդեռ «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները» ճանաչվում են երկրորդ դասի ակտիվների համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը որոշվում է ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի պարտքային կորուստների հավանականության միջին կշռված գնահատումով:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր և պայմանագրային ակտիվներ

Ընկերությունը հաշվառում է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը և պայմանագրային ակտիվները օգտվելով պարզեցված մոտեցումից և կորուստի գծով պահուստը ձևակերպում է որպես գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են պայմանագրային դրամական հոսքերի ակնկալվող դադարեցումները՝ հաշվի առնելով ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամկետի ամբողջ ընթացքում ցանկացած պահի չմարվելու հնարավորությունը: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելիս Ընկերությունն օգտագործում է պահուստի մատրիցան՝ ելնելով պատմական փորձից, արտաքին ցուցանիշներից և ապագային առնչվող տեղեկատվությունից:

Ընկերությունը գնահատում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումը հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ, դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Քանի որ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ֆինանսական պարտավորությունների հաշվառումը հիմնականում մնում է այնպիսին, ինչպիսին էր ՀՀՄՍ 39-ի պահանջներով, ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումը ազդեցություն չի ունեցել Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունների վրա: Այնուամենայնիվ, ամբողջականության համար, ստորև ներկայացված է համապատասխան քաղաքականությունը:

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը և ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունները: Ընկերության ֆինանսական

պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 18.2-ում:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Իրական արժեքի և նումինալ արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոխառությունը ստացվել է սեփականատերերից: Այս դեպքում իրական և նումինալ արժեքների միջև տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ կապիտալ: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կտուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.7 Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում

Մնացորդները դրամարկղում և բանկերում ներառում են կանխիկ միջոցները, բանկային հաշիվների մնացորդները և դրամական միջոցները՝ ճանապարհին:

3.8 Սեփական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով:

Վերազնահատման պահուստը ներառում է հիմնական միջոցների ՈՀող և շինությունները՝ դասի վերազնահատումից օգուտները:

Կուտակված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահարաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

3.9 Վերազնահատման պահուստ

Վերազնահատման պահուստն առաջանում է հիմնական միջոցների ՈՀող և շինությունները՝ դասի վերազնահատման արդյունքում: Վերազնահատումից աճը ճանաչվում է կուտակված շահույթում Ընկերության կողմից ակտիվի օգտագործմանը զուգահեռ: Կուտակված շահույթում ճանաչված վերազնահատումից աճը իրենից ներկայացնում է ակտիվի վերազնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը: Վերազնահատված հիմնական միջոցի միավորի իրացման կամ դուրսգրման դեպքում վերազնահատման պահուստում դրա գծով առկա վերազնահատումից աճը ուղղակիորեն վերագրվում է կուտակված շահույթին:

3.10 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Ընկերությունը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Ընկերությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

3.11 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները,

Երբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությանը մատուցում են ծառայություններ, Ընկերությունն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղջված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայությունների դիմաց, ճանաչում է՝

- (ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղջված գումարը, Ընկերությունը պետք է ճանաչի այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,
- (բ) որպես ծախս, եթե գումարը չի ներառվել այլ ակտիվի արժեքի մեջ:

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

- (ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,
- (բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարզևավճարներ

Պարզևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերությունն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

3.12 Հասույթ

Հասույթը գոյանում է հիմնականում ապրանքների վաճառքից և ծառայությունների մատուցումից:

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով՝ հաշվի առնելով Ընկերության կողմից տրամադրված ցանկացած առևտրական գեղչերը և իջեցումների գումարները:

Հասույթից նվազեցվում են հաճախորդների կողմից վերադարձվելիք ապրանքների գնահատված գումարը, գնահատված իջեցումները և նմանատիպ այլ նվազեցումներ:

Որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել հասույթ, թե ոչ, Ընկերությունն առաջնորդվում է 5-քայլի գործընթացով.

- 1 Բացահայտել հաճախորդի հետ պայմանագիրը,
- 2 Բացահայտել կատարման պարտականությունները,
- 3 Որոշել գործարքի գինը,
- 4 Բաշխել գործարքի գինը կատարման պարտականությունների միջև,
- 5 Ճանաչել հասույթը, երբ կատարման պարտականությունը(ները) բավարարված են:

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ Ընկերությունը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ապրանքը կամ ծառայությունը:

Ապրանքների վաճառք

Ապրանքների վաճառքից ստացված հասույթը հիմնականում ներառում է Ընկերության կողմից ներմուծված գյուղատնտեսության համար օգտագործվող պարարտանյութերի իրացումը: Ապրանքների վաճառքից ստացված հասույթը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունը գնորդին է փոխանցում ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների նշանակալի մասը:

Ապրանքների վաճառքից ստացված հասույթը ճանաչվում է, երբ՝

- Ընկերությունը գնորդին է փոխանցել ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների նշանակալի մասը,
- Ընկերությունը չի պահպանում ո՛չ կառավարման շարունակական մասնակցություն, որը սովորաբար բխում է սեփականության իրավունքից, ո՛չ էլ՝ վաճառված ապրանքների նկատմամբ արդյունավետ վերահսկողություն,
- հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը,
- հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն,
- հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի հետ կապված կատարված կամ կատարվելիք ծախսումները:

4 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ	Մեքենաներ և սարքա- վորումներ և Ընդամենը		
	Հոդ, շենք և շինություններ	այլ	
<i>Սկզբնական արժեք</i>			
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	556,009	34,883	590,892
Ավելացում	47,019	17,117	64,136
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	603,028	52,000	655,028
Ավելացում	-	30,160	30,160
Վերազնահատումից արժեքի աճ	364,879	-	364,879
Վերազնահատման արդյունքում դուրսգրում	(6,235)	-	(6,235)
Դուրսգրում	(17)	-	(17)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	961,655	82,160	1,043,815
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>			
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	12,562	9,106	21,668
Տարվա հաշվարկ	13,042	12,474	25,516
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	25,604	21,580	47,184
Տարվա հաշվարկ	19,876	11,618	31,494
Վերազնահատման արդյունքում մաշվածության դուրսգրում	(6,235)	-	(6,235)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	39,245	33,198	72,443
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>			
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	577,424	30,420	607,844
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	922,410	48,962	971,372

Բանկային վարկերն ապահովելու նպատակով Ընկերությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրավադրել է 865,087 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 543,447 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեք ունեցող հիմնական միջոցներ:

Ընկերության «Հոդ, շենք և շինություններ» դասը ներառում է Հայաստանի Հանրապետության Արարատ մարզի Այնթապ համայնքի Երևան-Մեղրի մայրուղու թիվ 6/8 հասցեում գտնվող հողամասը, Կոտայքի մարզի Աբովյան քաղաքի 2-րդ արդյունաբերական թաղամասի թիվ 3 հասցեում գտնվող շինությունները և հողամասը: Ընկերության հողամասերը և շինությունները գնահատվել են անկախ գնահատողի կողմից 2023թ. ընթացքում: Գնահատման համար օգտագործվել է շուկայական արժեքի որոշման համեմատական մեթոդը: Վերազնահատումից առաջացած աճը, հանած համապատասխան հետաձգված հարկերը, կրեդիտագրվել է վերազնահատման պահուստին՝ սեփական կապիտալում:

Մաշվածության գծով ծախսը ներառվել է վարչական ծախսերում:

5 Պաշարներ

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ապրանքներ պահեստում	963,567	931,687
Ապրանքներ ճանապարհին	45,362	52,038
Ապրանքների արժեզրկումից կորուստ	(3,338)	(71,384)
	<u>1,005,591</u>	<u>912,341</u>

Տարվա ընթացքում ծախս ճանաչված պաշարների գումարը կազմում է 2,764,639 հազար դրամ (2022թ.՝ 3,647,667 հազար դրամ):

6 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	480,393	475,898
Պարտքային կորուստների համար պահուստ	(19,958)	(32,354)
	<u>460,435</u>	<u>443,544</u>
<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Կանխավճարներ	160,064	106,088
Պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքեր	44,173	10,114
	<u>204,237</u>	<u>116,202</u>
	<u>664,672</u>	<u>559,746</u>

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գուտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Ապրանքների վաճառքից կամ ծառայությունների մատուցումից առաջացած առևտրային դեբիտորական պարտքի միջին տևողությունը կազմում է՝ 53 օր (2022թ.՝ 37 օր): Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Ղեկավարությունը հավատացած է, որ պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքերն ամբողջովին ենթակա են վերականգնման:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի մնացորդները ներկայացված են հայկական դրամով:

7 Կապիտալ և պահուստներ

7.1 Կանոնադրական կապիտալ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կանոնադրական կապիտալի անվանական արժեքը կազմում է 134,000 հազար դրամ (2022թ.՝ 121,000 հազար դրամ):

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը համալրվել է 13,000 հազար դրամ՝ կանոնադրական կապիտալում լրացուցիչ միջոցներ ներդնելու միջոցով (2022թ.՝ 8,700 հազար դրամ):

Ընկերության սեփականատերերն են՝

- Հարություն Առաքելյանը (81%):
- Նաիրա Խաչատրյան (19%):

7.2 Վերագնահատման պահուստ

Վերագնահատման պահուստն առաջանում է հողի և վերագնահատման արդյունքում: Վերագնահատված հողի և շենքերի օտարման ժամանակ դրանց գծով վերագնահատման պահուստը հաշվեգրվում է ուղղակիորեն կուտակված շահույթին կամ վնասին:

7.3 Շահաբաժիններ

2023թ.-ի ընթացքում Ընկերության մասնակիցների որոշման հիման վրա վերջիններիս վճարվել է 264,945 հազար դրամ (2022թ.՝ 180,000 հազար դրամ) շահաբաժին:

8 Վարկեր և փոխառություններ

Հազար դրամ	Ընթացիկ		Ոչ ընթացիկ	
	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ապահովված բանկային վարկեր	983,086	420,542	1,852	57,931
Փոխառություններ	278,700	301,306	-	-
	<u>1,261,786</u>	<u>721,848</u>	<u>1,852</u>	<u>57,931</u>

Վարկերն ապահովված են Ընկերության գույքով (տե՛ս ծանոթ. 4):

Ընթացիկ վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային մնացորդին, քանի որ զեղչման ազդեցությունն էական չէ:

Վարկերի և փոխառությունների փոխարժեքները ներկայացված են ծանոթագրություն 19(ա)-ում:

9 Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2023թ.	2022թ.
Տարեկգբի մնացորդ	(18,504)	(25,658)
Ծախսագրված շահույթում կամ վնասում (տե՛ս ծանոթագրություն 16)	432	7,154
Կրեդիտագրված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին	(63,639)	-
Տարեվերջի մնացորդ	(81,711)	(18,504)

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	1 հունվարի 2023թ.	Շահույթում կամ վնասում	Այլ համա- պարփակ ֆինանսական արդյունքում	31 դեկտեմբերի 2023թ.
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	4,761	-	(462)	4,299
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	5,824	-	(2,232)	3,592
	10,585	-	(2,694)	7,891
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>				
Հիմնական միջոցներ	(29,089)	(63,639)	3,126	(89,602)
	(29,089)	(63,639)	3,126	(89,602)
Զուտ արդյունք - հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(18,504)	(63,639)	432	(81,711)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում	Այլ համա- պարփակ ֆինանսական արդյունքում	31 դեկտեմբերի 2022թ.
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,010	2,751	-	4,761
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,421	4,403	-	5,824
	<u>3,431</u>	<u>7,154</u>	<u>-</u>	<u>10,585</u>
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>				
Հիմնական միջոցներ	(29,089)	-	-	(29,089)
	<u>(29,089)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(29,089)</u>
Զուտ արդյունք - հետաձգված հարկային պարտավորություններ	<u>(25,658)</u>	<u>7,154</u>	<u>-</u>	<u>(18,504)</u>

10 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	247,419	278,113
Հաճախորդներից կանխավճարներ	148,151	175,877
Վճարվելիք հարկեր և պարտավորություններ	10,824	7,193
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	23,886	26,454
	<u>430,280</u>	<u>487,637</u>

Ապրանքների ձեռքբերման գծով առաջացած պարտավորությունների մարման միջին տևողությունը կազմում է 35 օր (2022թ. 36 օր): Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում: Ընկերությունն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ, որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարում:

Ընկերության արտարժույթային ռիսկի մասին ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է ծանոթագրություն 19-ում:

11 Հասույթ

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ապրանքների վաճառքից	3,266,848	4,554,240
Ծառայությունների մատուցումից	20,776	19,208
	<u>3,287,624</u>	<u>4,573,448</u>

12 Իրացման ծախսեր

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Տրանսպորտային և ապահովագրական ծախսեր	23,665	23,907
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	69,188	98,534
Այլ	5,730	4,006
	<u>98,583</u>	<u>126,447</u>

13 Վարչական ծախսեր

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	111,691	85,108
Աուդիտի և խորհրդատվական ծախսեր	77,590	54,090
Բանկային ծառայության և ապահովագրական ծախսեր	9,994	5,823
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	31,574	27,238
Գրասենյակի և կոմունալ ծախսեր	3,735	4,523
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	5,821	5,002
Այլ	24,520	47,171
	<u>264,925</u>	<u>228,955</u>

14 Ֆինանսական ծախսեր

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Բանկային վարկերի գծով տոկոսային ծախսեր	60,980	37,637
Ստացված փոխառությունների գծով տոկոսային ծախսեր	37,070	39,980
Ֆակտորինգի ֆինանսավորման գծով ֆինանսական ծախսեր	6,512	8,099
	<u>104,562</u>	<u>85,716</u>

15 Այլ ֆինանսական հոդվածներ

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ՝ Ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող անորտիզացված արժեքով	8,402	(4,275)
Ֆինանսական պարտավորություններ՝ չափվող անորտիզացված արժեքով	(59,681)	158,633
	<u>(51,279)</u>	<u>154,358</u>

16 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	13,929	83,834
Հետաձգված հարկ (տե՛ս ծանոթագրություն 9)	(432)	(7,154)
	<u>13,497</u>	<u>76,680</u>

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը (համաձայն \$ՀՄՄ)	102,487		503,203	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով (2022թ.՝ 18%)	18,448	18.0	90,576	18.0
(Չհարկվող)/Չնվազեցվող ծախսեր, գուտ	(4,951)	(4.83)	(13,896)	(2.8)
Շահութահարկի գծով ծախս	13,497	13.17	76,680	15.2

17 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

17.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Ընկերությունն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

Պաշարներ

Ղեկավարությունը գնահատում է պաշարների գուտ իրացման արժեքը՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հասանելի ամենավստահելի ապացույցները: Այս պաշարների ապագա իրացման վրա կարող են ազդեցություն ունենալ ապագա տեխնոլոգիաները կամ շուկայով առաջնորդվող այլ փոփոխությունները, որը կարող է նվազեցնել ապագա վաճառքի գները:

18 Ֆինանսական գործիքներ

18.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.6-ում:

18.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ծանոթագրություն 3.6-ում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների յուրաքանչյուր կատեգորիա, ինչպես նաև դրանց հետ կապված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված մնացորդները վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների հետևյալ կատեգորիաներին.

Ֆինանսական ակտիվներ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հազար դրամ		
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	460,435	443,544
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	6,669	2,691
	<u>467,104</u>	<u>446,235</u>

Ֆինանսական պարտավորություններ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հազար դրամ		
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	1,263,638	779,779
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	271,305	304,567
	<u>1,534,943</u>	<u>1,084,346</u>

19 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Ընկերությունը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Ընկերությունը չի ներգրավված սպեկուլյատիվ նպատակներով ֆինանսական ակտիվների ակտիվ առքուվաճառքի գործարքներում, ինչպես նաև չի թողարկում օպցիոններ: Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնց Ընկերությունը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի և տոկոսադրույքային ռիսկի, որոնք բխում են ինչպես գործառնական, այնպես էլ ներդրումային գործունեությունից:

Արտարժույթային ռիսկ

Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Ընկերության գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Ընկերության՝ արտերկրյա վաճառքներից և ձեռքբերումներից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով: Բացի այդ Ընկերությունն ունի ԱՄՆ դոլարով երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկեր:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Ընկերությանը ենթարկում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով.

Հոդված

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	158,976	770,371
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	14,267	175,294
	173,243	945,665
Զուտ արդյունք	(173,243)	(945,665)

Հոդված

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	39,357	293,863
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	18,425	242,443
	57,782	536,306
Զուտ արդյունք	(57,782)	(536,306)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության զգայունությունը՝ ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ դրամի 10% (2022թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը (2022թ.՝ 10%) ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով (2022թ.՝ 10%):

Դրամի արժևորումը ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ 10%-ով (2022թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

Հազար դրամ	ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն	
	2023թ.	2022թ.	2023թ.	2022թ.
Շահույթ կամ վնաս	17,324	5,778	94,467	53,630
	17,324	5,778	94,467	53,630

Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը տարվա ընթացքում փոփոխվում է՝ կախված արտերկրյա գործարքների ծավալից: Այդուհանդերձ, վերը ներկայացված վերլուծությունը կարելի է համարել Ընկերության՝ արտարժութային ռիսկի ազդեցությունը:

բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Ընկերությունը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Ընկերության պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը:

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով՝ ելնելով Ընկերության պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Ընկերությունը շարունակաբար հսկում է հաճախորդների պարտքի հատկանիշները՝ ելնելով պարտքի վարկանիշային քարտից: Եթե հնարավոր է, օգտագործվում են նաև հաճախորդների վերաբերյալ արտաքին վարկանիշներ և/կամ հաշվետվություններ: Ընկերության քաղաքականությունն է համագործակցել միայն վճարունակ գործընկերների հետ: Ընթացիկ պարտքային ռիսկը կառավարվում է պարբերական ժամկետային վերլուծություններ կատարելու միջոցով՝ համատեղելով յուրաքանչյուր հաճախորդի համար վարկային պարտքի սահմանաչափի որոշմամբ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերը ներառում են մի քանի հաճախորդներ միևնույն արդյունաբերական (գյուղատնտեսական) և աշխարհագրական գոտիներում: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Ընկերությունը գրավ չի վերցնում: Բացի այդ՝ Ընկերությունը գրավ չի պահանջում նաև այլ ֆինանսական ակտիվների համար (օրինակ՝ բանկերում պահվող դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ):

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Ընկերությունը բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոդելը. «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեբիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս առևտրային դեբիտորական պարտքերը գնահատվել են հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ: Դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից:

գ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը այն ռիսկն է, որ Ընկերությունն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորվածությունները:

Ընկերությունը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ դրամարկղում և բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև

պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Ընկերությունը ստիպված կլինի մարել այդ պարտավորությունները: Աղյուսակը ներառում է տոկոսների և մայր գումարի գծով դրամական միջոցների հոսքերը:

2023թ. Հազար դրամ	Գործիքներ հաստատուն տոկոսա- դրույքով		
	Անտոկոս		Ընդամենը
Մինչև 6 ամիս	-	416,787	416,787
6 ամսից մինչև 1 տարի	271,305	844,999	1,116,304
1-5 տարի	-	1,852	1,852
	<u>271,305</u>	<u>1,263,638</u>	<u>1,534,943</u>
2022թ. Հազար դրամ	Գործիքներ հաստատուն տոկոսա- դրույքով		
	Անտոկոս		Ընդամենը
Մինչև 6 ամիս	-	22,159	22,159
6 ամսից մինչև 1 տարի	304,567	699,689	1,004,256
1-5 տարի	-	57,931	57,931
	<u>304,567</u>	<u>779,779</u>	<u>1,084,346</u>

20 Իրական արժեքի չափում

Ընկերությունը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),

2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),

3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

20.1 Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի չափում

Հող և շինություններ (2-րդ մակարդակ)

Ընկերության "Հող և շինություններ" դասը հաշվառվում են շուկայական արժեքով: Գնահատված իրական արժեքը դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակում: Այս ակտիվների իրական արժեքը գնահատվում է՝ հիմք ընդունելով անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գնահատողների գնահատականները, որոնք ունեն անհրաժեշտ արտոնագրեր:

Գնահատումն իրականացվել է՝ օգտագործելով համեմատական մոտեցումը (տե՛ս ծանոթ. 4):

21 Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Ընկերությունն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունը և մասնակցին բավարար եկամուտ ապահովի:

Ընկերության կապիտալը կազմված է սեփական կապիտալից, որը ներառում է կանոնադրական կապիտալն, կուտակված շահույթն ու վերագնահատման պահուստը, ինչպես նաև փոխառու միջոցները, որոնք ներառում են փոխառությունները, որոնք բացահայտված են ծանոթագրություն 7-ում:

Ընկերության՝ որպես կապիտալ կառավարվող գումարները հաշվետու տարվա համար ամփոփված են ստորև.

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	873,793	746,838
Գումարած՝ ստորադաս վարկ		
Հանած՝ մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	(6,669)	(2,691)
Կապիտալ	867,124	744,147
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	873,793	746,838
Փոխառություններ	1,263,638	779,779
Ընդհանուր ֆինանսավորում	2,137,431	1,526,617
Կապիտալի և ընդհանուր ֆինանսավորման հարաբերակցություն	0.41	0.49

22 Պայմանականություններ

22.1 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությունը հաճախակի ենթարկվում է փոփոխությունների, ինչը որոշ դեպքերում մեկնաբանությունների կարիք է առաջացնում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

2020թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ է մտել ՀՀ Հարկային օրենսգրքի տրանսֆերային գնագոյացման կարգավորումներին վերաբերող գլուխը, որը սահմանում է առանձնահատկություններ՝ փոխկապակցված կողմերի միջև կատարվող գործարքների

վերաբերյալ, սահմանում է հարկային մարմնի կողմից այդ գործարքները վերահսկվող համարելու, ինչպես նաև դրանց վերաբերյալ ծանուցում և փաստաթղթավորում ներկայացնելու կարգը: Նշված կարգավորումների նպատակն է պարզել, թե արդյոք փոխկապակցված կողմերի միջև գործարքների ֆինանսական ցուցանիշները համապատասխանում են պարզած ձեռքի հեռավորության սկզբունքին, ինչպես նաև չհամապատասխանելու դեպքում՝ սահմանվում է դրանց ճշգրտման կարգը հարկման բազան հաշվարկելու նպատակով: Նշված կարգավորումների կիրառությունը ենթակա է հարկային մարմնի կողմից առանձին ստուգման և պահանջված փաստաթղթավորման բացակայությունը կամ ոչ պատշաճ ներկայացնելը կարող է հանգեցնել էական հետևանքների:

Օրենսգրքի նշված գլուխը պարունակում է շատ անորոշություններ, իսկ նախկինում Հայաստանի Հանրապետությունում նմանատիպ կարգավորումներ չեն կիրառվել: Արդյունքում՝ չկա նմանատիպ կարգավորումների մեկնաբանման և կիրառման բավարար փորձառություն:

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունն իրականացրել է տրանսֆերային գնագոյացման կարգավորումներին համապատասխան վերլուծություն, որի արդյունքում եզրահանգել է, որ այս փոփոխության ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական չէ:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

22.2 Երջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ Ընկերությունը շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանություններն ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

23 Կապակցված կողմեր

Ընկերության կապակցված կողմեր են հանդիսանում Ընկերության բաժնետերեր և հիմնական ղեկավար անձնակազմը (ներառյալ ժամանակավոր պաշտոնակատարները) և Ռոք Բերի ՄՊԸ-ն:

վերաբերյալ, սահմանում է հարկային մարմնի կողմից այդ գործարքները վերահսկվող համարելու, ինչպես նաև դրանց վերաբերյալ ծանուցում և փաստաթղթավորում ներկայացնելու կարգը: Նշված կարգավորումների նպատակն է՝ սպարզել, թե արդյոք փոխկապակցված կողմերի միջև գործարքների ֆինանսական ցուցանիշները համապատասխանում են պարզած ձեռքի հեռավորության սկզբունքին, ինչպես նաև չհամապատասխանելու դեպքում՝ սահմանվում է դրանց ճշգրտման կարգը հարկման բազան հաշվարկելու նպատակով: Նշված կարգավորումների կիրառությունը ենթակա է հարկային մարմնի կողմից առանձին ստուգման և պահանջված փաստաթղթավորման բացակայությունը կամ ոչ պատշաճ ներկայացնելը կարող է հանգեցնել էական հետևանքների:

Օրենսգրքի նշված գլուխը պարունակում է շատ անորոշություններ, իսկ նախկինում Հայաստանի Հանրապետությունում նմանատիպ կարգավորումներ չեն կիրառվել: Արդյունքում՝ չկա նմանատիպ կարգավորումների մեկնաբանման և կիրառման բավարար փորձառություն:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունն իրականացրել է տրանսֆերային գնագոյացման կարգավորումներին համապատասխան վերլուծություն, որի արդյունքում եզրահանգել է, որ այս փոփոխության ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական չէ:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

22.2 Երջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ Ընկերությունը շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանություններն ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

23 Կապակցված կողմեր

Ընկերության կապակցված կողմեր են հանդիսանում Ընկերության բաժնետերեր և հիմնական ղեկավար անձնակազմը (ներառյալ ժամանակավոր պաշտոնակատարները) և Ռոք Բերի ՄՊԸ-ն:

23.1 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերության և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են:

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործարքներ		
Ստացված փոխառություններ	86,860	52,940
Փոխառությունների մարում	117,688	37,468
Տոկոսային ծախս	9,318	21,108
Ապրանքների, ծառայությունների ձեռքբերում	24,400	18,282
Ապրանքների և ծառայությունների վաճառք	274,172	276,481
Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդներ		
Ստացված փոխառություններ	99,460	130,288
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	179,683	228,526

23.2 Գործարքներ ղեկավարության հետ

Հիմնական ղեկավար անձնակազմը ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը, որը ներառված է «Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին» հոդվածում:

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	26,592	25,292
	<u>26,592</u>	<u>25,292</u>